

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, egyre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felolvas szerkesztő:
Dr. Villányi Henrik
Lapfelügyelő és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut. 8. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits József-ut. 1. szám.
Hirdetések díjazása szerint. Nyíltár soronként 40 f.

A tanító tekintélye.

Majdnem évről-évre megjelenik egy-egy közlemény lapjainkban az iskoláról, amikor ennek kupui bezárulnak vagy kinyílnak.

Néha hivatott érz és szív elmélkedik róla, néha csak az aktualitás nyomja a tollat valamelyik laikus kezébe, hogy bírálatot mondjon az egész nevelésügyről és annak munkásairól.

Azaz bocsánat! Nem szabad a nagyközönséget laikus szóval illetni, mert az ugy szokás, hogy ezek leszamarazzák a doktort, akinél jobban értik az egészségügyet és leszamarazzák a tanítót, a tanárt, akik mindenhez érhetnek, de a nevelésügyhöz nem.

Ezek után nem tudom, szabad-e nekem a címben említett tárgyról elmélkednem, aki már régi munkása vagyok a tanügynek és legalább illenék, hogy e téren ne legyek laikus.

Telhat a kapunyitásnál kezdem! A szülők felvezetik reményeik bimbóját a tanító, a tanár elé. Egyik már előre ijesztgeti a tanítóval, a másik elég okos ahhoz, hogy gyermekének leendő atyját úgy mutassa be, mint barátságos, szerető, nyíjas embert. Mert bizony atyja a tanító, igazi és a legnemesebb értelemben vett atyja a tanítványoknak. Azért mondták a régi bölcsök: „Tanítót iránti tiszteleted olyan legyen, mint az Isten tisztelete”. Így van ez helyesen. A tanító személye szent is a gyermek előtt. A finomság, becsületesség, sőt a férfias erő, bölcsesség, szóval a tökéletesség megtestesülése ő előtt ők, mindaddig, míg a szülők

durvasága, műveletlen lelke erről a magaslattól esztelenül le nem rántja.

A tanító, tanár szent legyen előttetek, ha gyermekeitek jövője drága szíveteknek. Amint gyermekeiteknek szánt büntetés a ti lelketeknek is fáj, úgy sajnó a tanító is, ha a növendékét meg kell fenytienie, de nélkül — amint a esetet nyésés nélkül — nevelni nem lehet. Pedig a szülőknek a büntetés fáj; a dicséret, ha érdemtelennél éri is fiasokaját, hizeleg némely léha szülőknek.

A tanító nevét meg ne hurcoljátok, mert gyermekeitek hitét reáidítitek meg abban, ami addig szent volt előttetek.

A tanító nem ellenségeként, hanem jó barát, sőt igaz atyáként áll a növendék előtt, nem a büntetés, hanem a szeretet, nem a buktatás, hanem az ifjú képzése, eszének fejlesztése lebeg száma és lelke előtt és valahányszor keserűséget okoz nektek a rossz kalkulussal, mindannyszor a maga munkájának eredménytelenségéről kénytelen bizonyítványt adni.

A tanítónak ne hibáit, hanem erőnyeit mutassátok meg gyermekeiteknek, hogy azok álljanak előtte követendő példának.

Valahányszor a hírlapok az iskola szentélyébe törnek, hogy a tanárt onnan kihurcolva a nagyközönség előtt pellengere állítsák, mindannyszor az idealizmust látom a sárba rántva. Tudom, hogy a sajtó fentartja magának azt a jogot, hogy mindenről mindent írasson, de azt is tudom, hogy az igazi hivatásos, magas nívójú hírlapíró inkább használni akar, semmint ártani és inkább nevelni akar lapjával, semmint az erkölcsök

durvulását előidézni és e cónak megfelelően szólnak közleményei.

Ne vessétek szememre, hogy hátha a tanár nem teljesíti kötelességét, hátha vét a reá bízott ifjuság nevelése közben. Szó sincs róla, előfordul az is, de hiszen a tanítónak meg van a maga sokféle fóruma, melynek szász szemét a legkisebb botlása sem kerülheti el. Senkire sem figyel a nagyközönség úgy, mint a tanítótólág életére. És ez a legfényesebb bizonyítéka, hogy míg egyrészt a tanító életének kifogás-talannak, szeplőtelennek kell lennie, addig érdemtelennél egyáltalán ne, megérdemelve pedig csak óvatosan ítéljétek gyermekeitek tanítóirol, nevelőirol, nehogy az elhamarkodott ítélet gyermekeitek szent hitét meglingassa.

Ti pedig tanítók, akiket az Istenek gyűlölete teremtet, a régi közmondás szerint, hirtsétek az új esztendőben is a szeretet magvait tanítványaitok lelkébe, neveljétek embert, aki minden embertársát felebarátnak tekint és bár a gyűlölet rendezen ott leselkedik, ahol a szeretet honol, vigyázzatok, hogy ez a gaz torzszülött számaúve legyen az iskola hajlékából, mert csak így lesz munkátok áldásos a honra és az egész emberiségre!

Tárna.

Boldog vagyok!

Boldog vagyok, a siring boldog!
... Akármint hoz az élet,
Mégköszönöm, amit nekem szánt,
De több keserűséget
Nekem ne hozzon! Földhöz vágom
Inkább az én egész világom.
— Ez édes kelyhő poharat, —
Ha még egy esőpöcöt befogad!

Számomra bíncs boldogtalanság,
Engem nem ér több bánat!
Könyök nyomán az én arcomra
Nem ülnek fellegrnyak!
Ajkamra nem jó sírva hangzó,
Késérü váddal telt panaszszó,
Nem bánuhat engemet ma már
Semmi, csak egy még — a halál!

Nem ismerek egyéb hatalmat,
Nem tör meg más e földön,
Csínálhatok akármily arcot,
Zughatok mindörökkön,
De bábokórai nem látok engem,
Nem lesz több köny az én szememben,
Csak egy, de az se szenvedő:
— Utolsó harmat... szemfedő.

Utolsó harmat, mert ha egyszer
E boldogságnak vége,
Ha rádóbójátok a göröngyöt
Erre az egy reményre,
Ha kitépitek a szivemből
E legszebb dalt a szerelemlől
Szív nélkül, göggel, komoran:
Az életem is odaván!

Nem bánom hát, a boldogságom
Akárhogy bán, akárkít:
Fájt a szívem szent némasággal,
Fájt a szívem sokáig!
Ez egyszer valahára
Gyógyítsa meg a boldog-sága
Ez egyszer — s aztán hirtelen
Gyujtód fel gúnyhadat, szerelem!

Boldog vagyok, utolszor boldog,
Élet-halálra szánva,
Dacomb akárhogy bán akárkít,
Ne hagyj el szívem álma,
Utolsó ödvé életemnek
Ne hagyj el, hiszen több szerelmet
E szív — szavamra! nem dobog!
... Éljen, szerettem, — meghalok...
DEZSI SÁNDOR.

Fészek tojás nélkül.

IRTA HAYERMANS M.

Rick ijedten nézett a fészekbe, s mintha új életre akarná kelteni a kis madarakat, erőlesen rájuk rivalt: „Hanzi! Médi!” s aztán egy szöggel megkopogtatta a kalitka rácsát.

De hiába! Az egyik kis madár ott fektött az üres kundermagos eszsa előtt, a másik pedig mint egy alaktalan kis csomag levert a szögletben — nem látszott sem a feje, sem a két kis lába. Nem mozdult egyik sem.

— Jézusom — uram Jézus! borogta Rick és egy székre rogyva, morodten bántult a kalitra, — a madártalan kalitra, melyből sem eszög dal, sem hízogó piperegés nem hangzott elő.

A dolog liszta volt — itt már nem lehetett tenni semmit, mily rettenetes, nyomorult embertelenség! Szerette volna kitepni a hajat az ostobasága miatt.

— Istenem, könyörül Istenem! mily szörnyű eszaps! A dalos kis jószágok meghaltak — éhen haltak meg. — Oh az ostoba állatok — szegény kicsi férgék.

Nem, nem, sohaga lesz bátorsága arra, hogy a nagyságos asszony szemé elő kerüljön, ha utazásukból visszatérnek.

A rémület és bánat hátsza alatt elkezdett hangosan zokogni. Patákként ömlöttek a kövér könyccsepek végig az arcán.

Miet, — a Rick huga — aki eddig a konyhában várt a nényére, ijedten futott elő.

— Az Istenért, unéim, talán megtörtött magad!

ROVÁS.

Megnyitlik újra a tanév és a kiltás a nevelés... Egy sikeres előbbvitelére. A lapok már osztogatják a tanácsokat, mint a megboldogult kormány a nemesség...

Azt mondják, hogy valamely város köztisztasága... Azonban az a tény, hogy a városi tisztviselők hűtlenei. Akkor legjobb volna, ha náluk örökös dalosversenyek volnának...

Ugy látszik, közönségünk a színdarabokat és színésznőket inkább az utcán nézi végig, mint a színpadon. Ez talán onnan van, hogy tetszetősebbek az utcán, mint a színpadon. A színi referens jelenti, hogy a szereplők sehogyan barátkoznak meg szerepeik betanulásával...

A mezőrendőri törvény revíziója. A földművelésügyi miniszter megfelelő javaslatára kérte fel az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet is a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló revíziójára vonatkozólag. Az O. M. G. E., mint a gazdasági egyesületek Országos Szövetségének a középpontja, a felhívás alapján körlevélben szólította fel az összes gazdasági egyesületeket, hogy a törvény revíziójára vonatkozó ajánlásait közöljék.

Nem, — zokogta Rick, aki alig tudott egy szót is fejteni — nem, de a kis madarak meghaltak. — Elfedlett nekik elodolt adni? — susogta Miet, mintha élne, hogy szavai meghallják, miközben lábujjhegyen egész közel jött. — Igen, egészen elfeledkeztem rólok, aztán egyszerre kezdte magát megintenni: — Azt hittem, hogy a csizma még tele van, mert a nagyságos ur ep akkor töltötte meg. Miet fejcsóválva nézte a kis halottas házaesekát, melynek egyik szögletében volt a füstörből készített s gyapottal jó melegre bélelt kis fészek, melynek alján egy szép, piaci, alig meggyorronyi tojás hevert. A hímek még félig nyitva volt a szeme, de a nőstény, mely a fészekből zuhant le, már nem volt, csak egy kis eszomé toll, puha, sárga tojésszó. — Nezzük csak — szóló Miet — kinyitva a kalit ajtaját. Rick zokogva nézte mint veszi ki a huga az egyik madarat szájjához szorítja a fejét, meleg, forró lélekzettel hahukolja össze. — de mind hiába, a két kis jószág végkép meg volt halva. — Es holnap már itthon lesznek — pilyergött kezdte tordelva Rick — és az ur oly erősen szivemre kötötte a kis madarakat... — En nem vonnom annyira a szivemre a dolgot — vigasztalta a huga — és ki tudja, talán máskülönbben is meghaltak volna... — Oh, bár helyettük én volnék halott! — sóhajtotta Rick, akit a gyásznesz valóban életuntá tett. — Ugyan ne vétezz! — dorgálta kacagva Miet, — hiszen lehet elég madarat venni. — Igen, igazad van! — kiáltott Rick, aki rögtön tudta, mi a teendője. A huga szavai megtették hatásukat. — Igen, igen, lehet elég madarat venni.

A tisztviselők első fizetési fokozatának betöltése. Augustus 29-től kezdve egészen a hónap 27-éig a pénzügyminiszteriumban Popovics pénzügyminiszteri államtitkár előklésével tanácskozás folyt a tisztviselők első fizetési fokozatának betöltése kérdésében. A P. E. értesítése szerint a tanácskozással a kérdésben 27-én véglegesen befejezték, amennyiben megállapították azt az időt, mikor a tisztviselők első fizetési fokozatának betöltését megkezdik. — Egy szeremind megállapodás történt arra nézve is, hogy a rangosztályok első fizetési fokozatában hány szervezzenek.

A városok új jövedelme.

— Egy érdekes javaslat. —

(Saját tudósítónktól.) A lapok röviden megemlékeztek arról a javaslatról, melyet Kőszeghy József nagyváradi városi főmérnök terjesztett be a pozsonyi polgármesteri kongresszus elé. Tudósítónknak sikerült megszereznie a javaslat szövegét, melyből a következőket közöljük:

Az újkor igényei a városi utcahalózathoz sok újítást, változtatást, valóságos technikai reformációt követelnek. A megnövekedett forgalom célszerű lebonyolítása, új középületek elhelyezése, egészségügyi, közoktatási és szociális intézmények létesítése, mind-mennyi újabb és újabb feladatok elé állítják a városok vezetőseit. A régi szok és szabálytalan utcakonspit hálózatok helyett a közönség egészséges, széles és közlekedésre alkalmas utakkal és terekkel körvonalozott és lakosság szaporodása az utcasoroktól távol fekvő üres telkek beépítését teszi szükségessé.

Az új városfejlesztési intézkedéseket különösen, nohöz azokban a városokban végrehajtani, melyeknek háztartásában a bérteleket meghaladó kiadásokat közközlései (pátdával) kell kiegyenlíteni. Ennek emelésétől a közönség nagyon idegenkedik és úgy, ahogy csak akkor engedélyezi ha oly követelmények létesítésének költségeiről van szó, melyeknek előnyét az öszlakosság élvezi, például vízvezeték, csatornázás, iskolák, kórházak, közbiztonsági intézmények. (Nálunk ezekre sem akarnak áldozni. — A szerk.) Ennek ellenében teljes erejével szabadkozik oly beruházásoknak közpénzen leendő megvalósítása ellen, melyeknek előnyét közvetlenül csak bizonyos és különösen ha

épen a vagyonszálló áradalmi osztályok, vagy csak egyes városrészek, esetleg csak egyes utcák élveznek. Még nagyobb az ellenzés, ha ily rendelkezéssel az illető városrészt fejlesztése, a távolabb fekvő utcák vagy háztömbök értékét csökkenthetjük.

Ily esetben a közönség gyakran a közpénzen még kisebb mértékben leendő felhasználását is ellenzi és követeli, hogy a munkálatoknak költségeit azok a tulajdonosok viseljék, kiknek ingatlanai a munkálat végrehajtása folytán értékükben emelkednek. E követelmény megvalósításával elérkeztünk az intézményhez, melyet az angol minyvelven Improvini Charge-nak, mindennapiasban pedig Betterment-nak nevez és melynek lényege az, hogy ha valamilyen utcaépítés, tér, vagy utcahálózat, akár önmagában, akár kapcsolatosan valamilyen köztözménnyel a városi pénztár terhére létesül és a közpénzenek ily felhasználása következtében a szomszédos telkek, vagy házak értéke lényegesen és Állandóan emelkedik: a városi közönsége a telkek és házak tulajdonosaitól követelheti, hogy az adófizetők pénzén szerzett értéknövekedés, illetve nyereségük egy részét a városi pénztárnak és ekként a fizetőket is beleértve, a város adóterhét viselő egész lakosságának megtérítse.

A Betterment alagondolata bár merev formában megvalósítható városaink községi szabályrendelvényeiben is, midőn a közpénzen létesített új gyalogjáró, vagy utburkolatok mellett fekvő házak tulajdonosait a burkolat előállítására fordított kiadások bizonyos hányadának megtérítésére kötelezi.

Azt hiszem, nincs hazánkban egyetlen egy város vezetője sem, mely ne érezze annak a helyzetnek súlyosságát, hogy sok város fejlesztési ügyét a szükséges pénzalap hiánya miatt végrehajtani nem lehet. Ugy vagyunk ezzel mindannyian, hogy sok városrendezési dolog már csak akkor kerül kivitelre, amikor a képviselőtestület a szükséglet nyomása elől egyáltalán kitérni nem tud. Ez pedig szerfelett káros állapot, mert az ingatlanok értéke egyre emelkedik és úgy ez a körülmény, mint az időközben létesülő új magánépítkezések a szabályozások kivételét folyratdrágábbá teszik. Meg kell tehát ragadnunk minden alkalmat és módot, mely a városi pénztárnak a szabályozások keresztülvitelére és közművek létesítésére alapot terem.

Inkább el fogja minden pénzét költeni, semhogy urainak a kis halottak tetemei előtt bavalja feledékenységét. A kalitkát bevitték a konyhába. A kis halottakat egy darab újságba csomagották, aztán kiltázták, friss homokkal látva el a kalitkát, megöltötték az eledeles és víz-csészéket s aztán elmentek egy madárkereskedőhöz. Az egész bolt csendes-bongott édes, behelzögő madárdalról, trillákról, csicseregéstől — alig lehetett megörteni a saját szavakat. A kereskedő meghallgatta a Miet elbeszélését, kezébe vette a kis madarakat, szakértőleg megvizsgálta őket, s miután kijelentette, hogy a kopálás a kis jószágoknak mindig ártalmas, megkérdezte, mennyi pénzük van egy új pár kanariert? — Hát hogy adja őket? — Az árak különbözők — felelte a kereskedő — van negy, öt, vagy tíz forintos. — Negy, öt, tíz forintos! — ismételte Rick. — Töringgettél! — Igen, a hímek, a nőstény, jó nőstény darabja egy forint ötven. Lehet olcsóbbat is adni, de hát a jonak meg kell adni az árat. — Adhatna egy pár madarat négy forintért? — kérdezte habozva a lány. A kereskedő elkacagta magát: — Miért nem mindjárt ajándéka, jó szóért? Rick ijedten bámult maga elé. Mit tegyen? De aztán észbe jutott az urasága és akkor pokoli ötlete támadt. Zavartan mosolygva, elkorlülve a huga tekintetét, lassu hangon mondá: — Akkor körök két nőstényt három forintért. — Ez nem rossz! — kacagott Miet. És a nagy kalitkából kiválasztott két nőstényt,

egy fekete fajtát és egy egész sárgát, szakasztott, mint a regiek voltak, soha senki sem ismerte volna fel őket. Hála, hála az Urnak! — sóhajtott megkönnyebbülve Rick aki ilyenformán hi-onfura megcsalta urait, de hát ha nem volt több penze... Másnap hazajöttek az uraságok és Ricket elhalmozták dícséretlékkel, oly pompás rend és tisztaság volt az egész házban. Az ur megállt a kalitka előtt s beszelgette a madarakhoz... még mindig nincs tojás? Milyen vár Rick főzőn rögtön egy tyuktojás koményre? (Hát! Istennek, nem vettek észre semmit.) Es Rick napról-napra hallotta mint tanácskozni gazdája a madarakról, s mint mászik a létrán fel a kalitkái az ur nézni: van-e már tojás a fészekben. Csodálatos, a két madár sohasem veszekedett nyugodtan megölték egymás mellett a kis pálcikán... de kár!... Aztán négy hét múlva elválasztották őket. — talán a hím majd újra elkezd énekelni! De nem! Es tavasszal az ur újra összehárta őket és Rick mindezt szó nélkül, nyugodtan nézte végig. Egy év múltán kezdte a dolog mulasztani Ricket. Azt szeretne volna látni, hogy lesz-e a két madárnak kicsinye? Hiszen látta, hogy nem párzanak, fel kellett volna adni minden reményt. Egy napon az ur egy új nőstényt káncit hozott haza. — Rick, most majd meglátjuk, mi lesz? Az öreg nőstényt külön zárták s lusták az eredményt. Hetek és hetek teltek el és még mindig nem volt tojás. — Csodálatos, — mondta az ur. — De kár! — sóhajtott a nagysága.

A munkások nevelése.

Nincs az országunk egyetlen társadalmi osztálya sem, amely a rendelkezésére álló minden eszközzel ne igyekeznék a során javítani, a megelhetését minél könnyebbé, az életet magát minél kellemesebbé tenni. Ismeretes a tisztviselők évekig tartott s még ma is tartó közdelme a fizetésemeléért, jól emlékezhetünk a vasutasok erélyes mozgalmára, akik meg a strájkjól sem riadtak vissza, hogy helyzetük javítására valamit kieszközöljenek a kormánytól. És a nagy közönség nemhogy elítélte volna, de ellenkezőleg rokonszenvvel kísérte a tisztviselők baráit. Ha aztán most az ipari és a mezőgazdasági munkások hasonló irányú mozgalmat nözök, amelyeknek pedig ugyanaz a célja és alapja, mint a tisztviselők mozgalmának akkor azt tapasztaljuk, hogy a társadalom minden rélege, főképe pedig a tisztviselők a legélesebben elliték és peritorreszkálják ezeket a mozgalmakat. Altlalában a magyar munkáskérdés tárgyalásánál és a kérdés megvitatásánál a közönség többsége saját-ságosan mindig a birtokos vagy vállalkozó érdekeit védelmezi. Hatosrság pedig a mai viszonyok között egyszerűen jogtalannak mondani a munkások mozgalmait, mert a bér növekedése egyenes arányban van — ha nem is kivétel nélkül — a megelhetési viszonyok drágulásával.

Az egyre ismétlődő munkás-strájkok megszüntetésének módjaitól ugyanezek sok gondot okoznak a kormányunk és a törvényhozásnak, valamint a társadalomnak egyaránt. A kérdés természetesen sokkal komplikáltabb, semhogy az egyszerű, vagy egyoldalu javaslatlal megoldani lehetne. A baj gyökerei sokkal mélyebben fekszenek, semhogy egy-két miniszteri rendelettel orvosolható volna. És ezen ezért a legfőbb ideje volna, ha minden erre hivatott faktor vegre-válalára megkezdéné a maga fontos munkáját.

Mi a munkáskérdés megoldásának egyik elengedhetetlen feltételül az intenzívebb iskolai nevelést tekintjük. Az ipari munkásoktól tanoneul való szerződések idején ugyiszólván semmiféle iskolai képzettséget nem kívánunk, kisebb vidéki városokban éppen az a ritka az irni-olvasni nem tudó ipari munkás. Ott vannak ugyan az ipariskolák, de bizony azokban — tisztelet a kivételnek — irni, olvasni meg nem tanul az inas, legfeljebb nem felejt el, amit azelőtt tanult. Hogy ez az állapot mindamellett roszsáskat mondható a mezőgazdasági munkások iskolázatlanságával szemben, azt fölösleges bizonyítani.

Nem azt mondjuk ezzel, hogy az intenzívebb iskolai oktatás egyszerűen megszüntetné a strájkot, mert hiszen a töké és a munkás harca állandó jellegű, de bizonyos, hogy lényegesen javítana a helyzetet. Mert a műveltebb munkás-osztálynak többet ér a munkája, aminek aztán a munkaadó és munkás közötti surlódások ritkulása volna az eredménye.

De nemcsak az iskolában hanem általában és különösen a maga szakmájában kell alapus nevelésben részesíteni a munkást. Egyik régi és folyton ismétlődő panasz a munkásokunk, hogy a beremelésésk alkalmával az olyan munkásoknak is emelni kell a bért, aki jóformán dolgozni sem tud. Igaz, hogy ez ferde helyzet, de vég-rendményében ez csak azt bizonyítja, hogy a munkaadó inas korában nem fordított elég gondot annak a munkásnak a nevelésére, hanem bizonyosan dajkáására, vízhozására és egyéb munkára bsználta föl. Általában az ipari munkás pályája nálunk úgy kezdődik és az inasi évek úgy telnek el, hogy az azok alatt összegyűjtött keserűségek is elegendők volnának a strájkra. A hiányos étkezés, mindenféle nehéz hazimunka, a vízhozástól a fagyásig, piszkos fekhely s a tisztaság általános hiánya öszentű fogalmak általánosságban az iparos inas-sággal. A munkáskérdés megoldásánál a munkásnevelés ezen részének is döntő hatása van.

Itt-ott kezdenek is már komolyan foglalkozni az inasneveléssel. Ideje volna általában a munkáskérdéssel a közigazgatási hatóságoknak is egy kicsit több szeretettel és behatáson foglalkozni. mert bizony bizony már a legvárhatóbb ismások is kezdik belátni, hogy a folyton ismétlődő strájkok nem egyes-leketlen igazolt munkájának az eredménye, hanem nagyon fontos megoldásra váró gazdasági kérdés, amelynek a megoldását a munkások nevelésével kell elkezdni.

NŐI KASZINÓ.

A daktiloszkópia.

(Amióta a sajtó kikarította, hogy egy állami rendőrszolgálat a daktiloszkópia rendszerének tanítása céljából Nagykanizsára érkezik, azóta minden második ember daktiloszkópiáról beszél. Valóságos daktiloszkópia-láz dühög a városban. Pedig a dolog nem is új, a szónak egy „j”-vel írott értelmében, mert már amnyi idő, mint pl. én, vagy Ön is olvasó, ha véletlenül 1885-ben látott napvilágot. Ez az új rendszer annak idején nagy feltűnést keltett, de ma már nem ér semmit.)

Elnök: és a kaszinó többi hét tagja feszült idegzetl néznek az ajtóra és várják a Messiaszt, aki végre egy állami rendőrszolgálati képében megjelenik, négy emberrel cipelteti maga után daktiloszkópia-raktárát.)

M. A.: (mint egy husvéti kereplő...) Daktiloszkópia jónapot kívánok helyeim! Van szerencsém magamlat bemutatni: Mizma András állami daktiloszkópirozó vagyok. A fővárosból küldtettem ki, hogy a szakközvegek és a közönség számára szemléltető előadást tartassak és alig vagyok itt, máris az eredmény roszás...

Elnök: ... jobban mondva lázas.
M. A.: Ez az! Hogy példát említsék; ma reggelre a személyen daktiloszkópiát találtam. Az ebédnél rostályost rendeltem foglagnyával és kaptam...
Elnök: ... daktiloszkópiával...

M. A.: Sőt tovább megyek. A cukrászdában négy hetes piszkótt kellett ennem, mert az öszes süteményeken daktiloszkópia volt. Az érdeklődés legnagyobb fokát egy ellinderes ur érte el, aki a kocsilaton eleszett és olyan daktiloszkópiát nyomott a bokájára sárba, hogy no. Rövid akarok lenni. A daktiloszkópia rendszerét Alfonz Bertillon pá...

Elnök: ... rizsi rendőrszolgálat alkalmazta először, aki feltűnést keltett vele, de ma már nem ér semmit. Erti? Nem-ér semmit!

M. A. (bámúl): Én sem...
Elnök: Akarja, hogy megmagyarázzam.
M. A.: Sőt könyörgök magyarázatért. Hathatós magyarázatot kérek allasson.

Elnök (Juci szobalányhoz): Juci teljesítes kötelességet!
Juci: (pofonvágja M. András.)
Elnök: Most már érti, hogy mit akarok?
M. A. (a pofonfolt piruló arcával): Érzem de... nem érzem.

Elnök: Juci fényképezze le ezt az urat!
Juci: (fényképezi az urat.)
Elnök: Most már érti, hogy mit akarok?
M. A.: Ugy eljen a dalai Líma, minthogy nem érzem!

Elnök: Többet figyeljen! Önök új lenyomatokat csinálnak, minden gazemberről! A gazember manapság annyit, hogy ezek a kopiók egy klub társulat igényelnek. Ami pedig óriási számúba kerül. Az én rendszerem szerint ha pl. két tolvajt elfognak, azok egymást pofonvágják, azután fényképeztetnek. Így azután egy kepen pofagrafia és daktiloszkóptrábia is van. Hogyan képzelel el a mi városi tanácsunkat olyan bőkezűnek, hogy az ön drága rendszerére ezeket adományozzon. Pedig nálunk sok a daktiloszkópia-alany. Maradjunk csak az én daktiloszkóptrábiámmal. Erti most már?

M. A.: Asszonyom! Leborulok a Nagysága nagysága előtt! Hiszen ez fontos dolog. Rólanok Budapestre a legújabb rendszerrel. Fűtyölök Bertillonra. Ezt a dícsőséget meg kell tudni az egész világnak! Most pedig lsten veük!

Elnök: Várjon kérem, ne siessen! Imo itt hozza a Juci a kész fotográfiát. Ezt a Nemzeti Muzzeumnak adományozom. Mit? pedig Mizma András ur teljesítése kötelességet.

M. A.: Mit?
Elnök: A kötelességet! Tartóztassa le Jucit! U. i. elittit két ezüstkanál, ami a kisasszony látlájában természetes nagyságban megtalálható. A daktiloszkópia második példányát a nagykanizsai rendőrségnek adom. Nos uram!? Meg van elégedve az első próbával? (Általános csodálkozást, Nagykanizsa becsülete meg van mentve.)

Apál.

MOZGÓ KÉPEK.

A szezon.

A nyári élet közéletét májusban a fecskék megérkezése hirdeti. A melankólikus ózi évszak érkezését, a városi élet, a szezon kezdetét: a diáksereg érkezése hirdeti.

A nemrégiben még kihalt, álmos utcák új képét, eleven színt mutatnak. A vasútról érkező bérkocsi és magánfogatok egymás után szállítják be a nyaralásból hazatérőket.

Az egész nyáron lefüggőyözött ablakok újból felnyitnak. Lassankint ismét felledül a társasélet, hisz itt van az ózi szezon, a városi élet kezdete.

A kereskedők lázasan készülődnek a szezonra. A boltok kirakatai új formában vonják magukra az esti korzón sétálók figyelmét.

A korzót hölgyeink is kirakataknak tekintik. Itt mutatják be az egész nyáron feltöltött ruha-dívat újdonságait. Elénk, mozgalmak az esti korzó. Sokkal nagyobb élénkség van itt estánként, mint például a nyári színház körül, ahol — sajnos — csak néhány felkes színház-barát, „oszlopos” színházi habitué és sok szabadjegyes ember fordul meg estánként.

Reméljük, hogy a színház is változást hoz a szezon. Az igazgató újdonságot újdonságra halmoz, csakhogy megnyerje a közönség tetszését. A női kar a legfinomabb gukker „kritikáját” is kiélji, ami a mai világban szinte egyik fő vouzörö a színház közönség fiatal gárdájára.

Ha megerkezett is a diáksereg, azért még sem lesz színházi primadonna verseny. Nincs, aki versenyezzen. A diákság nem szakadhat két pártba a kedvence primadonnák kedvéért, mert az ideén egy sines llyentormán előreláthatólag elmaradnak a színházi diákintézetek.

A szezon hívás időjárással közöntött be. A kávéházi kertek lassankint elfűnnek. A nyári vendéglők felett már húzzák a lélekharagot...

A kávéházak tükörablakai mögött kezdődik az élénkség. A kaszinók, egyletek, társasörök nem kongnak már az országostól.

A szezon kezdete előtt a lapok kacsáit. Elköl-tűznek egy melegbőz hazába. Az olvasó-közönség sok időre elbuzosulhatik a finnel-cápától, Juk bácsi feltűnésor között eltűnésétől, a „szines” frűrdő-hírvétől, a sateri hangulatos karcolattól. Az újságíró elküldi a társaságot a jól megérdemelt nyugalomba, amelyből csak a kávéházi meleg fogja őket a nyilvánosság-ra hozni.

Mindenki örömmel köszönt téged: szezon. Jövelelre lázas izgatottsággal készülök az emberek. Elevenéget, hangulatot hoztal a társaséletbe, melyet neked köszönhetünk szezon, ki féltelmes ellensége vagy az újságkacsáknak, de patronnusa az újságíróknak.

RIPCATER.

HIREK.

Tessék-lássák.

(vh) Igen kedvelt, de elesépell hasonlat az, melyet az élet és a színpad közt vonni szoktunk. A hasonlatosság a kettő közt igen nagy. Csakhogy az, ami az életben sokszor évek során játszódik le, azt kivonatosan harmadfél óra alatt tapasztaljuk végig a színpadon. Nagy hasonlatosság azonban a szín és az élet közt abban is van, hogy mindkettőben igen sok történik a látszat kedvéért. Ime tessék, ezt azért tesszük, hogy lássák.

Amit a látszat kedvéért teszünk, az színlelés. A színlelés az embernek veleszületett ösztöne és a mimikrinek rokona.

Sok rovar utánozza a fűnek, a nyul a földnek színét, hogy megmeneküljön az ellenségek elől. Éppúgy sok rovar érintésre toszhalált színtel. Ugyanezek az okok közreműködnek az ember színlelésében; az önfentartás és az ellenségtől való féltelen készíttetnek bennünket hamisságra. Ezt a hamisságot nemzedékek gyakorolják és ma már színlelünk akkor is, ha nincsen rá nyomós okunk.

A látzat kedvéért való cselekvés, a tessék-lássók is csak egyik neve a szinlelésnek. Szinlelés a — tekozás, de sokszor a fukarság is, a büszkeség épúgy mint a népbárság, az arisztokrácia épúgy mint a demokrácia és ki tudná elszámolni a szel-hámosság ezer meg ezer formáit?

Larochefoucauld a szinlelésnek összes formáit az önzésre vezeti vissza. Az önzés, mondja, ügyesebb a legügyesebb embernél. És most lássuk, hogy következik az önzésből a szinlelés:

„Ha nem volnánk olyan büszkék, nem panaszkodnánk másik büszkeségére.” Az igazság szeretete a legtöbb emberben nem egyéb, mint a félelem, hogy velük igazságtalanul bánhatunk. A hallgatás a legbiztosabb szere azoknak, kik önmagukban nem bíznak. A legistállóbb barátság csak alkú, melyben a mi önzésünk valamit nyerni szándékozik. Mindenki feledékenységet szinlelhet, de soha nem panaszkodik arról, hogy nem elég okos. Annnyira megszoktuk a szinlelést, hogy végre önmagunkat is becsapjuk. Sokszor csak azért vagyunk jótékonyak, hogy néha rosszat is elkövethessünk büntetlenül. Keveset beszélünk, ha a hiúság nem készítet.”

Az öreg Larochefoucauld, akit ma már senki sem olvas, az egyetlen író, aki be tudja bizonyítani, hogy nincs okunk elégedetlenségnek lennünk, ha egymás gyengéit képesek vagyunk felismerni.

— Személyi hír. Festetics Andor, országos szinlelési felügyelő e héten két napig Nagykanizsán tartózkodott a színház felügyelő csalábjából.

— Gyászhir. Rosenfeld Adolf, a Rosenfeld Adolf fia cég megalapítója és néhai tulajdonosa, hosszas szenvedés után augusztus 26-án meghalt. A telhetetlen halál ismét egy munkában eltöltött életnek vetett véget Rosenfeld Adolf körnőtkintésével és pártján szorgalommal emelte bizlett arra a magas-nívóra, mely a Dunántúlon pártját ritkítja. Pár évvel ezelőtt, mikor halálos betegség támadta meg, az ülettől visszavonult és főnökül állt át. Az elhunyt sógora volt báró Gutmann Vilmosnak és megalapítója egy nagytekintély család. Elhalálozása nagy családot és kiterjedt rokonságot dönt gyászba. A gyászjelentés így szól:

Öz. Rosenfeld Adolfné született gelsei Gutmann Berta a saját, valamint gyermekeit: Adél Károly, József, Emil, Vilma, Ilona, Jenő, ugyazúton az összes rokonság nevében bánatos szívvel jelenti a legidősebb férj, apa, nagyapa, testvér és rokonok Rosenfeld Adolf urnak folyó hó 26-án délelőtt tíz órákor életének 72-ik, boldog házasságának 46-ik évében történt gyászos elhunytát. Drága halottunkat folyó hó 28-án kedden délután 3 órákor kísérik a gyászszobából a helybeli izraelita temetőbe örök nyugalomra. Nagykanizsa, 1906. augusztus 26-án Béke hamvaira! Csendes részvét és koszorúk mellözése keretük. Radnay Károlyné Frank Ella, Rosenfeld Józsefné Cech Klementín, Rosenfeld Emilné Deutsch Olga menyei. Königstein Samu, Grünhut Henrik, Goldhamer Károly vejei. Dr. Kompert Mórné, Sommer Sándorné nővérei. Radnay Miklós, Károly, Berta, Grünhut Nelly, Anny, Andor, Elemér, Erzs, Goldhamer Sándor unokái.

Az elhunyt a Nagykanizsai Takarékpénztárnak, valamint a felszámolt Keresk. s Iparbank igazgató-

ságának tagja volt. Temetése nagy részvéttel ment végbe. A gyászszobát udvarát fekete drapériával vonták be. Itt tartották a halotti búcsuzást. A gyászszobán megjelentek: A gelsei és belsői báró Gutmann család férfi és női tagjai és a kiterjedt rokonság, a városi tanács és képviselőtestület Lengyel Lajos főjegyző, h. polgármester vezetésével, az izr. hitközség elöljárósága, az Izr. Jótékony Nőegylet választmányja, a Nagykanizsai Takarékpénztár igazgatósága, a Pesti Magyar Keresk. Bank helyi vezetősége, a vidéki birtokos osztály számos előkelő tagja, Dobrovics Milán, országgyűlési képviselő, dr. Kiss István és Oszterhuber László kir. táblabírák, Plehsitz Gusztáv alvezetés, Surányi József, a Pesti Napló tulajdonosa és főmunkatársa és még több egyet képviselője és számos résztvevő magúos. A ravatalt a koszorúk egész özöne borította és a koszorúpótló adomány címen befolyt jótékony adományok is jelentékeny összegre rúgnak.

— Műtán a Kartschmaroff Leó főkanonok vezetésével a férdfalárdára énekelte, dr. Neumann Ede főrabbi méltatta az elhunyt erőnyeit és vigasztaló szavakat intézett a gyászolókhöz. Ezután megindult a meghatóan impozáns gyászmenet és az elhunytat a családi sírholtba örök pihenőre helyezték.

— Elbocsátás a honvédség köréből. Giraanovics (tízé nagykanizsai) 2. hónapig gyalogezredbeli tartalékos hadnagy tisztú rendfokozatának megtartása nélkül saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsátott.

— Fedák Sári birtokvásárlása Zalamegyében.

Fedák Sári, az „Istenei Zsazsa” a múlt hét folyamán egy pár óráig városunkban időzött s innen ment Tótszentmártonban lakó rokonához látogatni. Fehér autómobilján hebarangolta az egész vidéket és főlegesen jól érezte magát. Mint beműnkét — teljesen érdemlő forrásból — értesítene. Fedák Sárinak annyira megtetszett a tótszentmártoni ország, Vermes Márton birtoka, hogy a 600 holdas birtokot a teljes instrukcióval együtt megvásárolta. Amint látszik, a felülmúlhatatlan Zsazsa igen praktikusán fogja fel a dicsőségös pályafutását.

— A tulipán jegyében. Ha csak tulipán kellett a magyarnak, van benne része bőven. Az élelmes osztrák fölhasználta a tulipán-lázat a valóságosan elárasztotta az országot tulipános áruval. Először hamisította a tulipán virágot és a magyar most bőséggel hordja kellen és nyakravalóján. Azután ráfőstötte az áruekek millióira. A kepes lapon, a kezelő és ingombon, az úvegpoláron, a csorip bögrén, a kartonon, a harisnyán, a selymen, a vásznon, tárcán, tálon, tányéron s jó ég tudja mi mindenem ott vöröslik a magyar tulipán, csakugy vakul töle a magyar. S mivel a virág divatos, veszi boldog hold-gyalan. Elérték hát, hogy a tulipánnal szinte új osztrák iparágat is teremtetünk. huzlakjuk vele a gonoszindulatú sógort. Tulipános mulatságokat azonban rendeznek szerke az országban. Ott bizonyosan a sok valeer, polka, mazurka mi a család táncok között a cigányok elhúzzák a Tulipán csárdást is. Es a boldog magyar bele belebődít:

Hej, sose halunk meg. Ez a magyar elhetlenség. De én mégis azt mondom: megélünk. Mert rendületlen az én hitem a nemzet életében. Új generáció lesz a mai léha, könnyelmű helyett s ez majd diadalra juttatja a magyar tulipánt. (Bird.)

— A fehér rabzolók. A fehér rabzolók és rabzolgatatók ügye a múlt hónapban fokozottabb mértékben foglalkoztatta a rendőrséget. Vasárnapon a beteg rabzolók a városi körházban összeveszttek egymással, úgy, hogy rendőrséget kellett kéri a béke helyreállítása végett. Ezek a szálamokra méltó teremtmények nem rendelkeznek személyükkel, mert ha gyógyultan hagyják el a körházat és onnan szabadon mehetnek, bírlójuk ismét visszakényszerítik őket a rabzolóságba. Mi ennek a hírlelőnek hitelt nem adunk. Nem képzelünk Magyarországon lehetségesnek olyan állapotot, hogy örendelkezéssel bíró emberi lényeket mesterségesen csinált adós-gok miatt hatóság erkölcselen iparra késztesen. Örendelkezés-e az, ha valakit adósság miatt elzárt helyre mintegy fogva tartok? És nem-e mesterséges az adósság, ha valakit biztatunk vásárlásra és felszámítjuk neki a portéka árának huszszor-át, csak azért, hogy tehetetlenségét kihasználva, adósság című reglementált házban fogva tartjuk? Pedig beszélik, hogy Kanizsán ez így van. Hol a rendőrség? hol az alispán?

— A kulturállam. Stangl Ferenc somlyavásárhelyi kántortartó 76 évi szolgálat után nyugalmra vonult. Stangl Ferenc szüldőszert 88 éves, mint mondja, 12 éves korában már tanítóskodott s már 3 évi „tanító-inasság” után megkapta az akkori időben szokásos szabadulói levelét. Ez idő óta önállóan tanítóskodott s ezen időből egyenmagában Somlyovásárhelyen 46 évet töltött mint kántortartó. Az övör 76 évi tanítóskodás után 96 kor nyugdíjat kap!

— A nagykanizsai dalárda Keszthelyen. A Keszthelyi Iparosok Dalköre sikerült ünnepek keretében avatta fel a versenydíjat, melyet a nagykanizsai dalosversenyen nyert. Erre az alkalomra a Nagykanizsai Irod. és Művészeti Kör dalárda is Keszthelyre rándult. A Balaton partján konfetti csatával egybekötött sétalugóversenyt rendeztek a következő műsorral: Hymnus, Garay Sándor vezetésével énekelte az ósszkar. Csupai dal. Lányi Ernőtől, énekelte a nagykanizsai dalárda. Hej Rakócy katonái, Eckhardt Antalól, énekelte a keszthelyi dalárda. Daljátok, Hoppe Rozsától. Böhm Emil vezetésével énekelte az ósszkar. Hosszteret, Réffy Géztől, énekelte a keszthelyi dalárda. Népdalgyűjtelek. Eckhardt Antalól, énekelte a nagykanizsai dalárda. Szabadsággal, énekelte a keszthelyi dalárda. Szóráz ágon, ósszkar. A versenydíjat társasvácsora keretében este 8 órákor aratták fel a Hullám Szállóban. Vacsora után táncvigalmat rendeztek, mely reggelig tartott. A nagykanizsai dalárdisták augusztus 27-én egyből hazakerültek.

— A Mura szabályozása. Augusztus 21-én az eszéki m. kir. főtanácsnokságtól Jursch mérnök segítségnyújtásával korábban megjelent a Mura szabályozásának alapterve felvétel- végett ugyanekkor Dobrovics Milán, a kerület országos képviselője és Kotor község előjárósága helyszíni szemlét tartottak. Most már biztóra vehető a Murának Kotor egyik részén való szabályozása.

— A munkáshűség jutalma. Nemes eú ünnepek folyt le vasárnap öz. Inkey Kálmáné rigyei birtokán. Waack Ferenc kertésznek adták át a földmívelésügyi miniszter 100 korona díjat és díszoklevélét azért, mert sok év óta hűséggel, becsülettel szolgálja gazdját. Ez alkalommal Rigyácon megjelentek: Bathányi Pál gróf, meggyünk főispánja, Odescalchy Amália hercegnő, Keglovich Ilona grófnő, Keglovich Pál, Bathányi Tamás és Bathányi Ádám grótok, Oszterhuber László kir. ítélőtáblai bíró, Plehsitz Viktor alvezetés, Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, Viosz Ferenc főszolgabíró, Cseznák Miklós törvényszéki bíró, Sebestény Lajos ügyvéd, Matizs Pál főhadnagy, Lengyel Lajos főjegyző, Vedrey László, Horváth Imre Tóko Károly, Rigyák község képviselőtestülete és még számosan. Ezek jelenlétében nyújtották át a hűséges cselédnek a miniszter díját.

MIT IGYUNK? hogy egészségünket megőrjük, mert csak a **természetesen szén-dioxid tartalmú természetes ásványvíz** — Előszörban az **Erzsi** természetes **ásványvíz**

Erzsi natrontartalmú ásványvizet a **MOHA**

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elis-merő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másféltípusú vála-mivel nagyobb üvegekben minden keses érték, mesterségesen szén-savval telített vizet, sőt a szódavízrel is olcsóbb, hogy az AGNES-forrás vizét a legzsebé-nyebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz!**

ÁGNES

FORRÁS, mely ideges gyomorú, légsű, tüssz, gyomor- és bélhur, csontgyulladás, vesze és hólyaggyulladás esetében 26 év óta kitűnő eredménnyel használják és **ragályos betegségektől**, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai **ÁGNES**-forrás vizét itték.

Háztartások számára másféltípusú vála-mivel nagyobb üvegekben minden keses érték, mesterségesen szén-savval telített vizet, sőt a szódavízrel is olcsóbb, hogy az AGNES-forrás vizét a legzsebé-nyebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz!**

— **Déli vasuti munkások érkezlete.** A déli vasuti magyarországi vonalain alkalmazott munkások két napos értekezletet tartottak Budapesten. Az értekezleten a nagykanizsai és eszákornyai vasuti munkások is képviselve voltak. Az értekezlet kimondta, hogy a déli vasuti munkások és alkalmazottak csatlakoznak a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez és több kerület teljesítéséért fognak folyamodni.

— **Fejődő város.** Keszthely város képviselő-testülete több fontos újítást létesített az utóbbi időben. A legutóbbi közgyűlésen szóba került a város általános csatorna-terve, melynek egyében szakferdu megy le Keszthelyre a miniszteriumtól.

— **Beiratások.** A helybeli róm. kath. főgimnáziumban a tanuló felvételre szeptember 1-én d. e. 8^h—11^h2, d. u. 3—5, szeptember 2-án d. e. 8^h—11^h2, szeptember 3-án d. e. 8^h—11^h2, d. u. 3—5 óráig történtek. — Szeptember 4-én d. e. 8^h—11^h2 órákor ünnepélyes Venti Saucto.

A nagykanizsai magy. kir. állami elemi népiskolánál a 1906—1907. iskolai évre a beiratások 1906. szeptember 1-től szept. 8-ig lesznek; még pedig délután 8 órától 11 óráig, délután 2 órától 4-ig. Ünnepon csak délelőtt lesz beírás. Az I. és II. kerületi tanulók az I. kerületi Zrínyi Miklós-utcai iskola, a III. kerületi tanulók a kiskánizsai templom-terti iskola helyiségében irathatók be. Az előadások szept. 10-én kezdődnek. Azok a tanulók, kik először iratkoznak be, iskolaköteles koruk igazolására anyakönyvi tanúsítványt hozzanak magukkal. Az iskola kötelesek sorába az 1906—1907. évre azok lépnek, akik 1900. évi augusztus 3-ig születtek. Az iskolakötelesek sorából pedig kilepnek, akik 893. évi szeptember 1-je előtt születtek.

A helybeli áll. segélyezett közs. iparostanoneiskolában a tanoncok beírása az egész évi tanfolyamban szeptember 1—12-ig, az öt hónapos teli tanfolyamban pedig október 15—18-ig eszközölhetnek a központi áll. elemi népiskola III. főosztályában, köznapokon esti 6—8-ig, vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—11-ig, d. u. 2—4-ig. Ezen kiűzött időben köteles minden iparostanonec a tanoncot még azon esetben is beírattatni, ha az illető még csak próbaszolgálatban van, vagy vidéken dolgozik. Azon iparostanonecok, kiknek több tanonca van, saját érdeküknek tesznek eleget, ha tanoncokat egyszerre iratják be, s ezáltal lehetővé teszik azoknak oly módon leendő beosztását, hogy lehetőleg ne egy napon vonassanak el a műhelyből. Aki tanoncot a beírásra kiűzött időn túl iratja be, vagy tanoncot nem küldi pontosan az iskolába s ezen mulasztását nem tudja kellően igazolni, az 1884. évi XVII. t. c. 62. §-ába ötköző iparkihágást követ el s vele szemben az 1881. évi XVII. t. c. 157. §-ában megállapított 40 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbírság fog alkalmaztatni. A ké-5bb befogadott tanoncok a felvétel napján azonnal beirandók, mert különben ezek mostoréivel szemben is a fenti szakasz fog alkalmaztatni; kivételt képeznek az április hó 5-én túl felvett tanoncok. Kik a következő tiszv. első napjaiban irandók be, az iparostanonecok kötelesek a beírásnál születesi bizonyítványukat és tanoncszerződésüket bemutatni; a 4 kor. 30 fillér tandíj-t és az ipari szótárra 20 fillért letétetni, vagy a városi tanács-hoz intézett tandíj-elengedési iránti körvívnyüket az igazgatónak átadni. Az előadások a 10 hónapos, illetve egész évi tanfolyamban szeptember 12-én, az 5 hónapos teli tanfolyamban pedig október 18-án kezdődnek.

A helybeli kereskedő tanonc-iskolában a tanulók beírása az 1906 7-iki tanúvire szeptember 2-án délután 3—5, 3., 4. és 5-én 7—8 órákor lesz. A javítóvizsgálatokat 2-án 3—5 órákor tartják meg.

— **A Balaton hível.** Fonyódon meg alakul a „Fonyód Körözés Furdó és Nyaraló Egyesülete”, a villa és nyaralótulajdonosok nagy érdeklődése mellett. A gyűlést Szalay Odón nyug. honv. huszárörnagyt nyitotta meg. Utána (tára József fővárosi aszterkesztő ismeretle és méltatta az egyesület célját, egyúttal bemutatta az alapszabály tervezetét. A közgyűlés ugy-

az előterjesztést, mint az alapszabályokat egyhangúlag elfogadta és az egyesület megalakulását nagy lelkesedéssel közzétette. Az új egyesület tisztikarát a következőképp alakították meg: Herzsényi Sándor dr. főorvos, elnök; Szalay Odón nyug. honv. huszárörnagyt ügyvezető alelnök; Sterinfeld Ignác nagykereskedő, másodelnök; Ganaj József fővárosi lapszerkesztő, titkár; Rosenberg Simon szállodatulajdonos, pénztáros; Török Pál tanító, jegyző és ellenőr; Tóth Ferenc telep-felügyelő. Az igazgató-válaszmányba beválasztottak: Ferenczy Emil mernök-tanár, Takács Sándor községi bíró, Masznyik Endre dr. gimn. igazgató, Szántó Samu és Vajda Endre. A másik öt igazgató választmányi tagsági hely betöltése a következő közgyűlésre maradt. Az új egyesület nagy feladatot vár, az utóbbi években oly nagy lendületet vett Fonyód furdótelep-nek a Balatonpart egyik legszebb fekvésű és közlekedésileg legtekélyesebb furdóhelyeinek fölírágóztatása körül.

— **Gondolatolvasó a színházban.** Kedden és szerdán este Herann Aran gondolatlvasó produkálta magát a nagykanizsai arénában. Bernum a közönség sorai közt állt, onnan intézte társához, flukkolhoz a különféle kérdéseket, melyekre a közönségnek hátat fordított, hekönt szemt medium, a színpadról pontosan megfelelt. Belernum azt akarta elhitetni a közönséggel, hogy ő szuggesztív utján végzi produkcióit, melyben nem hisznek ugyan, de anyi bizonyos, hogy roppant egészen csináltak produkciójukat, melylyel felhalulniák az eddig pániuk járt hasonló művészeket.

— **Zalamegyei Kör.** A hivatalos lap egy leg-utóbbi száma közli a Zalamegyei Kör alapszabályainak jóváhagyását, melynek alapján fenti kör f. évi szeptember havában megkezdte rendes működését. Tekintettel a kitűzött uoms célra: önképzés, szegény tagok segélyezése stb., kéri a vezetőség az új tagok minél nagyobb számban való jelentkezését. Bővebb felvilágosulással szolgál — írásbeli megkeresésekre is — a közönség: Budapest, VI., Király-utca 38. l. 25.

— **Vasuti összejövetel.** Hibás váltóigazítás miatt a barcsi vasuti állomáson, a Pakrádól berohogó vonat nekütközött a sinek közt vesztelő lokomotivnak. Két lokomotív megrongálódott, két kocsi kiskült s a mozdonyvezető és két sulosnan megseéült. A kaposvári törvényeszkész Fischer László váltóíró és Jergler Jakab lokomotívvezető, akiknek vétkes mulasztása okozta a szerencsétlenséget, fővezetődelmes esolekmény miatt két-két heti foghátra ílték. Ezt az ítéletet ugy a pécsi ítéltábla, mint ípnekben a sombáthelyi panasz elutasításával a Kuria is megelözte.

— **Autóer-hajólopészoknál.** Általános állásnet kitűzöszalon és uti fenyegetésel késületek, felemulhatatlan minüvegü pillanat kelet apparátusok, valamint nändentéle fenyegetésel cikkek „Moll A” cégneél (Tuchlauben U. ex. és kir. udvari szállító) kaphatók.

Ezen üzletég alapítottat 1904-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég. — **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a „Ferenc József keserűvíz” valamennyi hasonló víze, tartós hashajtó hatása és említtásra méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felmululja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

— **Budapestben az egyetlen független ellenzéki napilap: „AZ UJSÁG”.** Előfizetési ára: Egész évre 28 kor. Félévre 14 kor. Nyugyedőre 7 kor. Egy hónapra 2 k. 40 f. Gyönyörű albumajándék karácsonyra az ujság minden előfizetőjének kivétel nélkül. Megrendelési cím: „Az Ujság” kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

Pánik az arénában.
— Saját tudósítónktól. —

A Gül Baba tegnap esti előadásánál könnyen végzetessé válható esemény történt a nagykanizsai arénában. Az első felvonás utáni szünetben, mikor már a függönnyt akarták felhúzni, a színpadról lélekjelenlétét elvesztve, tüzet kiáltott egy színész, amire óriási pánik tört ki, mely azonban szerencsére minden nagyobb baj nélkül elsimult. Jelen volt munkatársunk a következőket írja a pánikról:

Óriási közönség nézte végig a Gül Baba tegnap előadását. Már este fél nyolckor nagy közönség töltödt a színházba, ahol e darabot tegnap adták először felhelyárakkal. Az összes páholyok, földszinti ülő és állóhelyek tömve voltak és ami a legsajnálatosabb, a színháznak főbejárója is tele volt állóhelyes közönséggel.

A közönség rendkívül jó kedvben volt ez este. Zajos tappsal jutalmazta a szereplőket. Sikertől színházi est volt kilátásában, az első felvonás után zajosan hívták a lámpák elé Gábor diákok, Mujkó cigányt és senkisémet gondolt arra, hogy a jókedv hamar felelenné fog válni.

Az első felvonás utáni szünetben már megszólalt a második felvonás kezdetét jelző csengőjelzés. Mindenki sietett be a nézőterre. Ekkor váratlanul réms jelenet történt. A színészek már készülődtek a második felvonásra feldíszített színpadon, Gül Baba rózsás kertjében, mikor váratlan igazatóság tört ki. A rózsaszélet baloldali részénél rövid zárlat volt a villamvilágításnál és egy kipattanó szikra egy szempillant alatt lángba borította a pehely könnyű papirdiszlétet. A higgadtabb férfi színészek nyugodtan helyükön maradtak, a női gárda azonban rémülten rohant a színész kijáró felé, bár a színpadi ügyeletes-tízolték „Minimax” készülékkel azonnal elfoltották a tüzet.

A közönség csak szokatlan zajt sejtett a színpadról, de nem volt tisztában ennek okával. De ez csak egy pillanatig tartott. A másik pillanatra egy lélekjelenlétét veszítet színész nérmülten, tán a gyermek szeretőtől vezérelve, kiáltott be a közönség közt ölé ödes anyjához:

— Maradjon mama nyugodtan, a színpadon tüz van. Először a közönség meneküljön.

Óriási, leirhatatlan pánik tört ki orra. A közönség rémülten rohant a kijárat felé. Mindenki tüzet kiáltott. A kijárattól nézve a közönséget, felelmetes képet nyujtott a helyzet. Mindenki előbb sietett kijutni. Az emberek már-már egymás hátán akarták megmenteni szerintük veszélyben forgó életüket. A felelemől sokan síró göresöt kaptak. A higgaltabb közönség igyekezett kisebbiteni a félelmet. Nincs baj, nincs baj, hangzott ezek sorából. A tüzoltók és a rendőrök a színpadról kiáltották: nincs semmi veszély. A függöny is felgördült a veszély elmulásának illusztrálására, a zenekar játszani kezdett, míg végre nagy nehezen elmúlt a felelem, de azért többen távoztak a színházból. A közönséget nem hagyta el az igazatóság és a függönnyt újból le kellett bocsátani. Végre elkezdtek az előadást, melyet eléggé igazott hangulatban fejeztek be.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

A pánik ilyenformán szerencsésen elmúlt. De egy sajnálatos körülményről kell megemlékeznünk, amit tegnap este tapasztaltunk. Nem tudjuk, hogy a színházi jegyekből az elbirt számú jegyet (bár nem tudom azt sem, van-e valami előírás erre!) adták-e a ki, de az konstátálható, hogy az állóhelyen is voltak ülőhelyek felállítva, az állóhelyi közönség jelentékeny része pedig, mintegy hatvanan a színházi fő- és az első két oldalt kijáratokhoz vezető utat majdnem teljesen elfalta. Nem kutajuk, kit terhelte a miatt felelősség, ha ebből nagyobb szerencsétlenség történt volna. A színház közönség érdekében azonban határozottan tiltakoznunk kell ilyen állapot ellen és méltán elvárhatjuk, hogy ezután a színházi kijáratokhoz vezető utat nem engedik elállni. Ha jó sejtjük, a rendőrség követett el e téren mulasztást.

A „Lyra“ Ugye.

— Vélemények. —

A Zalai Közlöny legutóbbi száma közölte a „Lyra“ budapesti dalárda elnökségének felhívását, melyben felszólítja a közönséget, hogy a zsűri döntéséről, illetve a pályadíjak odaítéléséről, saját egyéni impresszióik alapján hozott véleményeket juttassák szerkesztőségünkbe szeptember 8-ig.

A felhívás nem maradt hatás nélkül és már e számunkban a következő hozzáuk érkezett véleményeket közölhetjük:

I.

Tekintetes Szerkesztőség! Az a gyanu, hogy a „Lyra“ tagjai operacékeknek, csak akkor merült fel, mikor az első kristálytisztaságu énekkel az egész közönség és bizonyára a jury tetszését is kivívták. Mivel pedig a Lyra tagjai, azt hiszem behízyonították, hogy a gyanúsítás alaptalan, szerintem inkább az első jutalom odaítélésében (melyet a Lyra méltán megérdemelt) járt volna el jóhiszeműlog a jury, semhogy az igazi érdemet mellőzze pusztá gyanuokok alapján.

Tisztelettel:

Énekes.

II.

Igen tisztelt Szerkesztőség! A Lyra énekelt legszöbben, legtisztábban, őt illette volna meg szerény véleményem szerint az első díj Ha valóban hivatásos énekesek lettek volna, az az ő fölfogásukra lett volna jellemző, de a jury ítélőére e körülménynek hatnia nem lett volna szabad.

Házi pacsirola.

III.

Tekintetes Szerkesztő Ur! A Dalosegyesület juryre bovallottan a saját ítélete ellen jutalmazott. Ez hiba volt. Az első jutalom azé, aki megérdemelte. Aki rá nem szolgált, mindig idegenkedve néz arra a jutalomra, mely a Lyra gyönyörű éneket juttatja eszébe, mely szebb volt, művészibb az övénel.

Kiváló tisztelettel:

Tanító.

IV.

Tekintetes Szerkesztőség! Tagudhatatlan, hogy a Lyra dalkör énekelt a legszöbben és legtökéletesebben a versenyzők között. A jury tagjai sem állították ezt nyíltan kimondani. Mégis — nézetem szerint — a következők indokok lehetnek a jury szeméi előtt a döntésben:

A Lyra 5 hónapos dalárda és már egész sorozatát énekel a legszöbb és többnyire rendkívül nehéz műdaloknak. Ha illetlenségek állna a dalárda, teljesen kizártnak tartom, hogy ilyen repertoriort ilyen művészzel előadai tudna. Okvetlen a nyomdászok nevében hivatásos, fizetett énekeseknek kellett szerepelni. Mint dalos, marem állítani, hogy nyomdászokból álló dalárda nem énekelhet 5 hónap után ugy, ahogy a Lyra énekelt. Ez lehetett a döntésben mervadó.

Egy dalárdista.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Thury Zoltán.

(1870—1904.)

A magyar író és újságíró gárda, egyik nagy emberét veszítette el a héten. Az életigazságok szenvedélyes írója: Thury Zoltán költözött el sorukból, halálával is egy régi igazságot hirdetve: a magyar írók legtöbbje szegényen, a rideg kórházi kórágony bunyja le szeméit és a háládatlan emberiség azt hiszi, hogy egy dísz-sirhellyel leróttá már a nagy halott iránti kötelességét.

A fővárosi lapok hasábjain méltatásokat közöltek Thuryról. Egyhanguan állítják, hogy ő lelkének minden hevületével, szívének nemes érzésével, istentől áldott nagy tehetségével az elnyomottakért küzdött.

A hatalmasak nem kedvelték a szókimondó nagy író, a mulatók természetü olvasó-közönség pedig keserűnek találta az arany igazságokat.

Thury egész életében tudatában volt ennek. Ezért élt felre vonulva a zajos világtól. A rideg halál is ott találta egy oszandes vidéken: a budai hegyek alján, egy zöldölő erdő közepében...

A halottas ágyat egy művelt lelkűletű, sajnó szívu szép asszony: a felesége és négy ártatlan gyermek állta körül: az író és a magyar irodalom árvái...

*

Ezelőtt három évvel a szép fekvőn Fonyód balatoni sírdőben ismerkedtem meg a jeles íróval. Ott nyaralt neje, az író féltett kiúcséival: négy gyermekével, kiket a rajongású szeretett.

Nem volt közlekeny ember. Kerülte a társaságokat. Undorodott a pöffeszkedő emberektől, kik, mint ő mondta, mindig mást beszélnek, mint amit éreznek. Mikor néha egy-két napra lerándult a „múlhegyből“, akkor csak gyermekei kedvéért tette s nem a pihenésért.

Ő sohasem pihent. Keserű hangon emlékezett meg egyszer előttem a magyar írói viszonyokról:

— Nálunk csak protekciós alakok boldogulnak. Az író reklám-királyokat beültetik a vállalatok tantámet hozó állásaiba, ahol nyugodtan bevárják regényeik újabb kiadásait. Ezek az urak csak nagy néha dolgoznak. Ha kilogynak eszméjükből, leszelik kuponjaikat és elindulnak téma kereső körutra. Mikor visszajönnek föltöltes tapasztalattal megterhelva, akkor újabb megindul náluk a sommi magasabb célt, eszmét szolgáló írás áradat, melyet ugy hívunk: elbeszélő irodalom.

Ilyen keserűséggel beszélt a szociálista eszméket szolgáló nagy író. Ő szögny nagy élokot szolgált, de gyümölcsét nem élvezte. Itt hagyta szeretett családját az élet küzdelmében. S mikor ráúezek az előttem fekvő, Fonyódon készült kis amatőr-felvételekre, melyen egy társaság közepette ott látom az író: neje és aranyos négy gyermekétől körülvéve, újra feléled emlékemben az író nagy kálváriája, aki bizonyára semmit sem sajnált itt hagyni, mint a kodakomra mosolygó négy árvát és ezek becéző édes anyját.

GÁSPÁR BELA.

Színházi levél

Nagy dolgok előadásába vágta fejszéjét arénumk színtársulata. Faust, Paraszibecület, Ösztön, Baccarat kerültek előadásra. Nem kis feladat e darabok előadása, melyet csak a két utóbbinál koronázott siker.

A közönség szinte már előre sejtette az operai csufos sikereket és majdum teljesen távol tartotta magát az előadásoktól. Dícséretes dolog, ha a direktor ambicionálja az operák előadását, de ehhez sokkal válogatottabb énekes társulat kell, melyet nem pótol semminemű ambició.

A főszerepek hiányos betöltése, a kar fejelemzetlensége, a gyöngye zenekar a hiányos díszletek már eleve kizárták e darabok sikerét. Faust előadásánál egyedül Erckövi illeszkedett be a darabhoz illő keretbe, bár az ő tartalmas kifejező szép baritonja nem elég mély Mephistó pariturájának énekléséhez. Kivüle meg Gálgóci kapott sok lapot. Komikusan hatott Bánházi kimondhatatlan élvezhetetlen éneke, de magának a címszerepet játszó Király Frigyesnek éneke sem ütötte meg a mértéket.

A Paraszibecületben Mányai Aranka lépett fel Santuzza szerepében. Közönségünk már ismeri Mányait, nem kell róla hosszasan megemlékeznünk. Hangjában két év óta határozott visszafejlődést tapasztaltunk, bár a kapott tapsokat így is megérdemelte.

Két pompásan előadott és rendezett darabot élveztünk régig az arénamban. Az Ösztön és Baccaratot. Mindkettő hatalmas gondolatokat, irányt hirdető darab, melyet a művelt közönség bizonyára ismer a fővárosi lapok kritikájából.

Az Ösztönben Almássy ismert talentumával valósággal brillirozott. Mesteri alakítása, alapos tanulmányra való játéka remekül hatott. Almásy valóban művészi egyéniség, ki minden szerepben nagy és őszinte sikert arat. Meglepően jól játszott a tudását alaposan próbára tevő szerepben: Havesy Mariska, kit előadás után partnerével Almássyval négyszer hívták lámpák elé.

Kertész közvetlen és finoman kidolgozott játéka ez este sem maradt hatás nélkül.

Baccarat előadását szépen látogatott ház nézte végig. Gyöngyösi Erzi a társulat társalgási szendéje mutatkozott be Heléne mestorien ügyirt szerepében. Mondják, hogy Gyöngyösi nemrég került ki a színiiskolából. Ez esti szereplésében mi sem áruha el e jelenséget. Bámulatos bizottsággal, meglepő közvetlenségre jutatta érvényre szerepét, melynek tónusát mestorien eltalálta. Ő határozottan modern, tehetséges színésznő, kibn a jelek szerint sok az ambició, mely tudását még sok sikerre fogja ösztönözni. A színtársulatnál szokatlan szereptudás Gyöngyösineit közvetlenül hatott. Általában ő kivált a nálunk megszokott vidéki keretből és határozott érdeklődéssel várjuk további szereplését. Almássy és Kertész nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez. Kövessy szereplése rontotta a darab sikerét és komolyságát.

A hét repertoírjából meg a Mádi zsidó előadásával tesztük említést. Pataki Vilma lépett fel ismét Évike szerepében. A fiatal színésznő bájos, üde játékaival ugylátszik teljesen megnyerte a közönség tetszését. Sok elismrő és bátorító tapsot kapott. Ez utóbbira csakugyan rászolgált, mert fölényesége, melyre ugyan nem láttunk okot, egy kissé túlságosan is észrevehető volt. Pataki Vilmaiban a tehetség biztató jeleit ismertük fel és érdeklő várjuk további szereplését.

PÁRÉ.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

KÖZGAZDASÁG.

Főrangú vendégek a Sörgyárban. A nagykanizsai szerződés és malátagyár telepítéskor előző vendégek látogatták meg e háten: Battyhány Pál ösispán családjával és Odesscalchy Amália hercegnő. Az illusztris társaságot Rosonburg Richárd igazgató kalauzolta kik a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a gyár modern berendezéséről és gyártmányai jószágáról.

A Szombathelyi mezőgazdasági gyárpár szövetkezet aug. 26-án tartotta meg alakuló közgyűlését. A részvevők 400,000 k., melyhez járul a földművelésügyi kormány 150,000 k.-ás 10 évi adómentes kölcsöne, melyért a szövetkezet köteles az általa megrendő Wolf Jakab és társa-felé árpagyógykása-gyárt. melynek becsértéke 130,000 k., legalább 100,000 k., értékű beruházásokkal kiegészíteni. A szövetkezet igazgatóságának elnöke: Szegedi-Entsch Károly báró, alelnöke: Szegedy Györgyöt választotta meg.

Állami mentővadász. Zalaegerszegben szeptember 15-án lesz az állami mentővadász. Ezen fogják a fölajánlott lovakat megvizsgálni a esetleg megvásárolni.

A termés. Egy ízben szó volt e helyen azokról a panaszokról, melyekkel a gazdálkodás szervezetei a gabonatermés iránt tiltakoztak az olcsó gabonáért miatt. Akkor 5 korona volt egy métermáza buza, ma 14 korona, de azért a panaszok elhallgattak. Ha már általános a tudat, hogy Magyarországnak az idén rekord termése van; olyan, amint évek hossza óta nem volt. A földművelésügyi miniszterium 60 millió métermázásra becsüli a buza-termést, de ez hozzáértők szerint 60 milliót jelent. De nemcsak sok buza termett az idén, hanem olyan minőségben, amennyit jobbat kívánni sem lehet. Nyolcvan kilónál alig termett buza, ellenben 82, 83, sőt 84 kilós is gyakori. Emellett a szine olyan az idej burának, hogy rácsúzni is gyönyörűség. A buza után a kukorica-termés hoz majd meglepetést. Olyan kukoricatermés lesz az idén, mint még soha. A miniszteri jelentés 42 millió métermázásra becsüli (tavaly 30 millió) termést, de hozzáértők szerint lesz 50 millió, ha nem több. Az idő olyan volt, mintha csak megrendelt volna. De a szőlő is gyönyörűen értek és az idej szüretelés sem lesz az utolsóként való. Bizony van a panaszoknál már a gazdák, hanem vásárolnak. Az osztrák textilgyárak felmért áron eladták már osztrák készleteiket és nem győzik teljesíteni a magyarországi megrendeléseket. De kár, hogy ez a sok jó magyar pénz — Istennek ez a jókor jött áldása — nagyobb részben az osztrákok zsebébe vándorolt. Erről keltege beszélni a szegedi kongresszuson.

Intelligens család

1-2 jó házból való deákat teljes ellátásra elfogadj, hol az illetők gondos figyelemben részesülnek. Gim a kiadóhivatalban.

— Kezelő gimnázista tanuló teljes ellátásra tisztességes úri családnál felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nyílttér.

Az e rovart alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye-Lipoczi Lithion-forrás

Salvator Kiváló sikerrel használták

vess., húgyléjag- és köszvénybántalmak ellen, húgycsatorna és vizelettel nehezítéskor, a cukros húgyléjag, továbbá a légző és emésztési szervek bántalmait.

Húgyléjag-hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Gátlamentes!

Kapható gyógyszerboltokban vagy a Salvator-forrás igazgatójánál, Sopronban.

Elektrotechnikai szakiskola
laboratoriummal és tanműhelylyel.
Technikai tanintézet az egész elektrotechnika és gép-
építés számára.

Pozsony, Vallon-utca 14. szám.

Szeptember 3-án kezdődnek a beiratások azok számára kik, 2 tanév alatt, gyakorlati és elméletileg képzett.

Elektrotechnikusokat, (Gyári hivatalnokokat) stb.
óhajtják magukat kiképezni. **Előképzettség 3-4 középiskola. — Életkor 18-30 év.**

Internátussal kapcsolatos.
A villamosság mint hajtó illetve világító erőnek folyton növekvő használatba vétele kell hogy a t. szülők figyelmét felkeltse ezen ép oly szép, mint kiltetés teljes elnyújtására való terefése mellett a fenti tanintézetre különösen fordítsanak.

Az igazgatóság legyen szolgál minden további felvilágosítással illetve programmal.

4133-ik. 906.

Árverési hirdmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Nagykanizsai Takarékpénztár által alapított, Összegező Szövetkezet végrehajtónak Tóth Miklósné sz. Billegé Kati sornási lakos végrehajtást szenvedett elleni 500 kor. tőke, ennek 1906. november hó 6-tól járó 12,5%, kamatai a félévünként lejárt és előre meg nem fizetett kamatok, 6,5%, késedelmi kamatok, 25 kor. 30 fillér árveres kérelmi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó sornási ház udvar s kerttel 800 kor., 2) A. I. 1637 a hrsz. alatt felvett számtólal a dallosi földkeben 510 korona becsértékben

1906. évi szeptember hó 20. napjának délelőtt 10 órakor

Sornás község házául Dr. Fábán Zsigmond felperesi ügyvéd, vagy helyettesen közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladani fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverési kivások tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kérehez letenni.

A kir. törvényszék mint tkei hatóság. Nagykanizsán, 1906. évi július hó 3-án.

Diszitétek otthonotokat télen, kerteteket tavasszal valódi

Haarlemi virághagymákkal!

8 koronáért (= 4 holland forint) postátulvánnyal, her- és vámentesen küldünk Ausztria-Magyarországba kedvelt Normal-gyűjteményünket. 30 Hyacinthát üvegek vagy 40 et cserépek részére, avagy 50 et kertj ültetésre, avagy 150 darabot szobának 45 cserépre, vagy 250 darabos gyűjteményt kert részére, vagy egy 240 darabból álló gyűjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinthák, tulipánok, nárcissok, crocus, soillák és gyöngyvirágokból álló pompás választékot).

Gazdagon illusztrált, sok tenyésztésre vonatkozó tudnivalókkal ellátott főárjegyzéket, amely a gyűjtemények részletezését tartalmazza, ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebelzüchterei, „Eis ter Duin” (A.G.) NOORDWIJK, Haarlem (Holland)

Cook és Johnson
amerikai
Szabadalmazott
tyukszem-gyűrűk

(törv. védve)

az egyetlen szerek, melyek az oly rettenetes tyukszemfájdalmakat azonnal megszüntetik és minden alakját eltávolítanak.

Ma a legjobb szer a világon.

Minden szenvedőnek ajánlva.
1 drb. 20 fillér. 6 drb. 1 korona.
Kapható: Práger Béla ut. gyógyszerárban.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak ismert hatóanyag, mely már több mint 35 év óta leghírhedtebb fájdalom-
csillapító szorok bizonyítottan kezevelni, oszlanál és megküldéséknél bizonyítottan
képesen használható.

Figyelemre méltó. Súlyos hasnyáltevek miatt bevárásiuk óvatossággal legyenek és csak olyan utasok fogadjanak el, a mely a „Horgony” védjegyű és a Richter cégéjű készítmények általól dolgokba van csomagolva. Árta üvegekben 50 fillér. 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgy szállván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerár az „Árany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 6. nos.

HIRDETÉSEK
FELVÉTELEK E LAP
KIADÓHIVATALÁBAN.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
páratlan.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzült székrekedés, májbetegség, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jelek hátszemeinek évtizedek óta mindig nagyobb sikerrel szerteli. — Ára egy lapcsátalt eredeti doboznak 2 kor.

Huvelttások törvényileg fenyltettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyet tünteti fel, «A. Moll-fellratu onozattal van száva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító badörzésülési szor közvény, csús és a meghülés egyéb következményeinek legismertesebb népszer.

Egy ározott eredeti ároz ára 1 korona 90 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készült gyermek és hölgy szappant a bőr okozó ápolására gyermekak a felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjeggyel van ellátva.

Füszerteküldés:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, Tuchlauben 3. sz.

Videki megrendelések naponta postautóval mellett teljesítenek.

A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykiszán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Hégl hírneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti
Állomás

Varassd-Toplicza

1892-és
1894-és

a Zagorai vasút mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyetlenesze Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

88 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmúhatatlan hatása van izom és tüdő rheuma, tüdő betegségek, gyulladós és csonttőrével összehusulások, köcsvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr- és titkos betegségek, idült vesebetű, hólyagbűnt, görvénykór, angolkór, ólom és higany mérgezéséknél stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, mell, máj, gyomor- és bélhájoknál, aranyéknél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyulást minden köznyelmmel. Megyil szízeseték. Hűdögiz korák zozonyaját Kezlep szertel, egész áron át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncostályok stb. A varassd-toplicai állomáson naponta társzkocsi várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek önállítása előbb a fürdő intézéségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos DR. MATKOVIĆ IVAN ad. Prospektusokat és brochurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Világkiallas Székesfehérváron legfőbb kitünt. Grand Prix

Egyedül igazságos Fritschulipreparatit szertel

Globin
a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht nével, tiszta és ment káros alkatrészekről.
Jótállás: 25,000 koronát ének Schicht Gyógyó cég Auszliában békítnek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” nével, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPANT)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhák kímélt és megőrzi.

Mindenemü ruha és mosási módszer részére a legjobb és legesőbb. —

Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” nével és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

BERÉNY JOZSEF ÉS FIA

ékszerész

Nagykanizsán.

Alapítatott 1888. SAJÁT MÜHELY. Alapítatott 1888.

JEGYGYÜRÜK saját készítményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTAR gyűrűkben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTAR férfi- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTAR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is! Javítások és új munkák gyorsan készítenek.

Globus
tisztító kivonat

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 80 fr. — Egyes szám ára 20 f.

Felolvasó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lapigazdósági elnöke:
Uj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut. 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Uj. Wajdits Józsefnél
Dak-tér. 1. szám.
Hirdetések díjazása szerint. Nyitár soronként 40 f.

Egyesületek és elnökök.

Nem akarom azt az elköptatott és dísztelen közmondást alkalmazni, hogy: „fejétől... a hal” — de igazságot letagadni nem lehet. Minden intézmény felvirágzása, vagy ennek ellenkezője a vezetőség szellemi és erkölcsi értékén nyugszik. Azt is mondják, hogy minden államnak olyan kormányja van, amilyent — megérdemel. Ha ez igaz, akkor az egyesületeknél is áll ez, mert annak tagjai a saját céljuknál, de a saját eszejárásuknak is megfelelően alakítják és szavazzák meg a vezetőséget, a választmányt.

Amióta csak az angol példák után az egyesületi élet át-meg átszötte társadalmunk minden rétegét, kiváltképen a szegény, a gyenge ember igyekszik egyesületben tömörülni, hogy a megélhetést, a támogatást, a külső segítséget minél inkább biztosítsa magának. A gazdag, a hatalmas csak annyiban tagja némely egyesületnek, amennyiben ott uralmaszónak könnyebben kielégítheti, különválva a misera plebs-tól és amennyiben az egyesület vezetésére, nagyobb hatáskörrel és még nagyobb jövődelmet biztosít neki. De azért bűn volna el nem ismerni, hogy a szegény, elhagyott nép javára sok üdvös, humanus egyesületet létesítettek már, amelyekben ha néha a hiúság gyűjti is össze az előkelőséget, azért áldozatkészségük és önzetlen munkásságuk elismerést érdemelnek.

Az ilyen egyesületek elnöke, választmány, tisztikara mind olyan intelligenciát, tudást, sőt erkölcsi szilárd alapot nyújtanak, melyre az egyesület nyugodtan rábízhatja ügyeinek intézését.

Nem így van ez mindig azoknál az egyesületeknél, melyeknek tagjai, a mindenféle iparos, munkás, proletár ösztályrétegből tömörülnek oly célból, hogy legyen egy hely, ahova rendkívüli esetekben, betegségben, vagy családtagjaik támogatására bizton-bátran fordulhassanak.

És épen ezeknél az egyesületeknél fordulnak elő a legnagyobb rendetlenségek, (?) ezek ügyeinek legkevésbé arra, hogy élőkön olyan férfiak álljanak, akinek tudása, műveltsége, becsületessége teljes biztosítékot nyújtson tagjainak.

Az a helytelen elv jut gyakran kifejezésre a tagoknál, hogy hasonló műveltségű, látókörű tagtársukat teszik meg elnököknek, jegyzőnek, pénztárosnak stb. Ezzel az egyesület demokratikus voltát akarják megőrizni és kifejezésre juttatni.

Ez pedig óriási hiba és rövidlátás a tagok részéről. Mert bár a nemzet nagy tömege, egyes közegek lakói is legnagyobb számban csekély műveltségű polgárokból áll, mégis kinek jutna eszébe minden demokratikus érzellem mellett is, hogy a nemzet, vagy közegek vezetését a nép lakus elemeire bizzák. Az ilyen állam, közép népcének hogy alkalmazatlan volna a haladásra, hanem elzúlnának, a nemzeti élet megszűnnék miatta.

Ugyanígy van az egyesületekkel is. Csak nemrég olvashattuk, hogy egy helybeli egyesület vezetésénél pénzbeli szabálytalanságok fordultak elő, melyek a tagoknak érzékeny megkárosításával történtek. Még vagyok róla győződve, hogy akiket ez terhel, a leg-tiszteletesebb emberek, akiknek polgári életük kifogástalan. Hogy ez mégis megtörtént,

annak valódi oka csak az ügyvezetésében való tudatlanság, és egyébként való elfoglaltság lehetett. De nemcsak a pénzközelégre, hanem bármely egyesület szellemi vezetésére is olyan férfi szükséges, akinek működése némi vonzóerővel bírjon a tagokra nézve, aki kapocsa legyen köztük, akinek személye kifogástalan és tekintély legyen a tagok előtt. Még Plato a nagy görög bölcs, aki a legdemokratikusabb köztársaságról, a legmesszebb menő egyenlőségről álmodozott, az is a tudósokat állítja falanszterei élére, hogy ők álljanak a rend mellett.

A demokratizmus a nép egyenlő jogában gyökerezik, nem abban, hogy a vak vezesse a világtalant.

Nemsokára elérkezik az az idő, amikor a sok-sokféle egyesület újra választja tisztikarát. Városunkban is van minden rendű és rangú ilyen testület. Jó lesz, ha a tagok már jó előre gondolkodnak egyesületük jövőjéről és ha azt látják, hogy az egyesületi élet pang, vizsgálják meg, nem személyi oka van-e ennek. Akkor kérlelhethetnők újítsák fel tisztikarukat olyan elemekkel, akiknek rátermettségük biztatást ígér a jövőre nézve, mert minden egyesületnek csak akkor van létjogosultsága, ha a maga elé tűzött célt megvalósítja.

KERTÉSZ JÓZSEF.

Egy kacagó asszony.

Tehát ez a vége. Nem ájult el, nem sírt. Csak ez arca volt nagyon sápadt, mint egy halotté, a szemek pedig égtek, mint egy lázbetegé, meg a kezei reszkettek, amint összehyúsította azt a kis illatos, aranyzöld kártyát. Két név állt rajta. Ismerte mindkettőt. A leány valaha vele járt egy intézetbe, akkor „te” pártások is voltak, — aztán elváltását az élet és csak annyit tudott róla, hogy ruhát a fővárosban varratja, a nyarat pedig Ostendén tölti.

A férfit már jobban ismerte, valamivel jobban. Hisz álom volt. Álom, mikor szívén pihent; álom, mikor fogadta: — szeretlek! Most vége van. De azért nem sír, — minak? Inkább nevet, kacag.

Azán szereltet is mindig. Mintha csak kieserléték volna azt az ábrándos, komoly leányt. Kacagó, pajzán lett. Pajzán és kacér. Eddig alig ismerte valaki, most egész udvara támadt és addig nevetett, mosolygott, míg végre férjhez ment. Vig menyasszony, szerelmes ura volt. Jegyese már nem volt nagyon fiatal, de gazdag, nagyon gazdag. Mosolygó ajakkal, még pedig előbb, mint azok egymásnak, esküdtök örök hűségét és mosolygó boldog asszonyt vitt magával a férj házára.

A nézetből világbontozás lett. Az asszony utazni akart és az asszony lett az úrral, ami neki tetszett. A férj az boldog volt e szép, derült, örökke vig asszony birtokában. Ifjúságát ott töltötte a számozott birtokában, a szerelmű és mizteriumát sohse ismerte és most a szépség és ifjúság ismeretlen perszülébe hozták eltespedt véré. Az új világban,

melybe felesége vitte nem volt más vágya, mint asszonyát boldogítani. Eddig szerzett, most költött és a szegény leányból pompás urasszony lett.

S mikor két év múlva hazajöttek, a mesés asszony maga után boldogította a férjüket mind. Látták, hogy hű az úrról, de azért körültekintő, rejtőstök. Elváltak ragadtatva mosolyától, attól az örökké hangzó ezületes kacagástól.

A férjnek közt ott látta őt is. Belőle nagy ember lett, komoly ember, kit megszűvegt a tömeg s aki ma csak képviselő, de ki tudja, holnap nem-e több, sok, minden.

Ennek a komoly nagy embernek aztán kezdett nem tetszeni annak az asszonynak örökös nevetése. Bosszantotta. Néha egész dühös lett rá s nagy érzete, őt árulta el amaz. S kezdte ügyelni, rajon nem komédiázik csak. Kereszte, de az asszony mindig egyforma maradt: ádo, friss, szerető, boldog. Így aztán összejötték gyakran mindig.

Végre kezdte meglesni férjét, szerető-e? Látsa, mint tapad hozzá, mint mosolyog édes szerelmesen ferjére a szerető hitves, mint páriát váró édes gerlemadár. Fellázadt benne a férfigőg. Hisz az, kit ő ismert, szende gyermek volt. Tiszta, ártatlan tekintetű, szűzi Madonnaképi, ennek az asszonynak pedig tűz a szeme, perzselő a lehellege: észbontó, lelekvesztő, akár a bibliai bűnös asszony, ő Magdolna. S a tűz terjedt eráiban, mint a megömlött lava és egyszer, mikor valahogy egyedül találta és kérdezte idegesen, a szenvedélytől elcsukló hangon: „Miért kacagsz folyton?”

Nem is magázta, az asszony pedig se nem haragudott, se nem tiltakozott, csak a szeme, az lett

sötétebb és kacagott tovább. A férfi pedig megfogta karját erőszakkal és durván szólt: „Ne szerez, halott!” — de aztán oda hajolt majdnem ráborult és léhasan kérte: „Jgyere velem! Csak egyszer legyünk meg egyedül én és te”. Szeme pedig egybefordult az asszony tekintetében, forrón, vágyn, ittasan.

De az asszony nem ment se ma se másnap. Hagyta a férfit epedni soká és kacaja meg hangosabb, még csengőbb lett. Jászott a férfitől hosszan-hosszan, végre aztán mégis találkozott.

Adám és Éva, a két bűnös ember Eden tiltott kertjében.

A férfi mámoros volt a diadalmos boldogságtól. Olyan természetesen látszott ez, mint hogy így jött, nem is igazolta magát, helyes és kielégítőnek találta a helyzetet. Az asszony pedig itt is kacagott és ez olvatta a férj esztét, végképp boldogja lett. Amaz játszott vele, kicsi csecebecsét volt elő: egy romekműt. Valahol Angliában vette, egy hőbortos feltalálótól a miniatúr revolvert. Ritka értékes mű volt, grémánutokkal, igaz gyöngyökkel kiegészítve. Mutatta a férfinak. Az olvette tőle és nézte. Maga is katona volt valaha és érdekelte a játékegyver? „Lehet tölteni?”, kérde. „Dehogyn”. felelt az asszony tréfásan, odaszorítva halántékát a fegyver csövéhez. „Próbáld, lehet-e löni?”, szólt, szeméit, azokat a csillag, ragyogó litkos szemeket, mohó vágygyal emelve a férfin.

A férfi nevetett, meggyomta a ravaszt, egy kis füst — aztán semmi.

Csak kicsit remegett még az asszony a férfi karjában és mikor ez csökölje, valami nedves meleget érez a nő arcán és mikor nézi, látja, hogy a ned-

ROVÁS.

A „Lyra” felhívására, hogy a közönség mondjon ítéletet, kité a dalosgyűlések közt az elsőbbség, csak egy hang nyilatkozott. De ez is olyan hivatalos énekes, mint a „Lyra” tenoristája. Már pedig Nagykanizsán bűn, ha valaki hivatalból tud valamit. Itt főleg a kontárok, meg, ah jaj! a műkedvelőknek van becsük, meg a ruhának, ami rajtuk van. Ki tehát a csirkfogókkal? Mi csak műkedvelőkkel fejlesztjük a művészetet a nagymanák, tanúk szőlők és az őszes rokonoknál, de szomorodott szívvel csak a nem érdekelt közönség nézi ezt a boszorkányvásárt.

A kongresszusokon a peccenyén és pezsgőn kívül, iparfejlesztési ügyeket is feltárlanak. Egyebek közt a tulipán-mozgalomnak is nagy fontosságot tulajdonítanak. Az osztrákok nagyon kell rugói, aztán a jövedelem is milliókra megy, amit a behozatal csökkentése okoz. Az egész párvadásban csak az csodálatos, hogy az osztrák oda tartja a fejét, hogy beverjük és hogy a 22 koronára becsült búzának a szerb határ elzárása dacára mégis 14 K. az ára.

A nyári színházban a diszletekből kipattanó szikra nagy riadalmat kellett ép úgy, mint minden jó eszmé, mely valamely egyéb kipattan. A gyújtószikrát Minimax-zal ollózták el, az életrevalót gúnynyal, színtelt főlénynyel és japái mosolylyal teszék ártalmatlanná. Tízésszótól nálunk tehát egyáltalán nem kell félni, mert a tüzet már szikrájában fojtják meg és az embereket porseprőlve az utcán.

A lakáskérdés nálunk.

A lakáskérdés nálunk teljesen privátügy, mely csak a háziurat és a lakáskeresőt foglalkoztatja. Pedig a lakások az építkezési kedv csökkenése következtében oly drágák, hogy népszerszerűsíteni kellene nemcsak a tűzoltó-zene koncertjeit, hanem a lakások olcsóbbá tétele iránti mozgalmat is. Mozgalmat a városban azonban csak az utcaszék fejtenek ki, de a lakásügy iránt nem érdeklődik senki, azaz a háziurak igen a forralgyok. A lakásproblema megoldását kerülik, mert talán komoly munka. E kérdés perze nem automóból, mert ki tehát előre térni és ki is térnek.

Két-három évvel ezelőtt felmerült a tisztviselői telep eszmája, de nehezen találtatván, ismét vízbe esett.

Mikor Kertész József erre vonatkozó terveit értekezleten előadta a dobogóra fellépett, a jelenlevők tukszemeciket fújdtatták és perze a tervből nem lett semmi. Pedig tisztviselői-telep nélkül a lakásügy megoldása sem lehetséges, mert első sorban a tiszt-

— vér és hogy több nem kacsag, nem szeret, hanem ami az arcán van, az tényszerűsít, az a halál.

S egyszerre nézte, hogy az, ki itt most halálra fekszik, maga volt az élő szenvedés, s megtesztelt ki és hogy ő az egy, az ődes, a boldogság.

Meghalt — nem értette, hogyan, miért halt meg?

Ah, igaz a revolver. De hisz akkor ő látta meg és akkor mi lesz most? A társadalom levezi róla kezét, a tömeg, mely ismert, most megkövetné és aztán, ha ő nincs, nincs gyönyör, nincs údv. Pillanatra ezébe jut az a másik nő, a hitves, de ez most gyűlöli, mert ez szenvedett miatta.

De nem sokáig tölődök, nem törődik semmivel, csak nézi az asszonyt, ki oly sokat szenvedett, oly hangosan kacagott és most már nem szenvedett, nem kacsag, néma, néma örökre.

Mily szép, mintha aludnék, még nem hideg, még nem, de mindjárt az lesz, csak hogy ő ezt nem várja be, de nem ám.

Egyik kezével magához öleli asszonyát, a másik oldalról a gyághoz a fegyvert.

És? Nos a pici játékban volt még egy halálhozó golyó.

SANARELLA.

viselőik és hivatalnokok szenvednek a lakások drágasága alatt.

A lakásügyet mindeddig nem igen fogták meg; ez nem olyan mint a női ruha, melyhez száz meg száz munkások nyul. Ha az volna, már régen meg volna oldva a kérdés. Első sorban perze szükséges volna az építkezési kedvet erősíteni assal, hogy adómentesség tekintetében minden lehető könnyebbséget megadunk. E tekintetben történik a legtöbb mulasztás. A háztulajdonos könnyebbség helyett zaklatások van kiléve és hatóságoknál való meghurcolástól irtózik minden háztulajdonos.

A kőművesek folytonos strájkja is sok pénzest embert visszatart az építkezéstől. Az építkezés már jóval drágább mint pár évvel ezelőtt. A bajok megvannak. Ezeket pedig segíteni kell Budapesten a segítséget megkíséreltük. Ott lakás reform-egyesület alakult. Az egyesületről a következő információt szereztek:

Ez egyesület lesz tudvalevőleg hivatva, hogy a lakásreform magyarországi központi szervétől szolgáljon azáltal, hogy az illetékes hatóságokat, szakintézeteket, gyárosokat és munkásokat egyesítve, az ide vonatkozó külföldi és belföldi anyagot rendszeresen összegyűjtve, felvilágosítással, konferenciákkal és irattal által a magánépítkezés fellendülésére, valamint különösen közhasznú részvénytársaságok és szövetkezetek alakulására hasson s a szükséges törvényhozási és városi reformok érdekében agitáljon.

A kérdés annyira fontos, hogy azt hosszas elméleti vitáknak alávetni nem szabad. Gyakorlati állásfoglalás kell legyen. mert a lakásuzarat tényleg csak az szüntetheti meg, hogyha a szép és magas szárnyalású viták helyett tényleg jó és olcsó lakásokat adunk a szegényebb néposztályoknak. Természetesen, hogy ez a lakáskérdés nemcsak a szorosabb értelemben vett munkás-lakásokat érinti, hanem érinti mindazokat, akiknek olcsó és egészséges lakásra van szükségük: szóval a lakosság óriási többségét.

Zsentrik...

Ani szegény hazánknak ahonát még most is ezróvel menekülnek ki Amerikába — ezer és ezer bajai között a legnagyobb: vértelen, nyomorék társadalmunk, melynek peryháttal erőibe egy kis friss életet, még az Európa szerke megindult szocialis irányzat is alig képes adni...

Társadalmunk fő nyavalyája: a zsentrikedés. Nálunk mindenképp zsentri. Mindonki zsentrikedik. A zsentriknek egész állatsereglete él nálunk. Van vérbeli, nem vérbeli zsentri, új, régi zsentri, zsidó zsentri, paraszt zsentri és tudja az ördög hány és hány csodafaja él szerke hazában a kicsiny és nagy zsentriknek...

Mert zsentri, nemcsak az a bőrkabátos, sok ó-ó, hájfejű „magnásfőke”, aki mindenkit lenéz ki nek nincs meg a dédpapája, torzonborz, bűcsös fotográfája és aki tud és szeret dolgozni és gondolkodni. Aki az embert csak ott kezdé számba venni, ahol a saját buta személye kezdődik... Mondom. Nemcsak ezek a zsentrik. Hanem zsentrikedik nálunk minden ember. Zsentrikedik a kis hivatalnok, amikor 600 forint fizetése mellett 3 százat költ el, az ügyvéd aki 3000 forint jövedelme mellett 6 ezer forintot ver el. Zsentrikedik a paraszt, amikor fából papot, az iparos, amikor tehetségtelen csemetéjéből erővel „jegyző urat” akar faragtatni.

Mindenki fellegekben jár. Többet akar és tesz, mint amire képes... Egész társadalmunk egy óriási szibvásár, ahol reggeltől estig licitálnak. Bum! Bum! Nagyoz, színészkedik, zsentrikedik mindenki Magyarországon. A társadalmi osztályok, a családok, az egyének különb, különb...

X fogatot tart, mert Ylonnak is van fogata. Y tettei X nem. Xó 2 eselédet tart Ylonné is. Az

egyiknek van hozzá jövedelme, a másiknak nincs. De azért tart a mák is 2 eselédet, mert ezt kívánja a társadalmi állás... És ez így megy ad infitum... Az eredmény pedig: (jobban kell keresnünk a legtöbb politikai, társadalmi, kulturális és szocialis bajt) statisztikailag megdöbbentők: Anyagi, erkölcsi züllés, nagyon sokszor öngyilkosság...

Külföldön... A nyugotibb, modernebb országokban, megindult a komoly, tartalmas, egyéni élet és munka. Gyárak, gyárakra épülnek... A honpolgárok nem szegénynek gafelel... A jólét nyomán azért virágzik a művészet, irodalom. A nagyszerű, szellem alkotások nem Romániában születtek!

Nálunk: Naturálnak. Bemennék díjtalan gyarkornak az adóhivatalba. Ha toheteőbb és van kereszttyátája állambölcs lesz a dzentri... Idővel főbíró, néha néha államtitkár, miniszter is.

Szóval: Matura... jog, biliárd... egy csomó semmi... Kinevezés (előtte természetesen diploma.) Előremenetel a számarlétrán... Könyv és fényes élet... És a legtöbbszor igen nagy nyomor... Így élünk!

Pedig a kutyabőr ideje lejárt. Az „y” után csak ambiciózus gazdag izraeliták opekednek. A házifalakat élelmes zsidók és meg élelmesebb paraszok profumizálták. A kurtiából mindenütt istálló magtár vagy a legjobb esetben gazdaságok lesz.

A zsentri birtokot elverték közkérvű gazdáik. Ne zsentrikedjünk! Közös birtokunk, édes hazánk jóvaltárol van szó.

ABONYI ANDOR.

Magyar ipar pártolás!

73 millió! Azt mondja a statisztika, hogy amióta elhatároztuk, hogy osztrák iparicéket nem veszünk, hanem a hazai ipart fogjuk pótolni, 73 millió koronával többet küldtünk ki osztrák balmiért, mint ezelőtt, amikor nem mondtuk, hogy osztrák iparicéket nem veszünk.

Nem tudom: hosszankodni, sírni, dühöngeni vagy szegyenkezni kell-e előlött, de úgy érzem, ha rágondok, hogy mint röhög a sokszor butánk szidott osztrák sógor ami tulipán mozgalomunk ilyen szegyenletes eredményén, arcomba szökik a vér s ottai szeretnék — otti sokat és nagyokat, de nem az osztrákokra, hanem édes magyar testvéreimre.

Hát tényleg ilyen gyámoltalan pipogya népség vagyunk? Vélünk már tényleg mindenkit azt telteti amit akar? Kaptunk már mindvégig meg az osztrák is nevetni fog? Így lesz ez mindig, hogy mi csak határozatokat hozunk, azt is nehezen, s csak a fehér és zöld asztal mellett újjak hazafias mellünket, de ez aztán minden virtusunk?

Ausztriában, ha magyar árut lát a nép valahol a kirakatban, féktelen dühre lobban s legalább is beveri a kirakatot; s mi itt sorba járjuk az üzleteket magyar cikket keresve s mi alatt egyes üzletekben százezreket érő mindenféle osztrák cikket látunk össze halmozva, nem találunk egy rongyos főres értékű magyar tárgyat sem, s mi nem csak nem várjuk el a kereskedőt, de még a kirakatot sem bántjuk. Kell nálunk jámborabb nép?

Hát már semmi sem tud minket fölírni tunya letárgyainkból? Mit tegyünk meg velünk, hogy végre fol eszméljünk?

Neki indulunk nagy buzgúan a tulipán mozgalomnak — fogadkoztunk egre-földre s miut mondják a tulipán fölüzésével fogadalmat is tettünk — s mi a vége? — Elhatároztunk sok tenni valót, de nem tettünk semmit. A tulipán szövetség még azt sem mondta meg eddig, hogy hát tulajdonképp mily cikket készítenek Magyarországon és hol lehet azokat kapni? Nem ismertette meg velünk gyárainkat, de nem is szorította azokat arra, hogy dolgozzanak! — itt az alkalom, ismertessék meg magukat, tudásuk mit csinálnak!

Mi lehet mindennek az oka? Tényleg egyedül bennünk, vagy főleg bennünk van a liha? En nem nem így látom! Nem akarom az e téren mutatkozott vételes közömbösségünket elvitatni, sőt nem is akarom szüntetni, de tudom, hogy tulipán mozgalomunk sikere nem egyedül a mi nembánomágunkon, hanem ami iparosainknak a vétkességig menő intencióján és a kereskedőknek a magyar iparpártolás ellen lopezetlentül kimutatott ellenszenvén múlt.

Köröszt okirat hamisító. Burdy János 26 éves cskörnyai születésű volt segédjegyző, mint ismeretlen tartózkodású a szokásdi kir. Ugyészság a Btk. 391 §-ába tköző a 392 § szerint mindeülő 41 rendbeli és a Btk. 194 §-ba tköző 36 rendbeli közkirat hamisítás miatt köröszteti.

Agonyesurt munkás. Mult azombaton este a Magyar-utcai „Vig Magyarhoz” címzett vendéglőben szövelőből verokedés támadt. Minek befejtése az lett, hogy Osztronyai Rémus gyári munkás két szövelőt találva halva rogyott össze. A rendőrség még az éjjel letartóztatta a mulató társaságot. Másnap Hay György rendőrkapitány vallatásra fogta a tett elkövetésével vádolt 8 kiskiszácsi legényt, kik azonban tagadtak. A rendőrség már átitte az iratokat a vizsgálat biróhoz, ki most a vizsgálatot tovább vezeti. Négy legény az ügyesség foghatóságban le van tartóztatva. A halálközeli szövelő állítólag bosszu volt a szövelőkör Osztronyai ellen.

Utlevélek helyes kiállítására. Sok esetben megtörtént hogy az utlevélek hiányos kiállítására miatt, a kivándorlók örsékenyen károsodtak. Vagy helytelen volt a személyleírás, kihagytak bőlöle egy ismeretlen jelet s az ellenőrző rendőrhatóság, mint hamis utlevélet, elkobozta, az utast pedig haza toloncolta. Vagy az életkor volt a fölhölesen kiállított utlevélben a valóságnak meg nem felelően fötöttetve, ami a gyermekek vitéljének megállapításánál legalább 90 korona, több tagu családok utazásánál még nagyobb károsodást eredményezett. Ezért a belügyminiszter szigorúan meghagyta a utól különböző fogynéni eljárás kiállítás helyezésével, hogy az utlevéleket pontosan töltsék ki.

Biztos gyógyítás. Mindenk, kik rossz emésztés, vagy szekrécióes kóroszatban fellövődésben, szorulásban, felfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokan szenvednek, a valódi „Mell-féle seftitőporok” használatára által biztos gyogyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Seftitőes majonna utasvettől Moll A. gyogyószerész, cs. és kir. udv. szállítótól Becz, I. Tschluben 9. A vitéki gyogyószerárkban határozottan Moll A. kezelménye az új gyári jelvényével és aláírásával kerendő.

Budapesten az egyetlen független ellenzéki nagy napilap: „AZ UJSÁG”. Előfizetési ára: Egész evre 28 kor. Félévre 14 kor. Negyedévre 7 kor. Egy hónapra 2 k. 40 f. Gyönyörű albumajándék karácsonyra az ujság minden előfizetőjének kivétel nélkül. Megrendelési cím: „Az Ujság” kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szinzhai level.

A hűten nem folyt le valami nagyon érdekes szinzhai est. Premiernek adták Berger Zsigát és az Ördög cimboráit, melyek közül a mi közönségünk Berger Zsiga iránt tanúsított érdeklődést. Ez minden esetre rossz világlátásban mutatja be a közönség jelését.

Berger Zsiga brettliszerü önekes bohózat, mely jól elmutattja a Dob-utcai jargont értő közönséget. A darab Berger Zsiga-kouplé kedvéért íródott, mely híás szerepet nyújtott Latabárnak (Berger Zsiga), Sajónak és Magyarának. Sok tapsot kaptak Kormos Honka és Pataki Vilma A ház zsufolásig megelt.

Az Ördög cimborája korés közönséget vonzott a szinzhába. A színészek nem valami nagy törekvést tanúsítottak. Taps így is bőven jutott Almássynak, Hevessy Mariskának és Latabárnak. Kertészről már megmondtuk, hogy tanult, értelmes színész. Csakis fatalságának tudható be, hogy azokat a szerepeket, melyek nem vágnak bele az ő egyéni ségébe, nem valami találóan alakítja. Nála nem a tehetség hiánya okozza az elkövetett rossz alakítást,

mint inkább kevés gyakorlata. Kertésznek ezek ellenére is szép jövőt jósolhatunk, ki törekvéssel nagy sikereket fog aratni.

Hétfön ismét Aacher Leó Koldus grófját újtölték fel. A darab előadásáról már a bemutató alkal-mával megemlékeztünk. Malonában ezuttal Pataki Vilma ért el szép sikert, melyet törekvő játékaival, szöpen ceangó hangjával teljesen megérdemelt.

Tegnap este A Dolovai Náhob leánya került szíre, sajnos, korés számu közönség előtt Latabárnak ez volt a jutalomjátéka. A jutalom azonban elmaradt. Pompásan játszották szerepüket Hevessy nővérek, Almássy, Kertész, Kúrti, Bánházy és Magyary. Későbbben Latabár is hatással alakított, később azonban lerontotta ezt rossz szokásával — a rögtönzésekkal.

A szinzhai hét legérdekesebb eseménye: Kövesy direktor Bárdi Gabi szerződötté társulatához primadonnának. Bárdi Gabi a jövő héten érkezik Magyarorszára, ami annál is inkább kíváncsú, mert már nagyon érdekes volt egy kiforrott tudású primadonna hiánya. A bemutató olé érdeklődéssel néz a nagy-közönség.

* **Déri Rózi** — Szerpolett. Közönségünkkel bizonyára kellemesen öríti az a szinzhai udonság, melyet át közlünk. Déri Rózi, a szép tehetség és nagyon kellemes megjelenésű énekesnő hétfön este nagyban szerepben fog bemutatkozni. Játéban fogja pedig a Cornevillei harangkobban Szerpolett bájos szerepét. Déri Rózi figyelemreméltó művészi képességeit közönségünk inkább csak sejtí, mint ismeri, mert a kisasszony eddigi szereplése alig haladta meg az epizódszereplés körét, bár ebben a körben is gyakran feltűnő nyújtott. Az érdekes debütálásnak valószínűleg telt ház lesz a tanuja. Az est főlhelyezés lesz.

KÖZGAZDASÁG.

Szombathelyi kiállítás. A szombaton megnyitót hazai árumintakiállítás és az iparos kör zászlóváltási ünnepélyén Kosuth Ferenc kereskedelmügyi miniszter és Sztörényi József akadályoztatva lévén a megjelenésében, Kosuth Ferenc minisztert az ünnepélyen Szöry János miniszteri osztálytanácsos, az ipartügyek osztályfőnöke fogja képviselni, aki nevében a zászlószög bevezetését is eszközözi.

Új állomásnevek. Ez év október 1-től a Déli vaspálya-társaság tagykiszácsi-ülés helyi vonalán fekvő következő állomások és megállóhelyek nevei megváltoznak és pedig: Lajta-Szent-Miklós — Lajtaszentmiklósa, Savanyukút — Savanyúkútra, Rótfalu-Siklós — Rótfalu-Siklósdra, Nagy-Marton — Nagy-martonra, Márc-Nélad — Márcfalva-Fraknónásdra, Agfalva — Agfalvára, Kópháza-Balt — Kópházabalfra, Nagy-Cenk — Nagycentre, Kovasd — Sarunkövesdre, Tormás — Tormáspusztára, és Bikk Bikkre.

Állatdíjazás. A mi kir. földművelésügyi miniszterium és a Zalavármegyei gazdasági egyesület támogatásával a Sümegvidéki gazdasági Turján a vásár-téren f. évi szeptember 18-án d. o. 9 órától kezdő-bőlég tenyészállatkiállítás rendez. Ezen a sümegi és zalaszentgróti közgazdáltsági járás összes nagy és kis-birtokosainak tenyészállatai kiállíthatók. A kiállítási szándékozók a kiállítandó állatok számát, faját és a német a gazdaságok titkárság septe. 16-ig jelentésk be.

Főmunkatárs: **GÁSPÁR BÉLA.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztősek

A közönség köréből.

Az a covat az közlöttékert a felelősség a beállított terhelé,

Bérekcsik díjszabályzata.

Bérekcsi díjszabályzatunk ellen sok a panasz. A közönség drágának találja a járatot a vasútra. Ha egy személy érkezik az állomásra és a bérekcsik igénybe vosszi, a bérekcsik két koronát kér. A szabályzat azt mondja, egy megrendelt kocsi a vasúthoz, vagy onnan a városba 2 kor. Ha az utas a kocsibe száll, azzal megrendelte-e a kocsit, vagy sem? A bérekcsik azt mondja, hogy igen, az utas, hogy nem? Miért mondja a szabályzat, hogy megrendelt kocsit? Hisz ha az utas, mihelyt helyet foglal a kocsiában, azt megrendelte, akkor megrendelőtlen kocsit egyáltalán nem létezik! Minek akkor a kiétel: „meg-rendelt” kocsit. Akkor minden kocsitát a vasúthoz, vagy onnan a városba 2 K. fizetendő. Ez pedig sok, ha megmondjuk, hogy Budapest en az egyfogatú konflis alapdíja a vasúthoz 1 K. 60 fill. és Béce-be en 2 K. A kocsisai díjszabályzat revizióra szorult. Viszonyaink közt egyhamar ez nem várható.

* A panaszos személyt ismeri a szerk. **Egy utas.***

Henneberg-selyem csak közvetlen fekete, fehér és szines 60 kr.-tól 11 ft. 35 kr.-ig méterenként. — Dúmentve és már elvámolva a hábos szál-lalva. — Nagy mennyiségűben azonnal. Henneberg selyem-gyár, Zürich.

Nyilttör.

Az a covat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye Lipóczi Lithion-tórrás
Salvator kitűnő alkarral használtuk
vese-, húgyhólyag- és közönségbántalmak ellen, húgy-dara és vizeleti nehézségeknél, a ezekes húgyútról, továbbá a légző és emésztési szervek burtalait.
Hűgyhajtó hatámi!
Veszélymentes! Kénytelen emésztéskor! Csúszmentes!
Kapható áruházaikban és minden nagy Salva-tórrás gyógyszertárban.
Készítette: **Salva-tórrás** gyártóipari társaság.

Díjazások otthonotokat télen, kerteketek tavaszszai

Haarlemi virággyűjteményekkel!

4 koronáért (= 4 holland forint) postatartalvánnyal, bér- és vámmentesen küldünk Ausztria-Magyarországra kedvelt **Normal-gyűjtemény**ünket. **30** Hyacinthát üvegek vagy **40** et cserpekek részére, avagy **50** et kerti áltetésre, avagy **150** darabot szobának 45 cserépre, vagy **250** darabos gyűjteményt kert részére, vagy egy **240** darabból álló gyűjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinthák, tulipánok, nárcissok, crocus, seillák és gyöngyvirágokból álló pompás választéket).

Gazdagon illusztrált, sok tenyésztésre vonatkozó tudnivalókkal ellátott főárjegyzéket, amely a gyűjtemények részletezését tartalmazza, ingyen és bérmentve.

Blumenwiedelichterei, „Disster Duin” (A. G.)
NOORDWIJK, Haarlem (Holland)

A tojásefejtés viz nem sokat ér a hánnyás hasmenésben (gyermek-kolerában); nem válik be a beteg gyermek könnyen emészthető táplálékánál, mivel a fehére legnagyobb része egyáltalában nem is szívódik fel a beteg bélesatornában, hanem emésztetlenül ürül ki, azt a kis részt pedig, mely a búlben átalakul, a betegségköző csirák peptonokká változtatják, ezek pedig már nem használhatók a test táplálására, ellenben annál inkább serkentik a betegségköző csirák tenyésztését. Sokkal jobb táplálék a vízben főzött Kufcke-féle gyermek-liszt, mivel a benne foglalt növényi fehére rossz talaj a betegségköző csiráknak, viszont magis, csakúgy mint a vele levő ásványi anyagok, a beteg búlben könnyen felszívódik, s jól táplál, annál inkább, mert a Kufcke-féle gyermeklisztben foglalt táplálóanyagokat, ugyanazon arányban kapja a test, mint az anyatejben.

A PESTI NAPLÓ UJ KARACSONYI AJÁNDÉKA.

A Pesti Napló karácsonyi albumának sorozata a magyar génius java kincseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nevesen díszes formában mutatják be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvtárban. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszműveket nem igen lehetek meg. S a Pesti Napló az új albumát ajándékolja előfizetőinek.

RAKÓCZI ALBUM

Igaz, Nem tudományos, csak a történelmi kutatásainban gyökerező irodalmi és művészeti díszművek. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nevesen díszes formában mutatják be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvtárban. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszműveket nem igen lehetek meg. S a Pesti Napló az új albumát ajándékolja előfizetőinek.

szinnyomású képbén

Igaz, Nem tudományos, csak a történelmi kutatásainban gyökerező irodalmi és művészeti díszművek. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nevesen díszes formában mutatják be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvtárban. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszműveket nem igen lehetek meg. S a Pesti Napló az új albumát ajándékolja előfizetőinek.

Igaz, Nem tudományos, csak a történelmi kutatásainban gyökerező irodalmi és művészeti díszművek. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nevesen díszes formában mutatják be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvtárban. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszműveket nem igen lehetek meg. S a Pesti Napló az új albumát ajándékolja előfizetőinek.

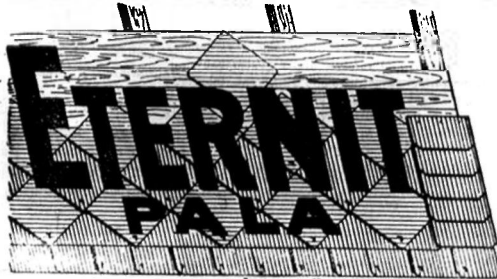
Igaz, Nem tudományos, csak a történelmi kutatásainban gyökerező irodalmi és művészeti díszművek. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nevesen díszes formában mutatják be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvtárban. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszműveket nem igen lehetek meg. S a Pesti Napló az új albumát ajándékolja előfizetőinek.

A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Bpest, Andrássy-ut 27.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyed-évre 7 kor., egyóra 2 kor., 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT: ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

mindentemű bőrkiltegek

Berger-féle kátrány-kézsappan. Míg a legtöbb kátrány-szappan csak a kátrányt tartalmazza, addig a Berger-féle kátrány-szappan, mely a kátrány mellett még tartalmazza a kátrány-szappan...

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Berger-féle borax-szappan. A kátrány-szappanokhoz képest a borax-szappan sokkal tisztább és egészségesebb. A kátrány-szappanokhoz képest a borax-szappan sokkal tisztább és egészségesebb...

A legjobb legtapalóbb reggeli

Könnyen megemészthető erősítő.

Kakao, oldódó, egy-kettőre készen van.

SUCHARD

Csokoládé

főzésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb

Tiszta Kakao és cukor

Grand Prix Paris 1900

Jobbban tisztít minden másféltől tisztító szernél.

POPOFF a legjobb **TEA** a világon

Figyeljünk az eredeti csomagok orosz vám sorszámaire és a K. C. védjegyére. Kapható: NEU és KLEIN-nél Nagykanizsán

Tisztíts csak

Globusz fém-tisztító kivonat

A legjobb tisztoszer a világon

St. Louis vilákiállítás 1904. Grand Prix.

MIT IGYUNK? egészségünket megóvjuk mert a víz a legfontosabb életforrásunk. — Elsősorban az ásványos vizet kell inni. — A natrontartalmú ásványvizet a MOHA!

ÁGNES

A forrás- és vízkezelés...

FORRÁS-T mely idegen gyomorfáj, légsű, tüdő- és hólyagbetegségek, gyomor- és élelmi, emésztési zavarok, vesék- és húgyutak betegségei, valamint a legkülönfélébb betegségek kezelésére a legjobb és legfinomabb tisztoszer a világon.

Magyar kir. Államvasutak.

Üzletvezetőség Szombathely.

7575
1906. szám.

Hirdetmény.

Az általános menetjegy-hirdetményben foglalt vonatokon kívül országos vásárok és megyei közgyűlések napjaira még az alábbi vonatok is személyszállítással fognak közlekedni.

Érvényes 1906. május 1-től.

A) Országos vásárok alkalmával közlekedő vonatok.

A csornai országos vásárok napjain		A székesfehérvári orsz. vásárok első napjain		A csornai orsz. vásárok napjain	
Csorna—Hegyeshalom.		Bicske—Székesfehérvár—Sárbogárd		Pápa—Csorna	
Állomások és megállóhelyek	5201 teh. von. szem. sz. II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	6208 teherv. sz. száll. II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	6206 teh. von. sz. száll. I, II, III.
Csorna . . . . . ind.	1124	Bicske . . . . . ér.	833	Pápa . . . . . ind.	1632
Óstári major	1140	Felcsüt (m. h.) . . . . . ind.	814	Ihász (m. r. h.)	1049
Mes-Sárkány	1204	Arcsüt-Felcsüt	608	Görseöny 3. sz. órh. fmh.	1067
Moson-Szent-János	111	Vertesboglár	755	Marcostó	1107
Moson-Szolnok	148	Acsa	741	Szany-Szent-András	1128
Hegyeshalom . . . . . ér.	211	Lovasberény	658	Egyed-Osanak	1143
Csorna—Sopron-Beled		Pátka	614	Rába-Pordány	1154
5202 teh. von. szem. sz. II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	Csala (m. r. h.)	614	Osorna . . . . . ér.	1214
159	ind. Osorna	Pákozdi (m. r. h.)	603		
211	Szill-Sárkány (m. r. h.)	Székesfehérvár . . . . . ind.	543		
226	Szill-Németi (m. r. h.)	Börgönd			
259	Tót-Keresztur	Kajtor-Szent-Iván			
314	Vadosfa (m. á. h.)	Aba-Sárkeresztur			
331	érk. Sopron-Beled	*Sárkeresztur 7. sz. órh. (fmh.)			
		Sárszentigóta (m. r. h.)			
		Sárbogárd . . . . . ér.			
		*A megnyitás napjától.			
A zalaegerszegi országos vásárok napjain		A keszthelyi országos vásárok napjain		Az általános menetrend-hirdetmény 15. mezején található menetrend szerint minden pénteken közlekedő 5115. sz. vonat, a pápai: a minden szerdán közlekedő 5117. sz. vonat pedig, a csornai országos vásárok napjain is közlekedik.	
Kis-Czell—Boba—Zalaegerszeg		Keszthely—Balaton-Szent-György			
0428 0430 vegyes von. I, II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	0528 vegyes vonat I, II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	0527 vegyes vonat I, II, III. o.	
333	ind. Kis-Czell	744	ind. Keszthely . . . . . ér.	850	
357	Boba	758	Fenekő 9. sz. órh. fmh.	842	
410	Pálfa 2. sz. órház (f. m. h.)	810	érk. B.-Szt. György . . . . . ind.	830	
422	Jánosháza				
431	Nemes-Keresztur (m. r. h.)				
443	Rigács 4. sz. órház (f. m. h.)				
483	Ukk				
512	Dergecs 3. sz. órház (f. m. h.)				
524	Eötvés				
541	Túrje				
608	Zalabér				
628	Szópótk				
638	Ollár				
711	Kisfalud-Szent-Iván				
730	érk. Zala-Egerszeg				
B) Megyei közgyűlések alkalmából közlekedő vonatok.					
Kis-Czell—Szombathely közt.					
Az általános menetrend-hirdetmény 11. mezején foglalt menetrend szerint, kedd és pénteki napokon közlekedő 1316. sz. vonatot a vasvármegyei közgyűlések napjain szintén forgalomba helyezték.					

- Jegyzet:**
1. Az állomások neve mellett fekvő idő adatok, a mellettük álló mutató új irányába olvasandók.
  2. Az indulási és é. kezelési idők, középeurópai időre vonatkoznak.
  3. Az esti 600 órától, reggeli 5 óra 59 p-ig terjedő éjjeli idő a percekkel jelző számjegyek alkalmazásával van megjelölve.
  4. Az X megjelölt idő adatok feltételeseleg jelölnek, t. i. a vonatok ily helyeken csak az esetben állanak meg, ha fel vagy leszálló utasok jelentkeznek.

Szombathely, 1906. április hava.

Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és ahtestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzült érzéketlenség, májzsuglás, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, a jales hálszármak évtizedek óta mindig nagyobb elismerést szereztek. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós-borszesz nevzetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kösvény, csú és a meghülés egyéb következményeinek legismertesebb népszer.
Egy ónozott eredeti doboz ára 1 koronán 80 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappant a bőr ökszerű ápolására gyermekek a felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Póssétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Vizselt megrendelések pontos postaiutáért mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykánizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Regl hírneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti Allomás **Varaszd-Toplicza** Posta- és távirtd.

a Zagorai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)
Vegyelemesve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmúlhatatlan hatása van izom és ízületi rheuma, ízületi betegségek, gyulladtos és csonttörési összehurudások, kösvény, neuralgikus bántalmak, mini íschias stb. női bajok, bőr- és ittkos betegségek, (dült vesebajok, hólyaghurut, görvélykór, angolkór, ólom és bigany mérgezéséknél) stb. stb.

IVÓKURA, garat, gége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyernél, stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyítást minden kéjtelommal. Hegyi vízvezeték. Hédegiz kerék zuhannyal csapp szarál, egész éven át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes üdvté-nyek, szép kirándulások. — Állandó zenekar. Zene- és táncestélyek stb.
A varaszd-toplicai állomáson naponta társasokozni várja a vendégeket.

Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállítása előbb a fürdő intéző-égénél megrendelendő.
Orvosi tudósoktól a fürdőorvos DR. MATKOVIC IVAN ad. Prospektusokat és brochurákat ingyen és bérmentve küld.

FÜRDŐ IGAZGATÓSÁG.

Világkiállítás 1904. Paris 1904. Legtöbb kiállítás Grand Prix

Globusz
femlisztító
kivonat

minden más tisztítószer felülül

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerész
Nagykanizsán.

Alapítástott 1888. **SAJÁT MÜHELY.** Alapítástott 1888.

JEGYGYÜRÜK saját készítményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR györokben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óra-láncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészle-tekben.

Eladás részletfizetés mellett is!
Jartások és új munkák gyorsan készíttetnek

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyított házi szer, mely már több mint 35 év óta legjelöl-állományosított szernek bizonyított készvénytel, oszmál és megkülönböztetett bedörzsölés-köppen használva.

Pigyelemre méltó. Súlyos hamisítványok miatt hamisítások elvetését legyűnt és csak olyan ürteget fogadjunk ok, a mely a „Horgony” védjegyével és a Richter cég-jegyével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegokban 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyzölván minden gyógy-szerárban kapható. — Főraktár: Tórk-lárcsef gyógyszeresernél, Budapest.

Richter gyógyszerárta
az „Arany országhos”, Prágában,
Elisabethstrasse 6 neu.

4891. tk. 906.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a zalamegyei gazdasági takarékpénztár végrehajlatónak Goór János végrehajtást szenvedett elleni 919 kor. tőke, ennek 1906. évi május hó 6-tól járó 6% kamatai, 14 kor. 10 fill. óvási, 1/2% váltódj. 31 kor. 60 fill. per. 22 kor. 80 fill. végrehajtás kérelmi, 19 kor. 30 fill. árverés kérelmi és a meg felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a csapi 16. sz. tjkvben f 400. és 405. hrsz. aligvári hegyi szőlő, kastáló és pincének Goór Jánost illető s 2128 koronára becsült 1/2 része a nagykanizsai takarékpénztár utóajánlata folytán

1906. évi október hó 1. napjának délelőtt 10 órákor

Csapi község házánál hivatalból megartatandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár 800 korona.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Nagykanizsán, 1906. évi augusztus hó 10. napján.

Schicht-szappan

(„SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPANT)

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjegygyel legyen ellátva.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykánizsán.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Globusz
tisztító kivonat

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési árak: Egyszerre 10 korona, félre 6 korona, negyedévente 2 korona 50 f. Egyes szám ára 20 f.

Feladványok
Dr. Villányi Henrik
Lapfőszerkesztő és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugar-ut. 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél
Deák-ter. 1. szám.
Hirdetések díjszáma szerint. Nyilat. soronként 40 f.

Messze van még a jövő!

A sóvárgott, az átalakult jövő társadalmá messze van! Ha pesszimisták lennének, valamelyik távoli övezzadtól várnánk a késői, nagy átalakulást: az ábrándos jós ideálistizmusával azonban úgy hisszük, hogy talán sokkal hamarabb beköszönt az „ujkor”...

Nem várunk nagyszerű megújulást! A krisztusi nagy - harmonia csak álmainkban érhet. A valódi a földön csak mindig gyarló, hűnös földi lét. Lesznek hibák, lesznek erények! És lesz mindig nyugtalan vőru ember, ki kivágyik korából...

Mi nem várunk mást a közel jövőtől, mint egy kis természetes haladást. Olyan haladást, aminőt megkívánhat e kor fiatal a huszadik század: az elmaradott kultúra nevében...

Várjuk: az új, modernebb, társadalmi kialakulást. Humánus társadalmi politikával, friss szellemű új gondolkodású emberekkel. A sok zűrzavaros előtétel, társadalmi babonás komolását várjuk...

Egy kis fényt, egy kis világosságot, a százados sötétség vén odujába... Egy kis új szellemet, okosabb világnézetet, európaiabb, demokratikusabb distinkcióit polgár- és embertársainkkal szemben.

Előttünk dühöng a rettenetes gazdasági harc kíméletlen osztályharcával... Remegve várjuk a végső tusát...

Nem hiszünk a gyors gyógyulásban! Mindkét fél erős. Egyik kezében az igazság, a jogos alap a küzdelemhez. A másiknál az erő, a hatalom... És félünk, hogy

csak nagyon sokára tudja legyőzni az igaz jog: a másikat, a hamisat, de erősebb jogot: a potestást, a hatalmat!

Nézzük a csatát... A fanatikus hívők bátor csapatát és a gőgös ellenfél higgadtan biztos védekezését... Mindkét fél erős. Növekszik, gyűll a hívők tábora is... De a másik fél is győzi még könnyen a veszteségeket...

Itt csak az idő segít! A mindent átalakító távoli jövő. Amelynek lassan tűnő hosszú éveit: kértelhetlenül lenyomulnak majd a jelen koros nemzedék utódai elmaradt ügyvételeibe... És a mindent-megemésztő idők pogány erejével tisztítja ki a beteg sojtokból mindazt, ami régi, ami rongy, ami nem odaváló!

De addig sok víznek kell lefolyni a Duna széles medrében. Sok embernek erősen meg kell erőltetni látó és halló szerveit

Amíg megtudja látni, észre tudja venni mindazt, amit meg kell látni, észre kell venni végre minden embernek.

Mi nem hiszünk az „európerék” felvilágosult szolte nagy hitével. A sóvárgott, az átalakult jövő társadalmá messze van... Messze, messze van még a jövő!

Sokára jó még közénk az új idő, új szellemű embereivel... Talán majd csak a fiaink erik meg. Vagy az unokáink... De még azok sem, ha ők is mind „nagyáságos urak” lesznek!

ABONYI ANDOR.

Valasztások a megyén. A megyei adminisztráció lezártságára és melék tekintetekből való mentésére Arvay Lajosnak a. hó 1-én egyhangulag megválasztott alispán személyében új védelmezőt nyert. A jó adminisztráció hívei osztalan örömmel fogadták a választást. Az ügyek kiírásában és a mosteretésben átratlans az alispán személyében oly felebbviteli fórumot kapnak, melynek illetékében megnyugodhatnak két peres fél között mindig csak egyiknek kedves az igazság: ez mindig is így lesz csak hogy az legyen az igazság, aki megillet. Az új kuzmól ez elvárható.

A megválasztott állásokra megválasztották még a következőket: Főjegyző egyhangulag Cankoller Lajos, I. oszt. aljegyző egyhangulag Bódy Zoltán, II. oszt. aljegyző Hubics Tivadar, III. oszt. aljegyző Huszár Pál dr. Arvaszki IV. oszt. aljegyző Faugler Béla, III. oszt. arvaszki aljegyző Briglevics Károly. Közkegyelmei bizottsági tagnak megválasztották Hosnyák Géza és Hertelendy Ferencet.

ROVÁS.

A magyar ipart legjobban úgy lendíthetjük fel, hogy csakis magyar iparcikkét vásárljunk; ha pedig magyar eredetű nem kapunk, egyáltalán ne vásároljunk. De a szükségletet kielégítése nem olyan, mint az alispáni állás, hogy csak le kell mondani, aztán meg van oldva a kérdés. Ha az alispán lemond, van helyette más. De egy ki nem elégített szükséglet kellemetlen érzést kelt az ember lelkében. És hiány ember tőri ezt — a haza érdekében?

Az orosz menekülők, kik f. hó 6-án Kanizsán keresztyénülástak, lengyel róm. kath. zárúdokoknak bizonyultak, ami kellemetlen meglepetést okozott bizonyos körökben, ahol zsidó menekülteket vártak. Ők is azt hitték, hogy azok, pedig nem voltak azok — hanem amazok.

A „vátott” gyerek.

IRTA KERTÉSZ JÓZSEF.

Március volt: de nem virágcsalagató tavaszi idő, hanem kegyetlen, zimankós havas eső csapkodta az utasok szeméit. Pedig egyik kocsi a másikat érte, mert vizitáció volt Pocsán.

A bókaházi legények már napok óta egyebet se tettek, mint ittak, meg egymás nyakát átkarolva végig járták a falu utcáját és ki tudja hányadszor énekeltek már:

El köll mennem, ha jesik is,
Ha nehezemre esik is.

A nagy nap reggelén összejűlekeztek bíró uram udvarán, aztán ötven-hatvan egy-egy kocsiira ültek és mentek a vizitációra. A keservesen vig nótiás elkísérte őket egészen az „urakig”, ahol megvizitálták őket.

Visszafelé bizony már nem olyan egyformán ment a danolás, mert aki nem vált be, az szegénykeze meglapult. A többi meg annál hangosabban, annál hetvenkedőbben ordította, hogy:

Ferenc Józsa katonája vagyok én.

Ezek amint bekanyarodtak a falu hídján, haza se hajtottak, hanem vágatást mentek a falu koresmájába. Ott a gyeplőt a lovak közé doba, legrátták a kocsioról. Az oda gyűlekezett fiatalabb sühoderek nagy pontossággal átvették a lovakat, megjártatták őket, aztán hazahajtották a gazda udvarába.

Most kezdődött csak a szilaj mulatozás. A falu

paraszthandaja se maradtak otthon és csakhamar olyan muzsikálás, koresmai lárma verte fel a falu udvarját, hogy akár bucsukor se különbben.

Egyszer csak betoppán egy bekeccs atyafi, korbácsot tartva a kezében, odamegy a söntésbe. „Aggyon komám egy messzó bort az én katonáimnak is.”

„Hát a nem tud begyűzni Bedő bácsi, akkora ur?”

„Hej, ha betunna, de nem tud.”

„Hát huz van?”

„A koesiderékben van.”

„Hát mi lőte?”

„Ábbizon tuggya olyan vátott gyerek. Aztán az a kutya jegyző meg a bíró asszonták, ho muszáj vinnem Pocsára. Mondtam neki, ho aggyon róla írást, ho micsoda kőba van, do nem adott.” „Peg a csak nem kő katonának?” „Hát én ovittem; aztán mikor a nevét hitták, mondtam ho nem gyűhet a be kérem fősságo, mer a vátott gyerek Was, was, rőfentek össze a nómet katonák, mire a szögabíró ur megmegyarázata nekik nemát, ho micsoda nyavalyábo van.” „Hát hozza be!” asszonták. „Ma mint én? Nem én, ha enné több katonája se vóna Ferenc Jósának. Ha tetszik, gyűjjenek ki hozzá az urak.”

„Aztán kimentek?”

„Ki, ki. Megnézték a szegén Pistámát, aztán visszamentünk.” „Elmehet szegény ember, mondja a katonadoktor, nem vált be a fia.” „De én csak nem, indultam.” „Hát mire vár még Bedő?” — kérdi a jegyző. „Tekéntetes urak, instálom, én ezt a szegényestlent én nem hozom ám többet, ha vasra vernek is vele össze. Akkor az urak írtak valamit, aztán

aszonta a szögabíró ur: hát ne hozza el többet. Kitarútk szegény gyerekeket az élők sorába.”

Ervel kivitte a messzó bort a lábos-pajta alatt álló kocsihoz. Nagy sereg gyerek állta már körül akkor a kocsi, amelynél dunybák között fektött egy vézna, torzképp rövidező tekintetű emberi állat.

Az apa odament a borral, felállt a fűrhéno"-re, egyik kezével felemelte katonájának a fejét, a másik kezével a szűzába töltötte a bort. Le se vette addia az öveget a szájáról, míg mind le nem kutyogott a torkán. „Egészségre ides fiam!” valami sivítő, erőtelj hangot hallottam, mintha gorilla, vagy csimpánz szűzából jött volna ki. Nyilván valami köszönetet akart mondani.

Aztán megeredt a gyerekek között a suttogás a vátott gyerekekről, akiket az ördög esérébe tesz le valami igen szép gyerek helyébe, mikor a gyerekgyűs asszony elaluszik, aztán nincs melléte se kés, se olvasó.

A kocsmárosné, aki magyar asszony volt, (örvid: keresztyén) esodálkozva kérdezte, hogy nem tudtak-e rajta segíteni. „Megpróbáltunk mi ezzel asszonyosság mindent. Míg kisebb volt, hányaszor ráították a sőt-lapátra, ho bevettük a vizhordia, fűvő fűtött kemencébe. Mer asszonygák, hogy akkor az ördög lekaptya róla. Aztán visszateszi az igaz gyereket, mer az ilyen vátott gyerek a zeje. Eccc bíró uram majlo el nem eggett, leesett a lapátra a kemence szűzába.

„Huz azt próbálták-e — kérdi a kocsmárosné — hogy a főrösztő víz-be kenyeret szórjanak?”

„Próbátuk, próbátuk. Valahányszor összeszedtük főrösztés után a kenyeret a vízbe egoinócsba teli öb

Szemiféle közegészségügyi kérdés nálunk nem nyert megoldást. A kórház kibővítése elődázva, elme-gyógyászati osztály vagy megfigyelő osztály elődázva. Vízkórda utasáprezés elődázva. Élelmiszerek egy-vizsgálata meg se kezdés, elődázás. Ez is valamely megoldás, csak hogy hasonlít a kerék-öldáshoz — menekülnek minden kérdés elől.

Kenyeret és pályát a nőknek, ez most a jelszó. A hozománytalan nők érdekében van szükségünk erre az irányra. Tisztelettel kérem, hogy juttatni a vagyontalan leányt is. A kor rég elmúlt, amikor Berta otthon font. A nő külön versenyre a férfival kéret dolgaiban. Persze nem-mel csak azok felé-nek, akik ebből a mozgáslóból is nemi kérdést csinálnak. Ő nekik a nő csak nem, de nem egyenrangú ember-társ, a nő csak nőmber, azaz nem ember.

A huskérdésről.

Napjainkban a megélhetésért való küzdelem mindinkább súlyos és sulyosabb felteteleket követel a létért harcoló embertől, ugyannyira, hogy a minden-napi kenyérszerzés már nem a „kereset” fogalommal jelezhető, hanem — bár vannak némely boldogok, kik csak vőlik — élet közharc annak a neve. Igen, napról napra kesőbb fohászokódásokat hallunk a megélhetésről, mindenki csak azt emlegeti: Hogyan élünk? mikor minden olyan drága! Ez a minden-pedig főleg az élelmiszerekre értendő. S valóban, mert ha összehasonlítjuk a most levő árakat az elmúlt harmad, vagy régebbi években volt árakkal, azt tapasztaljuk, hogy csakugyan helyen valók is azok a drá-gaságról hallatszó panaszok. „Panaszok”, ez főleg reánk vonatkozik, de a szó nekünk kanizsaiaknak már annyira semleges, hogy el is felejtünk arra gondolni — nem számítani — miként ezt orvosolni is kellene. Ámde hiszen mi „kiesodák” azt sem szabad, hogy tudjuk: Hát kérem ki is segítene e bajon? Ugyan, már minék is kerülgötük, mondjuk ki — ha jól gondoljuk — talán a hatóság zebene valamit. Mégis? — hagyjuk már bekén azt a szegény hatóságot, mikor neki is segíteni kellene, — kinek? — hiszen ama bizonyos be-ki halló futek nem vesznek ám számon „sz olyas” csekély panaszt.

Na persze, nem is lehet mindent egyszerre, hanem szép lassan.

De hagyjuk már azt a régi várható... nótát, hiszen sejtlemes akkordjait megbontja az a fokozódó husrágaságról szóló üremellen melódia. Husrágaság! Miféle esodahogor ez? Bizony lehet, hogy valahol az, de mi már — sajnos — régóta ismerjük. Ha valaminek az ára emelkedni akar, hát hol is kez-

ördög-szörre. Heledobtuk a tűzbe, de asse hasznát. Főrszótottuk ó horba e fél esztendeig; egy faszó meg birkaszékot főzött az aszon, annak a levebe főrszótította, de csak nem lett ébél ember.

„Ma má nem sokáig él — mondja halkán a kocsmárosné, mer háromszor 7 esztendőn tovább nem lehet emberek között.”

„Jót tesz velünk az Isten, ha eveszi, mer e bizon még a feijét se tuggya fölemenyi, nemhogy egyebet tunna. Sok vesződségünk van vele, de azér meg nem bánjuk de sóse.” Árvál kifizette a bort, felült a kocsi: „Isten áldja meg asszouság, mennyünk édes kotonám.” ottán belévalgott a lovakba és hazanyargalt Csányba. Mert odaváló volt.

dődne először a aratóá szépen tartós sikereit — mint nálunk. S ki isza meg ennek a levét? Persze hát nem más, mint a fogyasztó-közönség. Azt meg nem is kell mondanunk, hogy főleg a szegény munkás-családok. De hagyján; csak legalább valaki gondolna a baj elhárítására.

Bizon — való, de számtalan — esiga séta többnyire az intőzkedés, akár a közgyolmas állam, akár egyéb hatóság részéről történjek is az. Igen! mert nálunk mit is törődnek az ur a néppel. Ha neki fáj — a nép jajgat, ha a népek fáj — hadd fájjon! Fársadjunk ameddig bírjuk — kenyéren és vizen — ha lehet. Am ha egyszer nincs erő; dolgozni pedig kell s a családnak élni! De t. fogyasztó-közönség, hogy éljünk? hiszen ép ez a kérdés tülka. Így tovább nem lehet, tenni kell valamit!

Ma a háziasszonyok csak arról töprenkednek, hogy mit csináljunk, ha a mézsáros kontó mindíg ennyire rug, s a nagy drágaság egyre emelkedik? A legtöbben könnyelműen azt állítják, hogy a husrágaságnak a mézsáros-hentesok az okai, kartel-loznak; pedig dehoggy, közel se.

Ha a husrágaság okait kutatjuk, azt főleg a következőkben találjuk: Kezdjük csak először ami bennünket legjobban érdekli — ez az elharapódzott kupeckedés. „Kupec”, „hajésár”, ennel talán még alkalmibb elnevezés: vásári úzer! Mert hát mégis csak ami sok, az sok; törhetetlen egy állapot ez nálunk és környékünkben. Nem tudnók egyhamar más hasonló vidéket felemlíteni, hol ez a különleges üzre-kedés annyira aranykorát élne, mint nálunk. Dehoggy jóformán ilyen nincs is. A piaci légyelgyv azonos ter-mészetű ez a szokás egész az „iker” értelméig. Állandó látogatói ezek a kupecsek mind a heti, mind az orszá-gos vásároknak, s egyik a másikat már ugy ismeri, mint a madár a fiát. Igen alkalmas terepük még többnyire a város vége is. Szóval a mézsáros-hentes már nem az eladótól, hanem az üzerektől kénytelen vásárolni a marhát. Azt meg már mondanunk sem kell, hogy a parulárás árát a fogyasztók fizetik, pedig buszisan. Vannak falvak, melyekben a lakosság zöme főleg a vásár-ásokból él. Ezt kell tehát az előjár-ságnak szabályozni, mert anyagi, szellemi s erkölcsi károkat okoz a lako-ságnak.

A másik általános fő ok az, hogy nálunk az állattenyésztés egy idő óta nem fejlődik, sőt napjainkban egyre ingadozik s esőkken a minimum felé. A köznevelés meg épen gyarlónak állítható. A legtöbb helyen a horjut csak „mézsáros közre” nevelik a tehenszettek főcélja ma a tejgazdálkodás, nem a tenyésztés. Gondolják, a nevelés vesződséges, költ séges dolog, jobban behoza, pótolja miudant a tej. Ugy vaktában egyik a másik tenyésztésre számít. Így aztán nem esoda, ha marhadállományunk annyira meg-esapant, hogy a szükséglet csak némileg, hözagosan „Legnagyobb divat” és más hangzatos nevek alatt szok-fedezhető. Míg a rendszeres állattenyésztésre a föld-mivelvélket meg nem tanítják, addig a helyzet vajmi keveset javultat. A tenyészet emelése pedig az állam érdeke, tehát feladata is. Az is nagy baj, hogy nálunk a tenyésztésben megállapodás egyáltalán nincs, mindíg más és más fajtákkal próbálkoznak, aztán egyikkel sem mennek sommire igaz ugyan, hogy a marhavász járvány is nagy károkat okozott, meg közzvetve a közelmúltban való takarmány szükség is, de ez okos eljárással mind pótolható. Nálunk még a takarmány termelést sem érik ugy, ahogy kellene. Meg azt is mondják, hogy azért drága a hús, mert a kiszállítás

nagy. Már hogy volna vagy, mikor nincs mit kívünni; hiszen itthon is vajmi kevés az, ami van. No azt mondjuk, hogy sokat visznek ki, hanem valljuk meg ahogy van, a javát hordják el. Igen, az az igaz! Más eszi a javát, mi meg az aját, de drágán! No i-kutassuk a többi bajokat, csak bár ez ismerték ápol-tatásának, szó nélkül megelelőgödnek a fogy. közönség ezzel is.

Sótal J.

A tulipán leple alatt.

Tulipánvásár Szombathelyen.

— Kiküldött munkatársunktól. —

A nagy lelkesedéssel megindult tulipán-mozgalom tudvalevőleg nem hozta meg a várt eredményt. A hazafias magyar szótó lelkesen ügítelt a siker érdeké-ben, azonban nem sok eredményrel. A komoly statisztikusok kiszámították, hogy a nagy lelkesedé-ideje alatt hetvenhárom millió korona értékű árval többet hoztak be a külföldről, mint tavaly. Ez a rülg-szám megelelőbentően beszél. Nem segít ezen semmiféle szépítgetés.

A tulipán mozgalom vezérmemberei azért nem eszűgödnek el. Nagyon helyesen azt az elvet hangoz-talják, hogy csak állandóan kitartó munkával lehet eredményt elérni. Ez a szép cél vezérelte a szombathelyi Védő Egyesület vezetőseit is, mikor a het-elejeén áruminta kiállítás és tulipánvásár rendezett Szombathelyen. Ezzel akartán lelkesíteni az ottani társadalmat a magyar ipar-pártolására.

A munka nem maradt eredmény nélkül. Az ország messze vidékeiről érkeztek oda kiállítás, kik közt ott láttuk a ugykanizsai Pátria pótkövőgyárat is. A Pátria irással rendezett kiállítás állandóan élénk érdeklődés tárgya volt és annak tulajdoníthatók, hogy a szombathelyi fizetek kirasatai mind telve vannak a gyorsan népszorvó lett Pátria tornákeivel.

Taláthatatlan a szombathelyi tulipánvásár siker-e. Ez a siker azonban nem teljes. A szombathelyi kisipar alig volt ott képviselve, ami az ott járt ugykanizsai iparosok előtt. — kik M. urak és Lajos ipartestületi jegyző vezetésével nézték meg a kiállítást — azonnal feltűnést keltett.

Ellenben egy más körülmény is megragadta a figyelmes szemlélt. Néhány szombathelyi kereskedő cég is állított ki a gyönyörű Szent István parkban rendezett tulipán-vásáron. Ha a kiállító cégek tanu-jelét adták volna a magyar ipar pártolásának, ugy ez csak helyes-elhető lenne. Azonban a gyakorlati szem rögton észrevette, hogy a kiállított áruk legtöbbje Beesben készült, melyek „Angol divatújonság”, „Legnagyobb divat” és más hangzatos nevek alatt szok-fedezhető. Míg a rendszeres állattenyésztésre a föld-mivelvélket meg nem tanítják, addig a helyzet vajmi keveset javultat. A tenyészet emelése pedig az állam érdeke, tehát feladata is. Az is nagy baj, hogy nálunk a tenyésztésben megállapodás egyáltalán nincs, mindíg más és más fajtákkal próbálkoznak, aztán egyikkel sem mennek sommire igaz ugyan, hogy a marhavász járvány is nagy károkat okozott, meg közzvetve a közelmúltban való takarmány szükség is, de ez okos eljárással mind pótolható. Nálunk még a takarmány termelést sem érik ugy, ahogy kellene. Meg azt is mondják, hogy azért drága a hús, mert a kiszállítás

Nem érdeketlen az sem, hogy mindez akkor történt, amely napon az ottani függetlenségi-párt nagy lelkesedéssel megalakult.

Szombathelyen hallottam egy uriembertől, hogy a megyei tulipán-mozgalom egyik oszlopos embere körülbelül harmincezer korona értékű gépet rendelt

Mit igyunk?

Az előfőrdő természetesen szénsavas nátriontarialmu ásványvizet, a mohai

ÁGNES-

forrást, mert föltétlenül tisztá, kellemes és oicó KEDVELT BORVIZ! savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvász fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő eszere a legkülönbözőbb gyomor-, légző- és húgyzervi betegségeknek.

Vegyi vizsgálatok a ajánlatok az Ágnes-forrás az arának elől nagyon kedvelt gyógyászati itató, s hamarsan órási számban kerültek ki orvosi bizonylatok: dr. Köll, dr. Stamborszky, dr. Bauer, dr. Boudard, dr. Borchardt, dr. Abantus, dr. Stodig, dr. Fischer, dr. Bausling, dr. Baot, dr. Waser, dr. Oshardt, dr. Bölogh, dr. Varga, dr. Szabó, dr. Seipolden, dr. Horvács, dr. Borsanyi, dr. Markovits, stb.-ektől, a kik az Ágnes-forrást a legmegbízhatóbb ajánlatok: Irgony gyomorbetegségei, árszaltas gyomorbetegségei, főleg károsodó harc után, esztalgyógyászati, angiolórádi, reu- az hólyagbetegségei, étvágytalanságot, törzsgyógyáságot, mint eszavart fertőző betegségek ellen (typhus, cholera stb.) Házastársok számára márfeltesemél valaminek az-grobb úregyében minden beteg ártóké mastergagyon szénsavval feltöltött vizet, sőt a sódával is vicsebb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legesegényebb ember is könnyen megsterilizálva nagyobb városokban lerakatos szereztesse, ugyanott a forrás lejárásnak ismerető fizico legyen kapható. A forráskezelés. — Kapható minden fővárosban és előregy vasúgyállás

a közelmúltban — Wienből és Londonból. Annak pedig magam is tanúja voltam, hogy a tulipánvásár napján „Bairisch Bier” felírású söröskanecsból állítólag gráci sört árultak a szombathelyi vasúti étteremben, valamint magam is meggyőződtem, hogy a vasúti sztrárikárszabón szivesebben adnak osztrák gyufát, mint magyarot.

Sajnos, ilyen dolgok történnek a tulipán-leple alatt.

Ha igazán sikert akarunk elérni a tulipán-mozgalommal, akkor a sajtónak rá kell mutatni ezekre a viszályokra.

Az „Erzsébet királyné-tér” veszedelme.

Egy város-fejlesztési akadály.

— Levél a szerkesztőhöz. —

A polgármesterék pozsonyi kongresszusa, mint nagyon fontos kérdést tárgyalt a város-fejlesztési ügyet. Az új kor igényei, mint a Zala-Közlöny nagyon helyesen megjegyezte, — a városi utcahálózat és terek megalkotásában körültekintő intézkedést kívánnak.

Habár az utcák külső képe nem is játszik szerepet a város gazdasági életének fejlődésében, a modern városok vezetőségei mégis nagy súlyt helyeznek ennek helyes és celszerű megalkotására.

Az illető városban néhány napig tartózkodó idegenek az utcák képéből következtetnek a város haladására, ez vet világot a lakosság izlésére, ez szolgálat bizonyítékot a modern fejlődésre. A városi élet vezetői tudatában szoktak lenni az ügy fontosságának s ép ezért mindent elkövetnek, hogy a közpénzeken létesülő nagyobb építkezésekben ugyanilyen szellem nyersen kifejezőst.

A napilapoktól értesülök, hogy a pénzügyi igazgatóság egy új két emeletes dohány-raktárt szándékozik építtetni az Erzsébet királyné-téren. Nagyon természetes, hogy az ilyen épület tervezőit, építőit celszerűségi szempont vezérli az építésnél és csak nagyon kis mértékben vannak tekintettel arra, hogy a város külső képe is eszméljen az új épülettel. Ép ezért nagyon csodálom, hogy a város vezetőségének és az ellenőrzésre különösen hivatott mérnöki hivatalnak nem hívta fel figyelmét a tervezett dohány-raktár építése. Mi a kérdést roppant fontosnak tartjuk, mert ha nem, családunk ennek a feleltendő raktárnak szomszédságában fogják feleltetni idők folyamán a városi színházat, közvetlen mellette az új igazgatási palotát, a pénzügyi hivatalok befogadására szolgáló modern új épületeket. Emlékeztetünk bizonyítva fel fogják ébresztetni az Erzsébet-téri birtokajandókosok építkezési kedvét. A terv szerinti parkirozó útjáték a teret is, így tehát e tér lesz idővel Nagykanizsa város legszebb tere, de csak úgy, ha a városi mérnöki hivatal figyelemmel kíséri az ott történő építkezéseket.

Az ott feleltendő két emeletes dohány-raktár szerény véleményem szerint az Erzsébet királyné-térnek határozottan veszedelmére fog válni. Ilyen épületeket nem szoktak díszes középületek közelében feleltetni. Ennek helye kisebb forgalmu utcákban van.

A kifejtett okoknál fogva szives jóindulatban ajánlom a kérdést Vécsey Zsigmondnak, városunk polgármesterének és a mérnöki hivatalnak. Mindent el kell követni hogy eme évtizedekre szóló építkezés ne az Erzsébet-téren történjék, hisz’ ugy is ott van már az ügyészségi fogház, amelyet annak idején ott feleltetni engedni határozottan baklövés volt a város fejlesztésére.

Szükségesnek tartom, hogy e kérdésben mielőbb érintkezésbe lépjünk a pénzügyi igazgatóság és pénzügyminisztérium illetékes osztályával és, ha másként nem, a városi telek ingyen felajánlásával kell meggátolnunk, hogy a két emeletes dohány-raktár ne

a város legszebb térére, hanem egy mellék utcában épüljön.

Sokkal helyesebb, ha most igyekeznék meggátolni eme épület feleltését, mintha annak idején, a tér fellendülésekor keljén deputációit meneszteni a minisztériumokba hogy kegyeskedjenek kitéleltetni az oda nem való raktárépületet.

Egy mérnök.

NŐI KASZINÓ.

Az arénában.

(A műsoron levő darab: az „Ördög cimborja”, melodráma a felvonásban, történi az amerikai szabadságharcban, Kanizsán először, felhelyezéssel. A darabot értelem megérteni, épen ezért a földesim — nem tekintve, hogy telve van padokkal — üres. Abban a pillanatban, amikor az első felvonások vége, a női kaszinó teljes stábjában megjelenik és a két első páholyt, hátulról áramítja — felajánlja. A zene a „Jankee-doodle-1 jászszal.”)

Egyik páholy (a nőiáshoz): Azt hiszem nem mulasztottunk sokat.

Másik: En is azt gondolom, mert valahányszor kevesen vannak a színházban a későn jövők is kevesebbet mulasztanak.

Egyik: Hogy, hogy?

Másik: Lát ugy, hogy a színészek annál többet hagynak ki a darabból.

Egyik: Ez igaz!

Egy diák (az állóhelyen prósszent): Hápei!

Másik: Tulajdonképen hány felvonásból is áll a darab?

Egyik: Színész legyen Nagykanizsán, ha tudom, de sajtem, hogy egy operett rendszerint 3-ból áll.

Egy diák (mint „ent”): Hápei!

Másik: Kérj valakitől egy színpadot! Te közelebb vagy álló személyekhez.

Egyik (a diákhöz): Szabad kérnem egy percet a színpadot, ha van? Rogyon visszaadom.

Diák: Sajnálom, nem adhatók. Nekem sincs!

Egyik: Nem tudja kérem akkor, hogy hány felvonás van még hátra.

Diák: Már csak három!

Egyik: Még három?

Diák: Igenis három, ambar ez az egy csak jellemzés volt és nem igen tartozott a cselekményhez.

Egyik: Köszönöm! (a nőiáshoz): Még három lesz. Ez jellemzés volt. Így hát nem is mulasztottunk semmit. Tudod, micsoda jellem lehet egy „Berger Zsiga”-féle alak!

Másik: Ha egyáltalában jellemről szó lehet.

Diák: Hápei!

Egyik (a függőgy felgördül, hirtelen esend lesz egy pár pillanatra): Mi ez?

Másik (susogva): Ez nem lehet a „Berger Zsiga.” Ez egy felkész szabója. Kénn őz van és esik az eső.

Nem hallod?

Egyik (susogva): De lát micsoda darab ez? (tovább susog) . . .

Diák: Hápei! (morog) Nem hallok egy árva hangot! Skandalum! Egyetlen két páholy van tele!

Hé fennér! Bökje meg kérem a rőndnek amott alvó őret . . .

Rendőr: Ne rezonerozzon a fiatal ur! Csöndet akarok hallani!

Diák: Háttha esondet akar hallani, akkor menjen oda a páholyba és intse esendre a beszélőket.

Ez színházi botrány.

Rendőr (a páholyhoz cammog): Meltóztassanak kérem lassabban beszélni!

Egyik (): (susogva) Nem tudja kérem mit játszanak?

Másik (): (susogva) Az embört még alunynyi sóm hagygyak!

Rendőr: Nem nyomja fejemet a bu! . . . Valami színházi botrányt, vagy mi az Isten esudját (magában morogva.) Az embört még alunynyi sóm hagygyak!

(Végre esond lesz és a rendőr álomba merülhet.)

Apá!

HIREK.

Munka-fanatizmus.

(v. b.) A munka előfeltétele a nyereségre való kílátás és a nagy energia. Az emberben is valamint a tömegben megvan a holt pont, melyet le kell győzni. Ha vannak indítékok, a holt pontot könnyen legyőzzük. Szeretni azonban jobban szeretjük azt az eredményt, melyet megerőltetés nélkül érünk el. Azért van a sok tözsdézér, akik könnyű szerrel akarnak pénzhez jutni. Azért van az a sok konnexio-váltás, akik ismeretsegeik révén akarnak álláshoz, kenyérhez jutni és a falatát személyes méltóságuknak díszhimmuszokat zengve, és másoknak vesztit híret költve.

Azonban addig, míg a társadalom szelése rétegeiben gyökeret nem ver az a tudat, hogy munka-fanatizmussal többre lehet menni, mint költsékezési vagy hencsereji töhöllyal, igazi munkás-arisztokraciá ki nem fejlődik.

Mi még a munka becsének elismeréséért is küzdünk, hát milyen távol vagyunk az amerikai bussinesz-mán felfogásától. Pedig az amerikai munka-fanatizmus meghódította már Nyugat-Európát és inváziója bekövetkezik magyar országba is ha élni akarunk és számotterő tényezők akarunk lenni a többi nemzet közt. Ez a legszebb rajongás a hazaszeretet mellett. En becsülni tudom azt a kereskedőt aki szereti hazáját, de képes külföldi utjában Fiumétől kezdve Alexandriáig a magyar malátáról diskurálni.

— Gyászhirek. Rothschild Albert magánzó f. hó 12-én 63 éves korában elhunyt. Akik közel álltak hozzá, bölcsnek ismerték, aki sohasem békítelt, ellenben igen találós adomással világitotta meg az élet minden viszály helyzetét. Minden eseményre tudott adomát, melylyel aztán annyira jellemzte a helyzetet, hogy hallgató-ága okuit is belőle. A régi Kanizsa társadalmának valódi történetírója lehetett volna, ha véletlen tollforgató ember és kár, hogy nem volt az, mert a város kultúrtörténetét lett volna hivatva megírni. Így csak szájról-szájra adták az elmesélt adomákat, miket csak ő tudott előszéni. Tevékenységének java részét az izz. felekezeti ügynek, különösen a jótékony ügynek szentelte. A szegények családi viszonyait és bajait utaludni alig ismerő valaki jobban és azért hitközségével szegényügyi kérdésekben nagy volt a tekintélye. Halálát özvegyén kívül négy gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja. A család gyászjelentése így szól:

Úgy Rothschild Albertnek szül. Körschner Fanni a maga, úgy alább megnevezett gyermekei és unokái, valamint a többi rokonok nevében jóindulattal szívelel tudatja feleltethetetlen férjének, illetőleg apának és nagyapának Rothschild Albert: annak életének 83-ik és boldog házasságának 60-ik évében, folyó évi szeptember hó 13-ik napján reggel 4 órákor hosszas szenvedés után végegyeztetésben történt gyászosa elhunytát. Drága halottunk hlt telteme folyó évi szeptember hó 14-ik napján délután 4 órákor fog a gyászszobából a helybeli izz. sirkertbe örök nyugalomra kísértetni. Nagykanizsa, 1906. szeptember 13. Aldás és béko porral fölött! Koszorúk mellözése és esendes részvét kérétk! Rothschild Samu, Rothschild Zsigmond, Dr. Rothschild Jakab, Rothschild Ila ferj. Láng Miksának gyermekei: Rothschild Zsigmondnak szül. Neufeld Anna és Dr. Rothschild Jakabnak szül. Weisz Franciska, menyeg. Láng Miksa veje. Rothschild Béla, Láng Katinka és Lang Béla unokái.

Temetése pünteken délután 4 órákor volt a Magyar-uteai gyászszobából. A végítiszteleggen megjelent a városi tanács Vécsey Zsigmond polgármester vezetésével, a bírói kar, az izz. hitközség (előjárósága, több pénztárest, az izz. elemi ös- és leányiskola és a felső keresk. iskola tanföldete Bui Samu igazgató vezetésével. Neumann Károl. (frabbi megható beszédben szült az elhunytak magas emberi tulajdon-

örök, de e téren viszont vannak olyan speciálitások, amelyekkel a külföld semmi ilyenmű termék nem versenyezhet.

Ez a mi textil-iparunk általános képe. Amint látható, nem mellőztük sehol a sötét pontokat sem, végleges eredmény gyanánt pedig leszűrhetjük azt a tanulságot, hogy aggodalomra, bizalmatlanságra semmi okunk nincs. Rövid életű a mi iparunk, mégis nagy lendületet tud felmutatni. Ami hiány, panasza van, azt egy-két év alatt eltűnővé teszi egy erős hazai iparpártoló mozgalom. S ha már elérkezettünk oda, hogy belső szilkségeitünket kielégítjük termelésünk, akkor egy további fejlődés folyamán úgy jóvá várnánk a kivitelre is s ez fogja magas színvonalra emelni, hatalmasra és gazdaggá tenni ipari életünket.

A soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

Hirdetmény. A kishéri m. kir. ménesparancsnokság f. évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órákor nyilvános írásbeli ajánlati tárgyalást fog tartani a kishéri m. kir. Állami ménesüzemi körházban elhelyezett betegek és ápoló személyzet élelmiszerének három évre való biztosítása érdekében. A részletes feltételek a ménesparancsnokságnál tekinthető meg.

Iparos értekezlet. Az 1905. évben Sopronban megtartott kamarakerületi iparosértekezlet határozata értelmében eggyel tisztelettel értesítem az érdekelteket, hogy a Sopron kamarakerületi II. iparosértekezlet vasárnap, 1906. évi szeptember hó 23-án Keszthelyen a városba nagy tanácsotérmen lesz megtartva. Napirend: 1. Az onáltó vámtérlet. 2. Az iparosok választásja. 3. Az ipartörvény revíziója. 4. Ipari rokkant- és agorkorbi biztosítás. A tanácskozás kezdete reggel 9 órákor. Az értekezletet megelőző napon, azaz szombat, 1906. évi szeptember hó 22-én este 8 órákor Keszthelyen az „Amazón” szálló termében előértekezlet és ismerkedési estély lesz. Lakás iránti igényeket illetőleg a tisztelt érdekeltek a keszthelyi iparértelteshez fordulhatnak. Vasuti kedvezményt a déli vasút összes vonalán 50 (ötven) százalékos engedéllyel, igazolványokat a kamara díjmentesen állít ki. Körölk, a részvételi szándékokat nevével sürgősen mielőbb a soproni kamarához bejelenteni, igazolások! A közszóban álló ipartörvény-revizio és más fontos események szükségessége teszik, hogy mi is erélyesen fölálljunk az iparososztály érdekében! Nemcsak becsületbeli kötelességünk ez, hanem létkérdés is, ha nem akarjuk, hogy iparunk még nyomorúságosabb helyzetbe jusson, mint amilyenben már ugys van. Gondoskodjatok tehát, hogy ne csak minden ipartisztület, de lehetőleg minden helyiség iparososztálya méltóan képviselve legyen a fontos tanácskozásokon. Győződjétek az előkészítő bizottság nevében: Zsombor Géza kamarai elnök.

Pályázati hirdetmény a topecai magy. kir. vancelleriskolában az 1907. év január 1-én kezdődő egy éves tanfolyamra való felvételre. Felvételi feltételek: 1. Legalább 16 éves életkor betöltését igazoló keresztlevél vagy katona könyv. 2. Irni és olvasni tudást igazoló iskolai bizonyítvány. 3. ep. erős, egészséges s gyakorlati munkák végezésére alkalmas testalkatú igazoló orvosi bizonyítvány. 4. Községi erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülőik vagy gyám beleegyző nyilatkozata arról, hogy a felvett tanuló a tanév vége előtt az iskolából kivenni nem fogják s kötelező nyilatkozattal arról, hogy a 6. pont szerint járó napi díjat pontosan fizetni fogják. Ha a pályázó teljes koru, ezen kötelező nyilatkozatot maga tartozik kiállítani. 6. A felvett tanuló az iskolában lakást és teljes ellátást kap, s ezért felvételre előleges részletkben évi 240 kor. lapdíjat köteles a vancelleriskolának fizetni. Szegényesorú polgárok egész vagy fél lapdíjmentességgel is felvételre tehetnek, ha szegénységüket hatóságilag igazolják. A pályázati kérvényben határozottan kifejezendő, hogy a folyamodó mely módon kéri a felvételt, t. i. egész, vagy fél lapdíj fizetésének kötelezettsége mellett, vagy lapdíjmentességgel elvezetve. A felvételnél előnyben részesülnek, akik a katolai kötelezettségüknek már eleget tettek vagy attól véglegesen felmentettek, továbbá szőlőművelők, pincészek, kertészek, kádások, illetőleg azok fiaj Fehernomával, ruházzal, továbbá író- és tanácskozásokkal saját költségén tartozik a felvett tanuló magát ellátni. Az egy koronás helyrejel elálatott s a fent említett okmányokkal felszerelt és saját kezűleg írt és aláírt kérvények a m. kir. földmívelésügyi Miniszteriumhoz címzve 1. évi október hó 30-ig nyújtandó be a vancelleriskola igazgató-ságához.

A tenyészállat kiállításának. Városunk pénzügyi bizottsága f. hó 11-én Ujnépi Elek Lipót elnöksége alatt gyűlést tartott, melyen a Nagykanizsa város és járási Gazdakörétől rendezett tenyész szarvasmarha díjazás költségeire 100 koronát szavazott meg. Hozzájárultak még a költségekhez a Gazdasági Egyesület 150 koronával, a Gazdasági Takarékpénztár 50 koronával, Nagykanizsai Takarékpénztár 50 koronával, a Gazdakör 200 koronával, a földmívelésügyi miniszterium 250 koronával.

Tenyész szarvasmarha díjazás. Nagykanizsa város és járási Gazdakör tegnap tartotta díjazási kiállítását a sánci marha vásártéren. Megjelentek Vízrendvay Sándor elnök, Galusich Lajos ügy. elnök, Sárközy Viktor, az egerszegi gazd. egy. titkára, Ballhauszer Ottó, a földmívelésügyi miniszterium képviselője, Tóth István egy. titkár, Vécsey Zsigmond polgármester, Vicsz Ferenc főszolgabíró, újnépi Elek Lipót, stb. — A felhívott tenyészállatok mennyisége ugyan nem felelt meg a várakozásnak, de minőség tekintetében az eredmény kielégítő volt. A bíráló bizottság Pihál Viktor dr. elnöksége alatt újnépi Elek Ernő, Sárközy Viktor, Kherndl Imre, Sommer Ignác, Ballhauszer Ottó, Jerfy Adolf, Laender Antal és Sebestény József. A bizottság a következő tulajdonosoknak ítélte díjakat: Magyar fajú tehénekért: Vég József Kiskomárom 60 kor., ifj. Vég József II. 50 kor., Varga István Galambok 35 kor., Tólos Péterné Kiskomárom 20 kor. Üszőkért: Öreg Vég József Kiskomárom 40 kor., Kovács György Kiskomárom 15 kor. — Nyugoti faj tehénekért: Pap János Kiskomárom 60 kor., Varga Ferenc Kiskauizsa 40 koronát, Staudt Pál Német-Szent-Miklós 35 kor., Bálint János Magyarorszárahely 25 koronát, Bedeuek György Nagykanizsa 20 koronát, Varga János Szt. Jakab 15 kor. — Üszőkért: Bálint János Magyarorszárahely 40 kor., Németh János N. Récsé 35 kor., Kuruc Péter Rigyác 35 kor., Buncom János Kiskauizsa 25 kor., Pap István Nagy-Récsé 25 kor., Horváth János Kiskauizsa 20 kor., Ruff István Német-Szt.-Miklós 15 kor., Özv. Mantuanio Józsefné elismerő okl. Borjúkért Egyed György (fialakomb) 25 kor. Pásztorok buzdió jutalmazása Kovács József Nagykanizsa 20 kor., Haris János Nagykanizsa 10 kor. és Toplát György Nagykanizsa 10 kor.

Fümonkatára: **Gáspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

Nyílttér.

... rovat alatt közlöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye-Lipoczi Lithion-forrás

Salvator kitűnő székrekítő asznalati

vas-, hűgghőgag- és közszévbántalmak ellen hűgghőgag- és vizelet nehézségeket, a csukros hűgghőgag, továbbá a légző és emésztési szervek huratandó!

Hűgghőgag hatása!

Vasmentes! Képmag vastmentes! Csaknem teljesen Kapható minden gyógyszerészhelyen vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Bérezen.

Minden szarvadás nélküli pompás mellifekete fonyt ad.

Globin

Legjobb és legfinomabb Czipőlisztifoszer

A világ minden részén kapható.

HIRDETÉSEK.

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA ékszerész Nagykanizsa.

Alapítástól 1898. SAJÁT MŰHELY. Alapítástól 1898.

JEGYGYŰRŰK saját készítményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany órá-láncokban.

NAGY RAKTÁR ónem ezüst ékszerekben.

Eladás részletfizetés mellett is! Járulások és új munkák szorosan készíthetők

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp. a Horgony-Pain-Expeller pótlója

egy részének bizonyult hatásos, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-elszűntető szereket bizonyult közvélemény-csodálat és megbízhatóság bebizonyoskodottan használva.

Figyelemre méltó, súlyos hamisítások miatt bevasárlások óvatossá legyünk csak olyan üvegek fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter gyógyszereszelettel díjazott van csomagolva. Az üvegekben 50 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyeljen minden gyógyszereszerben kapható. — Főraktár: Tólos József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerész az „Arany országhoz”, Prágában, Előzetesbevitellel. Mindenápról kapható.

1808 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan, mindennemű bőrköltegek

Berger-féle kátrány-kénszappan. Bőrgyógyászati készítmények az aranykoronás kátrány-szappan, a gyémántos kátrány-szappan, a vizelet nehézségeket, a csukros hűgghőgag, továbbá a légző és emésztési szervek huratandó!

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan Mit kiváló hatásos és az üvegek erőteljesen használható továbbá!

Berger-féle borax-szappan. Bőrgyógyászati készítmények az aranykoronás kátrány-szappan, a gyémántos kátrány-szappan, a vizelet nehézségeket, a csukros hűgghőgag, továbbá a légző és emésztési szervek huratandó!

Kapható minden gyógyszerészhelyen és hasonló üzletben.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 6. Kisebbségi rendelés: Főraktár: Tólos József gyógyszerész, Nagykanizsa, Thalbach és Hölzl, Győr, Győr, Kisménység Magyarországon összes gyógyszertárakban.

Raktár Nagykanizsa: Prager Béla gyógyszerész valamint Magyarországon több gyógyszerészhelyen.

Globus tisztítókövön

Magyar kir. Államvasutak.

Üzletvezetőség Szombathely.

7575
1906. szám.

Hirdetmény.

Az általános menetjegy-hirdetményben foglalt vonatokon kívül országos vásárok és megyei közgyűlések napjaira még az alábbi vonatok is személyszállítással fognak közlekedni.

Érvényes 1906. május 1-től.

A) Országos vásárok alkalmával közlekedő vonatok.

A csornai országos vásárok napjain		A székesfehérvári orsz. vásárok első napjain		A csornai orsz. vásárok napjain	
Csorna—Hegyeshalom.		Bicske Székesfehérvár—Sárbogárd		Pápa—Csorna Oda	
Állomások és megállóhelyek	5201 teh. von. szem. sz. II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	6208 teherv. sz. száll. II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	5100 teh. von. sz. száll. I, II, III.
Csorna ind.	1114	Bicske érk.	639	Pápa ind.	1032
Osztári major	1140	Felcsút (m. h.) ind.	614	Ihász (m. r. h.)	1040
Bécs-Sárákány	1294	Alcsút-Felcsút	606	Görzsöny 3. sz. órh. fml.	< 1057
Moson-Szent-János	111	Vártesboglár	755	Marczaltó	1107
Moson-Szolnok	116	Acsa	741	Szany-Szent-András	1128
Hegyeshalom érk.	214	Lovashérvény	650	Egyed-Osanak	1143
Csorna—Sopron-Beled		Pátka	639	Rába-Pordány	1184
5202 teh. von. szem. sz. II, III. o.	Állomások és megállóhelyek	Csala (m. r. h.)	614	Csorna érk.	1211
150	ind. Csorna	Pákoz (m. r. h.)	603		
211	Szill-Sárákány (m. r. h.)	Székesfehérvár ind.	643		
220	Szill-Németi (m. r. h.)	Börgönd			
250	Tót-Keresztur	Kajtor-Szent-Iván			
314	Vadosfa (m. r. h.)	Abas-Sárkeresztur			
331	érk. Sopron-Beled	*Sárkeresztur 7. sz. órh. (fml.)			
		Sárszentágóta (m. r. h.)			
		Sárbogárd érk.			
		*A megnyiták napjától.			
A zalaegerszegi országos vásárok napjain		A keszthelyi országos vásárok napjain		Az általános menetrend-hirdetmény 15. mezején található menetrend szerint minden pénteken közlekedő 5115. sz. vonat, a pápai: a minden szerdán közlekedő 5117. sz. vonat pedig, a csornai országos vásárok napjain is közlekedik.	
Kis-Ozell—Boba—Zalaegerszeg		Keszthely—Balaton-Szent-György			
0420 043	Állomások és megállóhelyek	0528	Állomások és megállóhelyek	0527	
vegyes von. I, II, III. o.		vegyes vonat I, II, III. o.		vegyes vonat I, II, III. o.	
333	ind. Kis-Ozell	744	ind. Keszthely	érk.	660
337	Boba		Fenekő 9. sz. órh. fml.		< 642
< 410	Pálta 2. sz. órház (f. m. h.)	758	érk. B.-Szt.-György	ind.	830
422	Jánosbánya				
431	Nemes-Keresztur (m. r. h.)				
< 443	Rigács 4. sz. órház (f. m. h.)				
469	Ukk				
512	Dergecs 3. sz. órház (f. m. h.)				
524	Kötös				
541	Túrje				
608	Zelabér				
628	Szopát				
638	Ullár				
711	Kisfalud-Szent-Iván				
730	érk. Zala-Egerszeg				
B) Megyei közgyűlések alkalmából közlekedő vonatok.					
Kis-Ozell—Szombathely közt.					
Az általános menetrend-hirdetmény 11. mezején foglalt menetrend szerint, kedd és pénteki napokon közlekedő 1316. sz. vonat a vasvármegyei közgyűlések napjain szintén forgalomba helyezték.					

Jegyzet: 1. Az állomások neve mellett fekvő idő adatok, a mellettük álló mutató új irányába olvassandók.

2. Az indulási és érkezési idők, közép-európai időre vonatkoznak.

3. Az esti 600 órától, reggeli 6 óráig terjedő éjszakai idő a perceket jelző számjegyek aláhúzásával van megjelölve.

4. A × megjelölt idő adatok feltételes megállást jeleznek, t. i. a vonatok ily helyeken csak az esetben állnak meg, ha fel vagy lezálló utasok jelentkeznek.

Szombathely, 1906. április hava.

Üzletvezetőség.

(Utónyomás nem díjazatik.)

VELMA SUCHARD

Nyersen való
évesre
paratlan.

A PESTI NAPLO UJ KARACSONYI AJANDÉKA.

A Pesti Napló karácsonyi albumának szerzője a magyar génus java közéletnek gyűjteménye, iróniájának és művészetének hatalmas alkotásával melő, szeszem díszes formában mutatott be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi esemény-alkalma ment a magyar könyvtárban. Náluk a legértékesebb, értékesebb albumunk nem igen jelentek meg. S a Pesti Napló az 8 albumát ajándékolja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló albumunk hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítás fegyverrel felül fogja mutatni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje külön volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek művek voltak. — A Pesti Napló idei ajándékkönyve

RÁKÓCZI ALBUM

Is. Nem tudományos, csak a történelem kutatásában gyökeres iróniájának és művészetével díszített albuma lesz, ismételtül fogja a nagy kor hőseit, ünnepeit és legvalóságosabb hétköznapjait. Izó törekvéssel, lobogó indulattal, mélyesség hangulatával, dicsőségét és szenvedését. Javak fogják megírni a nagy szabadságharc eleve krónikáját. És meg fog mutatni ebben a kötetben a kor külső és belső munkáját. A dalmot és a tárogatót is tanúsítja a kötet. S a képművészetet is. Az egykori és az új, hogy kéjben, rajzban ábrázolja azt a semleges hőskort.

Nagyszabású festmények, elődráma illusztrációk, kiváló mesterek alkotással díszítik majd a művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több

színyomású képen

meg remekelni. E kötet tartalmazza a nagy iróniájának és művészetének elődráma művészetét. Haif feljelen mag a remekmű nemcsak a kötet megjelenése is.

Est az új pártan dísz ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplora előfizet, illetve, aki karácsonyig legalább, egy felvételt befizetett és egy további felvételi előfizetésre magát kötelezte. Az előfizetés fel- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető a kívánatra külön értesítést küld a módosításra vonatkozólag

A PESTI NAPLO kiadóhivatala, Bpest, Andrásy-ut 27.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., fel évre 14 kor., negyed-évre 7 kor., egy hóra 2 kor., 40 fillér — Mutatványszámot szívesen küldünk

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírást tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatású és legvalóságosabb gyomor- és alatsóbetegségek, gyomorégés és gyomorhurut, sőt székrekedés, májbetegség, vértelenség, a gyomor és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jelek halozzernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepedőcsétt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet tünteti fel. A Moll-féle SOS-Borszesz óvatossággal van átvéve. A Moll-féle SOS-Borszesz nevesítésen mint fájdalomcsillapító bebizonyított az az kövesény, csús és a meghűlés egyéb következményeivel legismertesebb újszer.

Egy ószott eredeti óveg ára 1 korona 90 fillér.

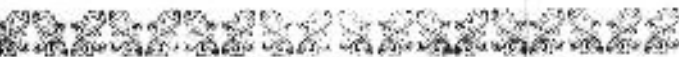
MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappant a bőr ókezerű ápolására gyermekek a felnőttek részére. — Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden árszám gyermek szappan Moll A. védjeggyel van órtva.

Főszékhelye: Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által. Bécs, Tuchlauben 9. sz. Vidéki megrendelések naponta postautávétt mellett teljesítenek. A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykánizsán: Rosenfeld Adolf Fiai.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, útsza és ment káros alkatrészekből
Jótállás: 25,000 koronát fizes Schicht (györgy cég Au-salban bárminek a ki bebuzo-
 1906. évi szeptember 13. napján.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPAN!)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
 A ruhát kiméli és megóvja.

Mindennemű ruha és Hőfehér ruhát ad.
 mosási módszer részére a A színeket emeli, fénylővé
 legjobb és legolcsóbb. — és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” védjeggyel legyen ellátva

Árverési hirdetmény.

A nagykánizsai kir. törvényszék közhíró teszi, hogy Orozsvary Gyula ügyvéd végrehajtójának Botka Miklós végrehajtási szövetett elleni 86 kor. 5 fill. tőke, 14 kor. 85 fillér árverés kérelmi és a meg felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykánizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a hahóti 311. sz. tjkvben 850. líraz. szőlő, présház és gyümölcsös 618 kor., a hahóti 1151. sz. tjkvben 1481. líraz. bérkötő szántóföld 106 kor. becsértékben 1906. évi október hó 13. napjának délelőtti 10 órakor Hahót község házánál Orozsvary Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatul fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becser.

Árverezni kívánók tartoznak a becser 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tki hatóság.
 Nagykánizsán, 1906. évi július hó 18. napján.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési árak: Egy év 10 korona, fél év 6 korona, hetente 2 korona 50 f. Egyes szám ára 20 f.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Villányi Henrik
Lapfelügyelő és kiadó:
Uj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut. 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Uj. Wajdits József
Deák-ter. I. szám.
Hirdetések díjazás szerint. Nyilvánt. soronként 40 f.

Az üzlet-üzlet.

Mi a jó üzlet és mi a rossz üzlet? Ugy gondolom, hogy ezzel a kérdéssel mindenki tisztában van és minden pillanatban kész a felelettel. Jó üzlet az, amelyen az ember sokat keres. rossz üzlet pedig az olyan, ahol a kereset nem éri meg a rá fordított kockázatot és fáradságot, vagy éppen veszteséggel jár.

Ez tiszta dolog. Azonban a gazdasági életben nem mindig az a jó üzlet, ami az első pillanatra jónak látszik. Ezt egy közönséges példa rögtön megmagyarázza. Egy kereskedő a járattal és hozzá nem értő vevőre súlyos portékát szór drága áron. Ez első pillanatra jó üzletnek látszik. Így jóval többet keresett, mintha jó árut adott volna megfelelő ársó áron. A dolog teljesen veszélytelennek látszik, mert nem ütközik semmiféle törvénybe, sőt még a közmorál sem tartja nyilván az ilyen eseteket, miután nagyon is általánosak és nagyon is gyakoriak.

Azonban az ilyen dolog még sem jár minden kár nélkül. Versény is van és a vevő csakhamar meggyőződik róla, hogy másutt jobban és olcsóbban szolgálják ki. Tehát a jövőre nem vásárol az inszolid boltosnál. Ez tehát elveszt egy vevőt, esetleg többet, üzletének forgalma ezáltal kisebb lesz. Ez pedig sokkal súlyosabb kár, mint az a pillanatnyi haszon, melyet inszolid eljárásával szerzett.

Már most ne higgye valaki, hogy mi itt erkölcsi meséket mondunk. Az ilyen inszolid eljárás nálunk igen gyakori. A kereskedői terminológiának egy külön szava van rá: szakítani, németül: reissen, és nagyon sok

üzletember valjha elvél és nem erti, hogy miért bollogul mégis olyan nehezen.

Azonban business is business, az üzletnél a nyereség a fő és az érdek. Nem is moralizálni akarunk. Nem az ilyen üzlet-emberek hiányos erkölcsi érzését rójuk itt meg, hanem a hiányos és rossz gazdasági és kereskedői nevelést. Az ilyen példák, ha tömegesebben fordulnak elő, a vevőközönség vásárló-kedvét, fogyasztó-képességét és fizető erejét gyengítik.

De a példa nem mindenütt ilyen tipikus és az eljárás elszármúltsága és oktalansága nem mindenütt ilyen szembetűnő. Az ilyen természetű visszaéléseket különben rendszerint kiegyenlíti a verseny. A vevőt az egyik kereskedő elveszti, a másik megnyeri. Így a dolog a kör szempontjából kiegyenlítődik.

De vegyünk egy másik példát. Egy fiatal kereskedő üzletet nyit. Vagyona kevés van, de van szakértelme, vannak összeköttetései. Szüksége van hitelre áruban és pénzben, és rá van utalva arra, aki neki árut és pénzt hitelez. Ha jutányos feltételek mellett kapja a hitelt, akkor szakértelmével és szorgalmával csakhamar leküzdő a kezdettel járó nehézségeket. De ha a nagykereskedő itt is „szakítani” akar, ha drágán ad és rosszat, esetleg uszora-feltételek mellett pénzt, akkor a kezdő kereskedő a terhek alatt összerokkad, még mielőtt üzletét a rendes kerékvágásba hozta volna. A hitelező így természetesen elveszti pénzének egy részét, de mindenestre elveszti azt a vevőt, aki hosszú időn át fejlődő üzletével évről-évre nagyobb hasznot hajtott volna. Elvesztett egy a pillanatnyi és — mint a következmények mutatták —

nagyon kockázatos haszonért egy évről-évre emelkedő kamatozású tőkét.

Aki a magyar üzleti életet ismeri, az tudja, hogy itt nem szórványos példákat ismerettünk, hanem általános gazdasági körülmények rajzolnak meg sötét, de nem tulzott képét.

Am ha tovább megyünk és a kereskedelemtől áttérünk a pénz és hitelügyek terére, nem ugyanazokkal a jelenségekkel találkozunk-e? Nem azt látjuk-e, hogy a finanszírozó és alapító üzleteknél mindenütt a rögtön nagy haszon a cél és a vállalat jövő sorsa, fejlődése, a részvényes közönség érdeke már nem érdek. Hogy olyan sok a beteg, rosszul fundált és éppen ezért fejlődésre képtelen iparvállalat, ennek az iránynak köszönhető. Valamint ez magyarázza meg, hogy bankjaink jelentéseikben évről-évre a „folyó üzlet” emelkedő bevételével és a mindjobban duzzadó kamatszámokkal kérének.

Valamint ha jól meggondoljuk, nem ugyanez a beteges irányzat szülte és nevelte naggyá a mi kartelljeinket, amelyek egyenesen kátolják a termelés és fogyasztás arányos emelkedését?

A nyugati üzleti világnak azt a nagy elvét, mely a hasznot az összeköttetések állandóságában és fejlesztésében keresi, a gazdasági életnek azt a nagy szociális alapját, mely egymás támogatásában keresi boldogulását, a mi gazdasági életünk alig ismeri. Ebben nyilatkozik meg leginkább gazdasági és szociális nevelésünk hiánya. Ez magyarázza meg sok tekintetben gazdasági, szociális és kulturális elmaradottságunkat.

Az üzlet — üzlet De minden üzlet jó üzlet.

A színészno öröksége.

THE JULES BOIS.

Vagy tíz évvel ezelőtől Floranzenben időztem, ahol a Pergola-színház legbájosabb énekesnője tartott fogva.

Hérelt páholyból minden este fáradszatóanul tapasztaltam neki, virágokkal, bókokkal halmoztam el oldalazó pillanásokat vettem rá... Nem csoda! Szép volt az a színészno, olyan szépség, amelyenért rájog a párisi férfi: keresu, sudárnak látszó, de valóságban mégis gömbölyű. A termeto csupa báj, csupa harmonia; még a neve is összehangzott külsejével: Gemmának hívták.

Valóban, drágakő volt, gyémánt — a külseje szemének szikrázó tüze hűen tükröztette vissza azt a lüha, feslett világot, amelyben élt. Előnkben emlékszem az üveghangú kacajára. Szívüöl jövő sohasem volt e kacaj; nevetett, hogy a fehér fogsorát mutathassa, mosolygott, hogy arcának bájos gödröcskéjében gyönyörködüssünk, de ugyanez a száj szögleteiben egy mély barázdás jelenetnek, amely a fizionómia szerint az érzékiség s bizonyos fokú rosszindulat jele.

A szomszéd páholyban ugyancsak minden este egy kifogástalanul öltözött, ráppadt, beteges külsejű fiatal angol ült. Kinak bágyadt, bosszolt szemek csak akkor csillantak fel fájdalmas tüzzel, amikor kis barátom megjelent a színpadon.

Ebből, de még egyéb apró, hajszálnyi finom, meghatározhatatlan jóból is észrevettem, hogy vetélytársak vagyunk. Sőt egyszer, egy délután, éppen akkor találkoztam vele, amikor a színház portásának egy

pompás rózsacsokrot adott át, s én e csokrot aznap este Gemma öltözékében láttam viszont.

Feltételezéseküöl, avagy csak sértett büszságból, de bosszankodtam páholyzomszédom udvariaságán. Ha már sokkal szerényebb anyagi helyzetem megtagadta, hogy a hivatalos udvarlót, Fiesolo gróft ki ne üsse a nyeregüöl, legalább egy harmadikkal, egy hidegvérüöl augóllal ne kelljen megosztanom a színészno kegyét.

Egy este, az előadás után szemére is vettem Gemmának:

— A józölése — kérdeztem tőle — miképen fogadhatja el a köhögös, melibeteg angol udvarlót?

Szívtelen, üvegesességü kacajából már előre kiéreztem a választ:

— Hát azután! Csak nem feltékeny erre a hobortos augótra? Hogy udvarol? A tél eleje óta virággal halmoz el, minden előadást, amelyben én szerepelek, hűségese végighallgat, — ennyiből áll az udvarlása... Fiesolo gróf barátai, — a majmok — minden áron meg akarták ismertetni vele. Itt már annyit ömlegeti, — mondják — miért nem hívja meg egyszer vacsorára, — szinte tartozik neki ezzel, a sok csokorért, — szóval rávettem, s én egy rövid levélben meghívtam őt. Tudja-e, mit válaszolt? Hogy nem jön. Nem, nem akar közöledni, mert fél, hogy mennél jobban ismer, annál kevésbé szeret. Akkor bosszantott kissé a klonokodése, de azután beleugyodtam, s most már fölötte mulattat ez a hideg brit szerelem. Szinte hiányzana, ha az előadás alatt a negyedik páholyból egy lüban égő szempár nem, tapadna reám. Az igazat megvallva, szánom őt, amióta

színházi orvosunktól — ki neki is orvosa — megüldtem, hogy baja gyógyíthatatlan, jó, ha még néhány hónapig elhuzza szegény. Mondják, hogy mesés gazdag, de az bizonyos, hogy józölésü, nem ártogatja vagyonát, nem akar tullezni barátomnak, Fiesolo grófnak velem szemben kifejtett fénytésésü.

Két évvel e beszélgetés után, amikor már a Pergola-színház Gemmától, angolostól régen elfelejtetttem, belefáradván Páris zájába, pihenés végett néhány hétre Velencébe utaztam.

Gondozó, szórakoztató ez a holt város. A benne fölhalmozott tömördek remekmü, melynek legméltóbb foglaltatja az a fonséges, hangtalan könyök, egy fogad, mint régi, meghitt jobará. Engem már sok borus gondolattól, sok üres unalmas órá kinjától váltott meg.

Tavaszi alkony volt A gondolám nesztelen könnyedséggel siklott a Lido felé, amidőn egy szemközti jövő bárkából egy mély gyászba öltözött fiatal nő barátságosan intett felém. Meglepetten s kiváncsian szemlétem őt. A távolság miatt arcát még nem csak körvonalaít láthattam; hanyagul dőlt vissza puba páruára s balkezével a viasz lassu egyenlő ütemben csapkodta.

Kalandra másutt is szívesen vállalkozunk, hát még Velencében, a pihenés napjaiban! — Alig vártam, hogy közelebe érjek.

De meglepetésem akkor érte csak tetőpontját, amikor bárkánk találkozáva, a gyászos nőben a Pergola-színház énekesnőjére ismertem.

Talán egy új szerepre készült az a könnyelmü teremtes — gondoltam magamban — egy szövelgő

Városi ügyek.

Nagykanizsa város képviselőtestülete hétfőn d. u. közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a városi képviselői állás beütése volt. E célból a megye újonnan megválasztott alispája, Aray Lajos is megjelent, mint a gyűlés vezető elnöke. Viláros ellenzés közt foglalja el az elnöki széket. Majd Vécsey polgármester névvel a körünkben először megjelent alispánt. Erre az alispán köszönő szavakkal mondta, hogy őt még diákemlékek fűzik városunkhoz, mert főgimnáziumunknak tanítványa volt. Egyébként is híve e városnak, mely megyénk kulturájának zászlóvivője. — A képviselőtestület szavazás után Culek Józsefet választotta meg városi közbíróként.

Nagykanizsa r. t. város képviselőtestülete ma délután közgyűlést tartott, melynek igen fontos tárgysorozata volt: egy városi vízvezeték tervezetének elkészítése. Már az is vívmány, hogy tervvel foglalkozunk, mert esztendőre az öblítési viszonyaink tarthatatlannak.

Társaságok volt még a gyűlésnek: 1) Az 1906. évi városi számszámok. 2) Tiszai József, Horváth Imre, Szabó Károly, Sartory Oszkár ingatlanváltói ügye. 3) A névtörvényszerű szolgáló ingatlan vételi; Kausz László ingatlan vétel és eladási; Markóc Mihály és neje Györfly Anna szerződési ügye. 4) Nagykanizsa város területéhez tartozó lakott helyek nevei megállapítása. 5) Híttelbörger Lajos kórházi gondnok és Ruess Antal kórházi inok drágasági pótlék iránti kérelme. 6) A legtöbb időt fektető városi képviselők névjegyzéke kiállítására egy bizottság kiküldése. 7) 1905/58, 15775, 14590, 14964, 10910, 11764, 13529, 13006, 14890, 10400, 906. sz. Steiner Armin, Stollnerzer Mihály, Fehér Gyula, Mischon János, Kincses Katalin, Mihályi István, Hagenader Mária, Palkó Rókus Péter, öz. Weinhausz Viktorról szül. Budies Katalin, Horstai János nagykanizsai lakosoknak a község kötelekbe való felvétele iránti tanácsai javaslata. 8) 10690, 16292, 15592, 15808, 13941, 10267, 10906, 8033, 9884, 10543, 10904, 10648, 4167, 13394/906. sz. Stern Lajos, Friedl János, Sándor István, Kovács Anna, Horváth József, Horváth Anna, Cséke Mihály, Babics Anna, Borza Anna, Rozner Ignác, Dezse Erzsébet, Geisler Mátya, Vas (Vueskovic), Lajos, Sattler Laura, Bredó Mária és k. Bredó Juli községi illetősége megtagadása iránti javaslata. 9) 2907/906., 20973/906., 9226/906., 14897/906., 10727/906., 13707/906., 11245/906., 14462/906., 14786/906., 12344/906., 10892/906., 9628/906., 11777/906., 22355/906., 2387/906., 3034/906., 22735/906., 2-578/906., 8507/906., 6056/906., 17071/906. sz. lak. bolt- és földbérleti szerződések és a gyepmesteri szerződés jóváhagyás céljából való előterjesztése.

HIREK.

Kávéházban.

A füstös kávéházban —
Melég kávéházban.
Már minden olyan szomorú.
Bus a pincér, bus a gazda;
És bus a pikoló-fiu...

És fáradt, unott vagyok én is.
Vérző lelkem alattom.
S álmodom tüzes esőokról;
A hideg márvány-asztalon...

ABONYI ANDOR.

A Petőfi-utról.

Ha mondja valaki, hogy Kanizsán van élelmes utca, hát bizonytal az nem lehet más, mint a Petőfi-ut. Nem is igen mozdul abból az utcából senki. Hacsak valami kelandos természetű lakót tova nem sodít a sors — mert elvégre az ellen tenni nem lehet — akkor is legtöbbször a „Ház Ura” segít a sorsnak a kirakodásban. No persze, annyit csak megtehet!

Senki sem ösmeri annyira a katona életet, mint a Petőfi-utak. De nem ám!... Azok a pergő dobok, meg-megharsánó kürtök csak úgy lelkesítik az embert a végsőig! De meg nem is eszda ha a Petőfi-utak mind olyan katonalabuk: egy részoktak ettől, mint annak a reudjól! Fülnek kell lenni, ha olyan kopogást hallott már, mint a Petőfi-utaké. Pláne este. Az utca valamennyi sora megéri visszavenni a hangot.

„Ez” egész nap való élvezet, ép úgy mint a kakas kukorékolása.

Hej hát meg reggel — előtt — a marha esorda — nyáki — méla-szomorgós hangu kolompja, az ifju s-riekék vig evesegése, a durrogó karikás ostorok, meg hát a pásztorok bizató sóhaja; no erre még a rest álmodó önkéntelenül is föltárja vastag pillait. Ez a harmonikus valami is — hál’ Isten — megismellődik alkonyat táján is. Oh mily hangulatos „ut” az alkony!

Szinte reggel hallható — de korán — a sok láhu lú házörök esaho... akarom mondani üvöltése, egész a fáradtságig; meg a szorgos alamizsna-gyűjtők, s a mosolygó handlók hangszálmak renek rezgése!

Szóval a Petőfi-uton minden olyan rezgő, s ez a rezgés annyira hat a Petőfi-utakra, hogy mindnyája rezeg, azaz remeg, ha valami újítást — változtatni valót — kellene tenni a régi rendben. Hej! pedig be riferne a Pető-utra!... csak legalább is egy reudör akadna — a hét vasárnapján — hogy tova gördítették az országúton, a minden szatós előtt vastagoló kocsi tömeget, hogy a forgalom is szabadon hullám-rezogjen!

— Kiténtetett elnökök. Vidor Samuné szül. gelsei Gutmann Hedvig uráné és Plebeisz Gusztávné alezredesné szül. Koronkay Ilona uráné, városunk jótékonyágának a két járadatlatlan apostolatát szép kiténtetés érte. Mint a József kir. herceg Szantórium egyesület nagykanizsai bizottságának elnökei, a bizottság megalakítása körül kiváló érdemeket szereztek. Ennek elismerésül az egyesület Augustia főhercegnő rendelkezéséből mindkét elnöknek megküldte az „Augustia arany emlékérmét” — meg emlékezteti fogakra olvasniok, hogy Vidor Samuné elnök már Ö Felsőleg elismerésben is részesült, amennyiben a jótékonyág körül szerzett munkálkodásért a koronás arany érdemkeresztet kapta. — Plebeisz alezredesné elnök kiténtetés is méltó párjára talál abban a kiténtető okiratban, mit Mária Valéria főhercegnő sajátkezű levele kíséretében küldött, mint a Vörös-Köröszi egyület fogarasi főke elnökének és a fogarasi-megyei választmány társelnökének. — Gratulálunk a magas kiténtetéshez és kívánjuk, hogy a jótékonyág a kiváló harcossai még több ilyen elismerésben részesüljenek. Hálára úgy sem számíthatnak, meg ritkán terem is az.

— Szerkesztői hír. Kertész József tanár, mint belmunkatárs a „Zalai Közlöny” szerkesztőségének kötelekbe lépett.

— Kirendelés. A m. kir. igazságügyminiszter a nagykanizsai kir. törvényszék területére Neusiedler Antal kir. törvényszéki bírót vizsgálóbíróul, míg helyettese gyaúnt Kuorr Kálmán törvényszéki bírót rendelte ki.

— A hadsereg köréből. Szurmay Sándor honvédezeres tegnap 14 napi tanulmánytúra elhunzott városunkból. — Németh Károly honvéd tisztelhelyettes Körömdre helyeztetett át a 3. zászlójhoz.

— A negyedik gyógyszerért. Kiskanizsa új gyógyszerért kap. De ez a gyógyszer csak orvosi vevényre adhatja ki. A kiskanizsaiak tehát vagy be kell jönnie Kanizsára az orvoshoz, vagy az orvosnak Kiskanizsára kell kimenni. Mindkét eljárás nehézkes. De egy körülmény vigasztalhatja a kiskanizsaiakat, ott, hol főka van, gróntani is találkozik. És mitűn ők ma már kedvet éreznek a gyógyításra, orvos is fog találkozni, aki köztük is fog lakni. A negyedik gyógyszerért engedélyt a tanács javaslata alapján a köz. igazgatási bizottság Szabó Albert okl. gyógyszerésznek adott. Végörvényesen a bolgyminiszter intézkedik.

— Új lapok. „Nemzeti Allam” címmel társadalmi és közgazdasági hetilap indult meg a fővárosban. A lap 1. számának vezető cikkét Hoek János orsz. képviselő írta.

Marcaliban „Marcali” cím alatt szintén egy hetilap indult meg. Főszerkesztője Dr. Névly Zoltán, felfelős szerkesztője Dr. Vajda Aladár.

— Katonai zenekar hangversenye. A „József kir. herceg Szantórium Egyesület” helyi választmány elvezetés estélyt rendezett 18-án este a Szarvas szálló éttermében a székesfehérvári honvéd kerület zenekarának közreműködésével. A tágas terem teljesen megtelt előkelő és műtört közönséggel. A kitűnően szervezett és vezetett zenekar szép és hibátlan játéka újra meg újra tapsra ragadták a közönséget, úgy, hogy némely piéce-t meg is ismételték. Az estély a Szantórium Egyesület javára szépen jövedelmizedt. A zenekar, minthogy a katonai gyakorlatok városunkban befejeződtek, szerdén visszatért Székesfehérvárra.

— Földbérletet a munkásoknak. A földmunkások Országos szövetsége, amelynek Czizmadia Sándor az elnöke, beadványt intézett Nagykanizsa városához az előterjesztést tett a földmunkások sorsának földbérlettel való javításra. A szövetség a további tárgyalások alapjául a következő kérdésekre kér választ a városból: 1. Van e Nagykanizsának haszonbérle kiadható földje. 2. Ha igen, mekkora területelmű és milyen növények termesztésére alkalmas. 3. Milyen távol-ságra van a városból. 4. Hajlandó e a város a földet a helybeli földmunkásoknak bérbe adni. 5. Ha igen milyen feltételek mellett. 6. Mekkora időre adná a város bérbe a földet. — Ez adatok birtokában, a szövetség a földbérlet kezeltetését a város és a munkások közl magára vállalja. A szövetség egyuttal értesíti a várost, hogy a bérlet munkásokért bizonyos mértékig felelősséget vállal.

— Iskola és család. E címmel nagyon érdekes kérdést vet fel az Újság 2501. száma. Ugyanis abból a tapasztalatból kiindulva, hogy a tanárok sokszor elégedetlenek az a neveléssel, fogyelemmel, felügyelettel, miben kivált a középiskolai tanulók részeseitnek. Felteszi a kérdést: „Mi a tanárok ellenvetése a szülők és családok nevelési módja és magatartása tekintetében?” Másrészt a családban nem egyszer tesznek, néha nem is gyengéd ellenvetéseket a tanárok eljárása ellen, azért második kérdésül felveti: „Mi a legnagyobb ellenvetése a szülőknek kivált a középiskola tekintetében, az oktatás és a tanárok magatartása ellen?” A Zalai Közlöny júniusi számában egy városi paedagógiai társaság eszméjét vetette fel, mely azokat az ellentéteket, melyek a család és iskola között vannak, szépen elsimíthatná. — De az egyesület eddig nem létesült, pedig csak áldást hozna mindkét részre.

— Halálözön. Horváth Ránó István hosszas szenvedés után 22 éves korában Nagykanizsán meghalt. Részvételt temették.

— Betöltendő állás. A nagykanizsai betegsegélyező pénztárnál megüresedett szolgai állás betöltésére f. hó 23-án d. u. 2-4 óráig lehet jelölkezni a pénztár Rozgonyi-utcai hivatalos helységében.

MIT IGYUNK? hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szén-savas ásványvíz ere a legbiztosabb óvszer. — Előszörben az Irodott természetes szén-savas

natrontartalmu ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktudomány általánvala. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kötes értékű, mesterségesen szén-savval telített viznél is olcsóbb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megterezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelésig. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

FORRÁS-t, mely ideges gyomorban, legcsúsz, 100%-os gyomor- és bélhurut, conlagyulak, vesé és hólyagbetegségek esetében 96 év óta kitűnő eredménnyel használják és **ragályos betegségektől**, mint typhus, cholera megküldenek azok, akik kórosmegez ivóvíz helyett a hackettelmentes mohai ÁGNES-forrás vizét élik. **Kedvelt borvíz!**

elve. Az evangélium elveinek folyamán 3 A társadalmi igazság és az anyagi haladás. Az egyik alapelve: a másikat a kultúra és haladás nevében örömmel közzé, csak kinevelésre figyelmet és a korrupción ellen óv. (v. h.)

Színházi levél. Majdnem egész héten Smolen Tóni és Berger Zsiga szórakoztatta az aréna közönségét. Az első darab, mint premier került színre, minden nagyobb hatás nélkül. Akkor irta e darabját Gúthi Soma, mikor még politikai aktuálitása volt a szövegnek. Ma azonban az idejét multá vécék nem keltenek derűtséget. A darabban jól megrajzolt alak a címszereplő Smolen Tóni Sajó játszotta. Nagyon találó alakítása nem tévesztette el a hatást. Sok igyekezettel játszották kis szerepeket Káldor, Magyar, Játabár és a többiek. Kertész táncos rajos sikert aratott. — Keddén került színre a nagy reklámmal hirdett „Egy angol detektív úr-ményei” címmel Scherlock Holmes kalandjait öre ház előtt. A regényes tárgy darab a színészmű-nem nyújt alkalmat alakításra. Almássy Kúrti Játabár, Sági Sári és Kertész sok igyekezettel játszottak. — Ezzel egyttal beszámoltunk már a nagyon tartalmason a heti színházi repertoírról.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonakereskedelem Nagykanizsán. A hivatalos jelentés csakugyan nem hibázott, midőn Zala megye idej gabonatermesztés Aranygye után a legkevésbé becsülte az ország vármegyéinek termését. E jelentés már nagyon észlelhető Nagykanizsa gabonakereskedelmének forgalmán. Az eladásra kerülő áru sokkal kevesebb, mint más években. Még a kiszáradt sem igen szállítanak be gabonát. Ez határozottan jele a rossz termésnek, mert a kiszáradt nem szoktak spekulálni az áruval. Örülnek, ha pénzt szereshetnek be az új áruért. A falusi gabonakereskedők sem igen spekulálhatnak, mert tavaly nagyon megjárták. Sokan előlegre raktározták el gabonakészleteiket, abban a reményben, hogy az árak emelkedni fognak. A remélt áremelkedés azonban nem következett be. Annál több kár érte őket a gabona elomlása által, mely jelentékeny veszteséggel sújtotta a kiskereskedőket. Nagyon természetesen, hogy a kivitelből sem lesz oly élénk, mint más években. A gabonakereskedők már előre félnek a rossz üzletétől. A gazdák pedig panaszkodnak, hogy a kis termést is ocsó áron kell értékesíteniük, mely miatt a gabonakereskedőket vádolják. Ez azonban nem teljesen igazságos állítás, hisz az itteni árcakra befolyással van az országos termés, mely átlagosan sokkal jobb, mint megyénké. A rossz gabonatermesztés ismét kívánatosabb teszi, hogy a gazdasági egyesületek minél előbb mozgalmat indítsanak más, jövedelmező növényfajok termesztése érdekében. Legkívánatosabb pedig, hogy mielőbb háziipart létesítsenek az egyes vidéken. Legelőbb így legyenek kárpótolva a kiszáradt, kiket a rossz termés nagyon érzékenyen sújt.

Állatforgalmi korlátozás. Az osztrák földmívelésügyi miniszter az eddigi állatforgalmi korlátozásokat hatályon kívül helyezte s elrendelte, hogy Zala vármegye alsóleendői, eskütornyai, kamizsai, kesztölyei, letenyai, novai, pacsai, perlaki, sümegi, tapoleai, zalagerzegei és zalaszentgróti járásaiából, valamint Nagykanizsa és Zalaegerszeg r. t. városokból sertésveszt miatt a sertések kivitele tilos.

Pályázatok a posta- és távirtdi hivataloknál. Posta-távirtdi segédtisztviselők kiképzés céljából a kir. posta-távirtdi- és távbeszélő hivatalokhoz 1906. évben a budapesti posta-távirtdi-igazgatóság kerületbe nyújtott (40), a kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári és zágrábi kerületbe pedig egyenként husz (20), vagyis összesen 200 növendék vételét föl. — Növendékké felvételért azon magyar honos magyar ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet, a horvát-szlavonorsági illetőségnek pedig a horvát nyelvet szóban és írásban bírják. Továbbá: a középiskola IV., vagy ezzel egyenlő rangú más iskola megfelelő osztályát hazai tantervezetben sikerrel

végosták, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek. Az iskola bevégezése és növendékké felvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakítás lehet, mely esetben hűtősen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető jól tartózkodott és mivel foglalkozott. Ezen feltételeken kívül a pályázók közéleti erkölcsi bizonyítvánnyal feltehetően magaviseletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta-távirtdi és távbeszélő szolgálata testi és alkalmassá voltukat is igazolni kövönés bélyeggel ellátott sajátkezleg irt, venkint egy koronás bélyeggel ellátott és a fent elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1906. évi október hó 10-ig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta-távirtdi-igazgatósághoz címezve azon posta-távirtdi hivatalnál nyújtandó be, hová a folyamodó adventékké felvételét óhajtja.

A folyamodványokra a szállítók, illetve az árvciknél a gyámok bélyegzővel nyilatkozni is rávezetendő. Mely posta-távirtdi-hivatalok vannak növendékek felvételével meghatalmazva, arra nézve bármely posta-távirtdi-igazgatóság, illetve hivatal tájékoztat nyújt. Budapesti posta-távirtdi-hivatalokhoz kiképzésre csak olyan növendékek vételnek föl, kik helyben szállítók-nál vagy rokonuknál laknak. A felvétel adventékek kötelesek szolgálatot az értesítés kezde vétele után legkésőbb november hó 15-én megkezdeni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak; ezen kiképzés első felében semmiféle javadalmazásban nem részesülnek; az első év második felében azonban kincstári posta-távirtdi-hivataloknál havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a harmadik évben havi 40 korona és a negyedik évben havi 50 korona napidíj átállást kapnak. Nem kincstári posta-távirtdi-hivataloknál a díjazás a növendékek és postamesternek között szabad meg egyezés tárgya. Az oktatásért azonban a postamesternek nem szabad díjat elfogadni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után a posta-távirtdi-igazgatóság székhelyén vizsgára bocsájtának és a vizsga sikeres letétele után kinevezetésekké kincstári posta-hivataloknál napidíjas, vagy nem kincstári hivataloknál kiadói minőségben nyerneik alkalmazást. Pécs, 1906. évi szeptember hó 12-én. A pécsi m. kir. posta- táv. igazgatóság.

Országos ipar- és mezőgazdasági kiállítás. Pécsen. A Dunántul legnagyobb városában, a Mezők alján elterülő városban Pécsen a jövő évben május hó 15-től szeptember hó 15-ig terjedőleg országos ipar- és mezőgazdasági kiállítást rendeznek Pécs iparsai, kereskedői és mezőgazdái. A királyi fővelnök-séget ő felsége hozzájárulásával Baranyavármegye legnagyobb hirdokosa, Frigyes főherceg és neje Izabella főhercegnőny 2. császári és királyi fenségeik vállalták el. A kiállítás következő csoportokra oszlik: A) Ipari készítmények. I. Vas- és fémipar. II. Gépgyártás és közlekedési eszközök gyártása, villamosági ipar, hangszeripar, műszerek, tudományos eszközök és tanszerek gyártása. III. Kő-, föld-, agyag-, aszbest-, szőr-, toll-, viaszos-vászon- és gyapjanyaripar. VI. Fő-, és szővőipar. VII. Ruházati ipar. VIII. Papirosipar. IX. Élelmiszer- és élvezeti cikkek gyártása. X. Vegyszeri ipar. XI. Építőipar. XII. Sokszorosított és műipar. B) Mezőgazdaság. I. Mezőgazdaság és kertészet. II. Erdészet, vadászat és szőnyegés. III. Méhészet, selyem- és halnyészet. IV. Halászat. V. Bányászat és kohászat. C) Háziipar, női kézimunka és amatőr munkák. D) Állattenyésztés. E) Borászat. — Az ipar- és háziipar-csoportba tartozó készítmények bejelentési határideje 1906. évi október hó 1-je, a mezőgazdasági csoportba tartozó terményeké pedig 1906. évi december hó 1-je.

A soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

Hirdetmény. A gőzhajóznak százötven évfordulója alkalmából Bordeaux város nemzetközi tengerészeti kiállítását rendez, mely 1907. május hava 1-én fog megnyitni és a francia közléssági kormány vednöksége alatt áll. E kiállításra előreláthatóan nem csupán francia állam, hanem az összes érdekelt francia közhatalóságok, szaktisztviselők kereskedők és magánfelek is részt fognak venni. A francia közléssági kormány szivesen venné, ha a kiállításra külföldi magánfelek is részt vennének. A kiállítás nem csupán a tengerészet körébe vágó tárgyra hanem az ipari és kereskedelmi tevékenység minden ágára is ki fog terjedni. A kiállítás törzsa, francia és nemzetnyelvű szabályozási kamaránál is megtekinthető, részletes felvilágosítások pedig „Exposition Maritime internationale Bordeaux 1907” című nyelhetők.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Vajon tegnap 150 Volt feszültséggel világított a villam-telep, azt mi nem tudhatjuk, mert a feszültségmérő a mérőki hivatalban van elhelyezve. Szívokudjék oda fordulni kérdéssel.

K. J. A csatornák azért bűdösek, mert a henn fe-15 méteres anyagot az csövök nem szállítják tovább és a csőök nem tisztogatják. A vízvezetékli via a csatornát öblítétek, ha valóa vízvezeték.

Színházlátogatók. A káronál hát becsúsz. A lejárított becsúszók sáncosod.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

Franciát, németet magyarra fordít, és vice versa, Wajdits Béla, Sopron. Röttig és Fia könyvkiadó-vállalat Várkerület. Francia és német levelezés.

Hazeladás.

A Rozgonyi-utca 7. számú ház, mely két — teljesen elkölönített lakásból áll, 4-4 földszintes és 1-1 padlás szobával s mellékhelyiségekkel, külön-külön szabad bejáróval s udvarral, és az Eötvös-ter 20-ik szám alatti, 4 lakrészből álló ház — fásított udvarral s nagy kerttel — szabad kezűből eladó. Bővebb értesülés Eötvös-ter 20. sz. alatt nyerhető.

Nyíltér.

Az a nyvat alatt kölötekkert nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Vesebajknál, a húgyhólyag bántalmánál és közhvényéni, a cukros húgyárnál, az emészési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás

SALVATOR

Külföldi sikerrel használták. E forrás kiváló tulajdonságai

Húgyhajtó hatásu.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tisztu.

Allandó ószaktételd.

Bléd rangu gyógyviz és dietetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik öök életmódjuk folytán aranyercs bántalmakban, haal poszga, máj- és vese ligatási tünetnyekben vagy húgyvese vesehomok és vesekövek sáprődésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyszermedényekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható kúványvaskereskedésekben vagy a Salvator-forrás Igazgatóságánál Sopronban.

HIRDETESEK.

5256./k. 906.

Arverési hirdetmény.

A nagykazsai kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Pincz Imre és neje szül. Kis Rozsi végrehajtóknak Tóth Mária férj. Kámán Jánosné végrehajtásait szorvadt elleni bírói döntés helyezésére 140 kor. 10kát, 100 kor. óvadék, 58 kor. per. 26 kor. 60 fill. végrehajtás kérelmi. 17 kor. 80 fill. arverés kérelmi és a nyug felmorlóndó költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykazsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a bakónaki 549. sz. tjkben A. r 1689. hrsz. alatt felvett cserhát dőlőbeli szántóföld egységben 55 kor. s az ugyan azon tjkben A. r 1694. hrsz. alatt felvett cserhát dőlőbeli szántóföld egységben 77 kor. s az ugyan azon tjkben A. r 1860/2. hrsz. alatt felvett pusztakert dőlőbeli belsőszőlős és szántóföld egységben 43 kor. bec-értékben az 1861. 60. l. c. 156. § ának alkalmazásával és végül a bakónaki 643. sz. tjkben A. r 1965. hrsz. alatt felvett öreg-hegyi szőlős és kaszálónak Tóth Mari ill. 10. r. 148 kor. becaárban és pedig a bakónaki 719. sz. tjkben A. r 1860/2. hrsz. alatt felvett ingatlanra Tóth Bálint bakónaki lakos javára bekobeleztél haszonélv. zeti szolgáltnyog érintetlenül hagyásával 1906. évi november hó 19-ik napján

delelőtt 10 órakor Bakónak község lázánál Remete Géza felprési ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói arverésen eladandó fog.

Kiküldési ár a fentebb kitelt becsár. Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékkepes papírban a kiküldötti kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tki hatóság. Nagykazsán, 1906. évi augusztus hó 29. napján.

Advertisement for 'Védjegy: „Horgonyt” A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pala-Expeller patéja' with detailed text about its medicinal properties.

Dizsítések otthonokat télen, kerteket tavasszal valódi

Haarlemi virághagymákkal! 8 koronáért (= 4 holland forint) postátalvánnyal, bér- és vámmentesen küldünk Ausztria-Magyarországra kedvelt Normal-gyűjteményünket. 30 Hyacinthát üveg-ek vagy 40 os cserpek részére, avagy 50-et kertü ültetésre, avagy 150 darabot szobának 45 cserpepre, vagy 250 darabos gyűjteményt kert részére, vagy egy 240 darabból álló gyűjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinthák, tulipánok, nárcissok, crocus, scillák és gyöngyvirágokból álló pompás választékot).

Gazdagon illusztrált, sok tenyészés-ronvatkozó tudnivalókkal ellátott főárjegyzéket, amely a gyűjtemények részlet-zését tartalmazza, ingyen és bérmentve.

Blumens-wiederkaufstelle, "Deutscher Gartenbau" KROONWIJK Haarlem (Holland)

1868 óta forgalomban. Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

mindentemlő borkiltetők

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Advertisement for 'Berger-féle' soaps with a logo and text describing their quality and availability.

Advertisement for 'Globusz' disinfectant with a circular logo and text: 'Tisztíts csak Globusz FÉM-TISZÍTÓ KIVONATTal... Globusz fém-tisztító kivonat... A legjobb tisztítószere a világon.'

Advertisement for 'Schnek Henrik HIRDETESI IRODAJA' located at Bécs, I. Wollzeile 11. floor, offering advertising services.

Advertisement for 'Waldorf József' featuring a diamond-shaped logo and text: 'Waldorf József... Budapesti...'

Large advertisement for 'ETERNIT PALA' building material, including the text 'A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA' and 'MAGYARORSZÁGI KÖZPONT: ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.'

Advertisement for 'Globin' disinfectant with a circular logo and text: 'Globin a legjobb és legfinomabb Czipó tisztítószere'.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej kakao és cukorból áll. Páratlan különlegesség.

A PESTI NAPLO UJ KARACSONYI AJANDEKA.

A Pesti Napló karácsonyi albumának sorozata a magyar génus java kincseinek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemes díszes formában mutatják be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi szemény-számba ment a magyar könyvtárakban. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszmunkák nem igen jelennek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékkal adja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományának. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítás fényével felül fogja fogja a megelőző évi kiadványokat. Mindegyik kötetje külön volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. — A Pesti Napló idei ajándék könyve

RÁKÓCZI ALBUM

Igazán tudományos, csak a történelem kutsakaliban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismeretünk fogja a nagy kor hőseit, ünnepeit és igazalmas hétköznapjait. Iszó törtévéseit, lobogó indulatát, mélyrege hangulatát, dicsőségét és szenvedését. Javárók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólni ebben a kötetben a kor költészet és iszó muskájja. A dalnokot és a tárogatóst is tanuságha idézzük. S a képművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képből, rajtból ábrázolja azt a szentéget a költőt.

Nagyszabású festmények, előrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd a művet. S a műlapokon kívül a sokszorostó művészet egész sor több

színyomású képben

fog remakolni. E díszes tartalomból méltó lesz a keret. Bekötését a magyar papírművészet előrangú mestereire bízzuk. Illad feleljen meg a századunk szent művészetének a kötet megjelenésére is.

Ezt az új páratlan dísz ajándékot megkapja mindenki a Pesti Napló illandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

aki mostantól kezdve egy évre megvásárolja nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve, aki karácsonyi legálább egy félre újat hűsített és egy további félre előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fel- és megújításánál, sőt havonta le eskörölhető a kívánatra külön értesítést küld a módosításokra vonatkozólag a

A PESTI NAPLO kiadóhivatala, Bpost, Andrássy-ut 27.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyed-évre 7 kor., egy hóra 2 kor., 40 fillér. — Mutatványszámot szivesen küldünk.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és a legfőbbentelmelek, gyomorgörcs és gyomórhív, írgébit székrekedés, májhiány, vérfolyás, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegek ellen, e jeles házi szernek értékeit oia miníg nagyobb eltegedtet szerez. — Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenylttetnek.

MOLL-FELE SOS-BORSZS

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyet tünteti fel, »A. Moll« feliratu ónosattal van szava. A Moll-féle sós-borszsz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kószvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinek legismertesebbi népuszer.

Egy ónosattal eredeti doboz ára 1 korona 80 fillér.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készített gyermek és hölgy szappant a bőr ókszerű ápolására gyermekek a felnöttek részére. — Ara darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjeggyel van ellátva.

Főszéküldése:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, Tuchlauben 11. sz.

Videki megrendelések naponta postautólevét mellett teljesítetnek.

A raktárakban tessék határozottan »MOLL A.« aláírásával

es védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár Nagykanizsán: **Rosenfeld Adolf Fiai.**

Vezérazó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tisztá és mont káros alkotórészekétől.
Jótállás: 25,000 koronát fizet Schicht György cég Auszálghán bárkinek, a ki babiloznyítja, hogy szappanjá a »Schicht« névvel, valamely káros kereteket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(SZARVAS VAGY KULCSSZAPPANT)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A pudét könnyű és megóvja.

Mindennemű ruha és Hőféhér ruhát ad.
 mosási módszer részére a A színeket emeli, fénylővé
 legjobb és legolcsóbb. — és világosabb teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan »Schicht« névvel és a »szarvas« vagy a »kulcs« védjeggyel legyen ellátva.

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

ékszerész Nagykanizsán.

Alapították 1896. SAJÁT MÜHELY.

JEGYGYÜRÜK saját készítményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom szűt étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is! Javítások es új munkák gyorsan készíttetnek

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Feladó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lapigazgató és kiadó:
I. J. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut. 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, I. J. Wajdits Józsefnél.
Dak-tér 1. szám.
Hirdetések díjazása szerint. Nyitár soronként 40 f.

Városi problémák.

A szab. kir. városok polgármesterei néhány év óta évenként szoktak volt össze- gyűlésekre és minden alkalommal olyan kérdéseket keritnek felszínre, amelyek a törvényhozás által nem igen megoldott városi életbe új életet volnának hivatva bevinni. Ez idén, mintha fokozottabb mértékben szállta volna meg tanácskozásukat a kezdeményezés vágya, egész sorozatát hozták felszínre azoknak az eszméknek, amelyek a városi élet gazdasági előbbrejutását hivatják emelni. Mert a városok jövedelmi forrása túlságosan csekély azokhoz a nagy feladatokhoz, amelyek a városokra várnak. A tisztviselői kar igényei, a polgárság kulturális érdekei, a közegészség- ügy, a szociális és a modern élet feladatai: mind-mind sok pénzt igényelnek! Pedig a városok jövedelme igen korlátolt. Csekélyke magánvállalkozásuk, meg a községi pótdó- (földi kiadásuk). Előbb járul, hogy bizonyos vállalkozásokban, mint amintők a vízvezeték a közvilágítás, nagy teret engedtek sok helyütt a magánvállalkozásnak és a polgárok első- rendű életszükségleteinek kiszolgálása nem a városoknak, hanem a magánosoknak jöve- delmez. Jövedelmező magánvállalkozása nálunk csak kevés városnak van. Ez okból csekély a jövedelmük és évről-évre emelkedő a pótdó. És bár a fejlődés iránya, az ipar emel- kedése és a kulturális szükséglet, a községek lakóinak apasításával, a városok lakói szá- porítása a pótdók emelkedése a fizetők szá- porodásával nincsen arányban.

A városoknak új jövedelmi forrásokra van följebb szükség. Megköveteli ezt szá-

porodó szükségletük és ama nagy feladatok követelő természete, amelyek nap-nap után sürgetőbb módon követelik kielégítésüket. Érezték ezt a tanácsba gyűlt polgármesterek és az idén tartott ülésükben főképp ezekről tanácskoztak.

Az egyik javaslatjuk oda koncludált, hogy a városi épületekre terjesszék ki továbbra is az adómentességet. Egyhangulag elfogadott javaslatukat bizonyára esztimálni fogja a kormány is. És ha az államháztartás valamelyes adójövedelemmel meg is csappan, a városok építkezésének emelkedése olyan eminens ipari kérdés, hogy annak fokozására irányított szán- dékok elől elzárkózni nem lehet. Az építési ipar főszéke mindenkoron a város volt és az is marad. Ha ott új, modern épületek lehet emelni, erős táplálékot adunk az építési iparnak, amely a városok gazdasági emel- kedésének és higiénikus előbbrejutásának nagy támasza. Városainknak pedig mindakettőre nagy szüksége van. Modern építkezésünk, amely a közegészség követelményé- nek megfelelően, még lassan halad. Ha lassu menetét az adómentesség megadásával lehet meggyorsítani, nem szabad azzal kísérkedni. Ha későbbben válnak is majd az épületek adóalanyokká, megszorított száma utólag pótolja majd az elmaradt adójövedelmet.

Az újonnan épített házak adómentessé- gének prolongációja egy régi-bbi törvényes rendelkezésünk kiterjesztése lesz, amely régi eszme és nem nyit meg újabb jövedelmi forrásokat. Amde ilyen is propagált a polgár- mesterek gyűlése. A betterment megadózását indítványozta és emelte határozatát. Az érték- növekedés megadózásáról sokat elmélked-

tek már az adóelmélet és gyakorlat férfiai egyaránt. Elmélkedésüknek az az eredménye, hogy nem fér az meg máshol, mint csupán csak a községi gazdasági élet szűk keretében. Az adó tárgya itt azon érték növekedés, amely az ingatlanok, a tulajdonos közvetlen hozzájárulása nélkül, középítkezés, közkölség- gen végzett munkát folytán jutott osztályul. Azt az egyeni hasznot keresi az érték növe- kedés megadózásában ez az adózás, amely anélkül jutott ki az ingatlanok (háznak vagy teleknek), hogy a tulajdonos valamilyen hozzá tett volna. Nem arról a természet- szerű érték növekedésről van itt szó, amelyben a városi telkek, a városok emelkedésével, a lakosság természetes szaporodásával különben is részesülnek, hanem csupán csak a köz- alkotások nyomán tamadt értékszáporulatrol. Finom és nehéz a megkülönböztetés. Egyben itt van az adózás ezen fajtajának a nehézsége is. — meg a félreértése is. Mert tövétes azt állítani, hogy az érték növekedés megadóz- tatása kizárólagosan amerikai találmány.

Ha az érték növekedés adóját általános- ságban nálunk is behoznák és nagy adag igazságossággal meg tudnák állapítani azt a kulcsot, amely alkalmas lenne arra, hogy az érték növekedés egyenlőleg megállapítva, az adózási lehet igazságosan ossza meg: váro- saink talán gyorsabban fejlődhetnének. Régi városrészeket le lehetne kaszálni, a szűk sikátorokból hatalmas tereket lehetne kialakí- tani: a csatornázás általános lehetne és az építkezési ipar, amely a vidéki városokban meglehetősen alacsony színvonalon áll, föl- lendülne. De nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a betterment megadózatása roppantul

A bérkocsiban.

És JEANETTE MARNI.

A Champis Elvőse egyik legelgályottabb sarkán öt perc óta bérkocsi várakozik. Ablakfüggönyei le vannak bocsátva, ami első tekintetre magára vonja a véletlenül arra haladó figyelmét. Időnkint parányi keztyűs kéz vonja fölré idegesen a függőnyt s ilyenkor az ablak mögött pillanatra láthatóvá válik egy sűrűn felátlyozott, de a fátlyó alatt is szépnek tetsző női arc s ragyogó, nagy szemű tiszta szemű nézetnek ki: vajjon jön-e, akit már öt perc óta vár?

Langyos, osós januári délután. Körülhálál 3 óra. A kocsi a bakon néha csittint az ostarával; elégedett arán meglátják, hogy jó borralat remél ebből a kalandból, amely itt az ő kocsiában van most készül- ben. Az idő halad; a végtelennek tetsző percek egymás nyomába tolnak.

Egyszere egy másik bérkocsi vágat elő s hirtelen megáll. Elegáns ur feltart prémigallérral és cillinderes fevel pattan ki az érkeztet kocsiából. A le- függönyözött ablaku bérkocsi ablaku erre hirtelen felnyílik és esengő hang szólal ki:

— Hála Istennek, csakhogy végre itt vagy!
— Bocsás meg... azonnal...
— A cillinderes ur kiferteti a maga kocsiát, aki tovább hajtja; — azután beszéll a hölgy kocsiába, sietve becsapva annak ajtaját.
A lefüggönyözött ablaku bérkocsi lassan elindul, noha utasai semmiféle parancsot nem adtak, merre menjen; a párisi bérkocsinak azonban ilyen alkál-

makkor a tapasztalat diktálja az utirányt... kifelé, a város elhagyott része irányába.

A hölgy (a kocsiában) Hol voltál ilyen soká?
Az ur: Édes kis Suzanne, bocsás meg; de lehetetlen volt előbb elszabadulnom s aztán nem kaptam azonnal bérkocsit... De hát meg csókot sem kaptam tőled; öleld meg hamar a tércsakédet!
— Nem! Nem érdemled meg.

— Akkor lopok... (Gyorsan átkarolja és a fátlyos arca heves csókkal szorítja az ajkait.)

A hölgy (amikor végre kibontakozik az ölelés- ből): Hohó! In, te!... Hanem hagyjuk ezt most, beszéljünk meg előbb a sürgős dolgokat.

Az ur: Igen, édesem. Mindenekelőtt azonban magunkról. Hogy vagyok otthon? A kis Juliennek semmi baja? Hoztam valamit a kicsikének; ne feledd el, ha elválnak, odaadom.

— Szegény kis Julien! Mindig a papját keresi, mindig téged hív... (Halkan) és olyankor azt hiszem, megszabad a szívem... Anyját sírok, különösen éjjel... reggelre a párnám... (Kitérő könnye el- fogja a szavát.)

Az ur (megilletődve): Suzanne... édes felesé- gem! — ne tépd a szívemet; hiszen te magad beszéllél rá, te magad akartad így. Ha a felkembe látnál és tanuja volnál azoknak a fájdalmas éjszakák- nak, amikor egyedül látom magam a mi tres fészkek- ben... amikor felve lépek a hálószobámba, ahol még mindig ott áll a te ágyad, a te szekrényed, tüköröd s ahol oly boldogok voltunk öt éven át... Nem, ne beszéljünk erről, mert nem állok jót magamért és — és —

A hölgy (hirtelen hozzásimul s néhány percig szólanul ölelik egymást; de ölelésükben érzik, mint vonaglik nemán az elfojtott fájdalom.)

A bérkocsi (a bakról kiváncsian pislog hátra, szeretne látni valamit abból, ami a függöny mögött történik.)

A hölgy (letörli könnyeit): Ott leszel holnap a tárgyaláson?

Az ur: Nem. Csak az ügyvédem lesz ott; majd ő megegyezik a te ügyvéddel. Köpteleu volnék végighallgatni azt a rettenetes percet, amikor fel- bontják a mi édes boldogságunk friggét.

— Képelem, milyen boldog most a családod!

— Nem; hidd el, csak az atyám, csak ő őrül az egésznek. Hiszen az arám megbocsátott már akkor nekünk, amikor Julien született. Az igaz, hogy ő sem tudott teljesen megbákolni ama gondlattal, hogy egy De Millt-Rambutin, a rovaisíták leghibosb családjá- nak sarjadéka, az ő fia! az ő fia egy színésznőt vegyen feleségül...

— Színésznőt?... Mindig az a gyűlölt szó! Hát én színésznő vagyok? Játssom-a? Tartozom-e valamely színházhoz?

— Ne igazán igazad, édesem. Hiszen én tudom, de ők — ők nem akarják neked megbocsátani hogy a Bouffes színpadán a tavasz ábrázolat, fátlyos trikóban, mielőtt a feleségem lettel... Most persze meg vannak elégedve velem.

— Megkaptad már a pénzt?

— Igen. Epen azért késtem most néhány perccel. Az egész összeg a zsebemben van. Kerek 200.000 frank. Ha kifizetem valamennyi hitelezőmet, még 30.000 frankom is marad — és természetesen újra

nehéz és könnyen válik a városi pártok bűntető pallosává. Különösen is félt lennie az adózásnak ez a fajtája, ha nem országos törvény állapítaná meg, hanem szabályrendelet. De ha van erünk és erős elköltésünk, hogy igazságosan hozzányuljunk, kétségtelen, hogy hatalmas eszköze lenne a vidéki városok prosperációjának.

A harmadik terv, amelyet a pelgármentek tanácsában portáltak, a tőkekamat-adó után szedendő pótdadó lenne. Ha a bettermenadózásnak kottós éle könnyen válhatnék veszedelmessé, a tőkekamat-pótdadója még inkább. Ez a pótdadó logikusabban a takarékbetétet terhelné, ezek között is a városi takarékpénztárakban gyűmölésözön elhelyezett betéteket. Ez aztán azt eredményezné, hogy a város határain kívül fekvő intézetek betétei után csak a tőkekamat-adó járna, amíg a nagy városi intézetek betétkamatát még a pótdadó is csökkenteni. Általánosságban nem mondható nálunk magasnak a betétkamat. Amikor a koronajáradék 94-6 százalékos árfolyama után 4% kamat jár tisztán, a 3 6%-os betétkamat elég szerény. Aki ezt is megcsökkenti, a takarékoság ellen indítana hadjáratot. Pedig ezt ugyancsak óvniunk kell és ha csak lehet kivánatosnak kell tenni. Nem volna tanácsos ezt újabb adóval nehezíteni!

DR. BERÉNYI PÁL.

ROVÁS.

A vízvezeték tervének elkészítése is a multikori városi közgyűlés tárgysorozatának egyik pontja volt. Az ilyen fontos kérdést nehéz lesz megoldani, talán nehezebben, mint a városi képviselők nyelvére a tanácssteremben. A terv már csak hónapok múlva elkészül, mert szakemberek rendelkezésünkre állnak — a miniszteriumban. De a terv kivételére kölcsönt kell felvennünk. Hogy ezt a nehéz követ kiemelje majd a képviselőtestület, az még kérdés. Mert költségek megszarazása nem yalásítás, amikor a lomha választók kiemelése egy kis keneteléssel mindig sikerülni szokott.

Most már igazán jól berendezett tanácsstermünk van. Új emelvény, új székek, nagyjaink arcképe, egy szeszre sok is elmondani, hogy milyen szép! A képviselő most már csak még jobban szurkolnak anyai pompa látásra és elhallgatják még azt is, amit

fellendült hitel bármily összegig. — De várj, kérlek, hogy ezt is elintézzük, azonnal átadom neked a tizezer frankodat.

— Nem. Hiszen csak ötöt mondtam!
— En pedig azt mondtam, tízet sílok. A pénzre szükségem van neked is, Juliennek is.

— Az ur előveszi a tárcáját; a hölgy már nem ellenkezik, elfogadja a tíz bankjegyet, amelyet ezanyéhoz gyűmölészi.

— A hölgy: A menyasszonyodhoz kell mennem ma este?
— Az ur: Semmi, iger. Óh, mennyire gyűlölem azt a szerencsétlen teremtést máris!

— Mikor akarjátok a kézfogót megtartani?
— Ha holnap az ítélet meghozza a bíróság, vasárnap lesz a kézfogónk és március végén az esküvő.

— Nászutatok terve megmaradt?
— Igen. London, Brighton, aztán teugeren Spanyolországba Londonban majd előre megrendelem a Cecil-szállóban a mi lakásunkat és a tiedet is. De századézer kórlek, nagyon óvatosan kell lenned! Ha ő meglátja.

— Legy nyugodt édesem. Ez egyszer a művészet segítségünkre lesz. Olyan párkám lesz, amelyben meg te sem ismeresz rám. No, de a hajón? ha Spanyolországba megyünk?

— Azt is elrendezték. Hanem, természetesen, Juliant a nászut idejére anyádnál kell hagynunk;

máskor elmondta. És ha igaz, hogy a hallgatás arany, akkor néhány év múlva megszüntethetjük a városi pótdadót, annyi kincset fogunk összehaladni ebben a tanácssteremben.

Kőveasy szinagagató a hét folyamán összezsézte a társorját és elment Pécsre. A kedves muzsik itt hagyta hennünket és nyárspolgári lényünket még ez a kis művészet sem fogja zavarni. Ezentul nyugodtan emésztelhet, kedves polgártárs, azonban emésztelhetetlen emberré válsz. A nyárspolgárnál kellemetlenebb társaság csak ünnepnapokon létezik Kanizsán — a nyilvános kortokban.

A villamos lámpák — általános a panasz — nem égnek olyan fészérvél, mint ahogy az ki van kötve. A világítási kérdést fészérvetik az újságok évek óta. Dóre vállalkozás! mikor a kérdés megoldására Affendakisz, a lángelméjű kaszafuró és betörő zsenije se volna elegendő! Hová rejtik azonban a világosságot? meg nem tudható, talán a véka alá, ahová nem kell tenni.

A nagy hazafiság szimboliumait függesztették fel a város tanácstermének falára — Kossuth és Deák arcképeit. Hódolatul tekintünk fel történelmünk és nagy alakjaira. A haza érdekében kifejtett örökbecst munkásságuk esztükbe juttatja, hogy milyen törpe nemzedék vagyunk, kik csak az arcképek és számtalan kérdés feltéggészítésével végeztünk valamelyes látható munkát.

Egy városfejlesztési tervről.

Vízvezeték és csatornázás Kanizsán.

Félmunkát ne végezzünk.

(Saját tudósítónktól.) A legutóbbi városi közgyűlés kimondta, hogy a városban létesítendő vízvezeték és csatornázási előmunkálatok eszközésére, szakértő kiküldésé-fogja kérelmezni a földmivélsügyi miniszterium vízépítészeti osztályától. A tanácsos javaslat valósággal meglepte a városatyákat, mert senki sem sejtette, hogy ily városfejlesztési tervről foglalkoznak a városban. A helyi sajtó ugyan régen sürgette már egy szakértő kiküldése iránti kérelmet, a javaslat mindamellott kellemes meglepetés volt a városi ügyek iránt érdeklődőknek.

A Zalai Közlöny közel egy évtizede hangoztatja, hogy a városi alkotások közt

sokat gondolkoztam már afóltott hogy őt is magunkkal vihezzük. Ez azonban teljesen lehetetlen.

— Nem: ezt magam is belátom. Erről különben beszélünk még... Hát ma este csakugyan nem látak már?

— Dehogyan nem, édesem. Ha csak lehet, eljövök hozzád. Hanem éjtel előtt semmiesetre sem. Ma beszéljük meg a hozomány-kérdést. Hiszen tudod... Félig meddig már rendben vagyunk.

— Nos? mennyit adnak vele?
— Egy milliót azonnal és a rue Taitboutbeli palotát.

(Az ur megnézi az óráját.)
— Nagy!

— Menned kell már?
— Igen. Ha megbocsátasz...

— Menj, édesem: bár nagyon fáj, hogy csak ilyen lopva láthatjuk egymást. Tehát este...

— Igen. Megszokóm teától, amily gyorsan csak lehet...

(Az ur sipol a kocsisnak. A bérkocsi megáll.)
Az ur (kiszól a kocsishoz): Hajtson be a városba és egy bérkocsiállomásnál álljon meg.

A kocsis: Igenis, uram.

(A lovára csap, amely serény ügetéssel tovább robbog.)

legelőszőr is a vízvezeték és csatornázási ügyet kell megoldani. A jelenlegi, kritikán aluli rossz vízet szolgáltató apró kutak rendszere és a primitív berendezésű csatornázás joggal megérdemelte a legerősebb kritikát. A most felvetett tervet mint azüksége, fontos újítást udvözölheti a város minden polgára, mely bármily nagy összegbe is kerül annak idején, de meg kell találni rá a kellő fedezetet.

Az ügy fontossága készlet bennünk arra, hogy e kérdéssel, már az eszme felvetésének idejében, is foglalkozzunk.

Már eleve is hangsúlyoznunk kell, hogy a leg-helyesebb amit ez ügyben tehetünk, hogy egy szakértő kiküldését kérelmezzük a miniszteriumtól. Így tett Szombathely városa is. Ott is belátták, hogy ily fontos ügyet a vidéki szakértő nagyságok drágán és nem célszerűen szokták tervezetni, míg a miniszterium díjtalanul, illetve önköltségben vezeti az előmunkálatok és előtervek elkészítését. A nagyfontosságú munkálat irányát helyesnek tartjuk és biztos állíthatjuk, hogy a miniszteri szakértő a lehető leg jobb tervet fogja ajánlani a képviselőtestületnek. Anélkül, hogy az illetékes véleményeket megelőzni akarunk, néhány általános dolgot akarunk itt körvonalazni.

A két városi alkotás célját Pazar István, a földmivélsügyi miniszterium mérnöke, a jeles szakíró így körvonalazza egy cikkében:

„A csatornálózat célja általában, hogy mindazon anyagok, vizek, melyeknek a városban való maradása közegészségügyi, közbiztonsági, forgalmi vagy bármely közérdekek szempontból káros, a városban kívül levő területeken vagy vízfolyásokban ártalmatlanná tétessenek. A vízvezeték pedig nem más, mint hogy a város bármely pontján megfelelő nyomáson, elegendő mennyiségű és jó minőségű viz állandóan rendelkezésre álljon. Mindeket célt csőhálózzal érjük el, mindentörv elvezető a mindentörvön nyitott hálózzal, mely megfólt az emberi test véreire működésének, melyek szivattyutelepe a sziv.

A vízvezeték célja tehát nem csupán az ivóvízzel való ellátás, hanem egyuttal a csatorna hálózat öblítése, az utcák locsolása s ezzel a levegő tisztítása. Utóvész esetre nagy mennyiségű és nagy nyomású viznek készentartása a végre a kultura haladásával karöltve fokozódó környelmi szempontok kielégítése.

Nagyon természetesen, hogy jó csatorna-rendszert vízvezeték nélkül nem igen lehet alkotni. Már a vízvezeték felesleges vizének elvezetésére szinten csak egyszerű rendszerű csatorna alkalmas. Ezek különben oly dolgok, melyek elbírására a szakértő lesz hivatott.

Sokkal fontosabbnak tartjuk a terv ama részével foglalkozni, mely a városi vízvezeték és csatornázás részleges megoldását célozza. A tervet úgy vólik megoldani, a „Zala” hivadása szerint, hogy csak a város egy részét (valószínűleg a belterületet, — tudósít.) látják el vízvezetékkel és csatornázással. Ez a félmunka igazán szerencsétlen terv. Ha igaz laptársunknak ez a hivadása, ugy e tervet kárhozzátjuk. Teljesen ért-hetetlen ugyanis előttünk, hogy miért ne részesüljön annak idején, a kultváros lakossága a vízvezeték és csatornázás áldásaiban, az általa megjavított közegészségügyi állapotban, mikor éppen ez a kultvárosok lakosságának van legnagyobb szüksége, ahol a viszonyok égetően kívánatosnak teszik az újítást. Annak idején Nagyvárad városa is hasonló baklövést követett el és most két éve kénytelen volt nagy költséggel a hálózatot kiterjesztetni és a költsékeket is ellátni vízvezetékkel.

Ebben a kérdésben Szombathely város példáját kell követnünk. Szombathely általános csatornázása és városi vízműve az országos közegészségügyi mérnöki hivatal tervei szerint Parkass Kálmán műszaki tanácsos vezetésével 1899-ben amerikai módra épült. Ez a mód abbaú áll, hogy a csatorna és vízvezeték még az ujonnan nyitott, vagy még ezután nyitandó utcákban is létesítettek és ily módon hatalmas lendu-

letet adott a be nem épített városi belterületek gyors és modern fejlődésének.

Nem érdektelen felvilágosítani e helyen, hogy a szombathelyi általános esatornázás költsége 450 ezer koronát, a városi vízművek és vízvezeték 560 ezer koronát emésztettek fel. Nagy összeg ez, de a szombathelyi polgárság, élén (nyula akkori polgármesterének kezdeményezésére, szívesen meghozta az áldozatot a két fontos városfejlesztési műre, mely nemcsak, hogy terhet nem ró Szombathely városára, hanem, értesülésünk szerint, szépen jövedelmez.

Ezt a fontos ügyet nagyon jó lesz mielőbb megoldani. Miután azonban tartunk attól, hogy legelőbb két év eltelik, míg e kérdés csak elvben is eldőlt, a város polgársága érdekében körjünk a városatyákat, intőzködjünk, hogy addig a közkutak segítségével oldják meg valahogyan a vízkérdést, melynek hiánya mindinkább sürhetlenebbé válik.

A két fontos tervvel még lesz alkalomunk foglalkozni. Mindenesetre ajánlatos lenne, ha a mérnöki hivatal beszerzőre a szombathelyi esatornázás és vízvezetékre vonatkozó, városunkra nézve nagyon tanulságos adatokat.

A szegénység tanyája.

A kisiparról.

(Eszmadiák helyzete.)

Úton-utfélen azt vitatják az összetalálkozó régen volt jómódu kisiparosok, hogy közel már az az idő, amikor a kisipar legtöbb szakmája végleg megszűnik, s a kisiparos osztály a gyári munkások csoportjához szövetkezik; mint „napszámos” a többivel a nagygyáros hű — kényszer — alattvalójává lesz.

S csakugyan a körülmények korona tanúi — amit láthatjuk — az öreg „mesterek” véleményének, mert a kisipar számos szakmáira már a közelmúltban megsemmisült; mintegy megjelölve a kisipar szomorú közeljövőjét.

Lerombolják nemsokára azok a vasmarku gyárosok a kisiparos szegénység tanyáskiját is, folforgatják a régi rendet, emlékeztetnek szokásokat; sivár nemesség nehezül a „műhelyek” romjaira, s a „gazda” meg ott a dorombból, sietőzve vasszörnyetgek zugában mint a gyáros Úr bábuja dolgozik súlyos gondolatgyötörre.

Mondhatjuk, a kisipar minden nemének a gyár- ipar a legveszélyesebb ellensége, bár van még egy-némely iparág, hol más okok gyengítik, annak is ingadozó alapját. Az ilyen iparágak főleg a borszakma, azaz a cipész, de különösen a eszmadia mesterség.

Pár tized évvel ezelőtt, híros és jómódu iparosok voltak a eszmadiák. Hiszen Nagykanizsán is — mondják az öregek — a eszmadia mesterek voltak a város egyik „előkelői”. Hija! de akkor még — hozzá teszik — másképp volt az minden az iparban!

Hogy pedig mi okozta s okozza a eszmadia mesterség mostohaságát, azt a következőkkel okadatolhatjuk: Városunkban ez az iparág volt egyik a legfontosabbak közül, s lassanként hova-tovább háttérbe szorult ugyannyira, hogy ma már közel se áll előbb való álláspontjához, de oda többé nem is emelkedhetik!

Megvalljuk, hogy a legtöbben a laikusok közül a eszmadia ipart vajmi kevésbé — ugyszólván semmibe se — számítják. Egyszerűen azt állítják, hogy az nem is mesterség; az csak a buta horvát gyerekeknek való!

Ez az okatlan gondolat aztán, hogy miért és hogyan érlelődött meg, az az értelem tokfejének sötét tükre; amikor eszmadiának hozzá meg — köztük — a sauta, nyomorult gyereket szájjuk. Mert hát ez így van; azt tagadni balgaság volna!

Ez az okoskodás pedig különösen a „viszonyok” fejlődésével terjed. Ha a „magyar” gyerekek kedve volna is a eszmadia iparra, a szülők semmiert se

adnák oda; inkább valami különleges uvert — nem tudják miféle — gyári napszámosnak adják — ösztönzik. A meg tudatlan gyerek aztán elkedvetlenedik; se ide, se oda. Hanem ott reked örökre — a legtöbbszor ahol kezdte. Ennek pedig a gondatlan szülők az okai. Ma a eszmadia-itanoncok legtöbbje csakis gyenge, bászli horvát gyerek; szóval melyik nem alkalmas földművesnek — a dolgra — azt adják oda. Ezeket aztán ideszegítetik városunkba 2-3 évre tanoncnak, akkor felszabadulnak, s kész a eszmadia mester. Ez a kelletlen felszabadítás — azt mondják — a „szabad ipar” érdeme.

A felszabadított legényke még magyarul sem tud, — már ami az ipar „megtanulásához” feltétlenül szükséges — csak az a vehemes biztatás erőszakol bele néhány magyar szót — értelem nélkül — hogy közel az a felszabadító 3 év, mikor a tanító gazdának kötelessége, de tán érdeke is — mint mondják, hogy megszabaduljon a nyakaskodó gyerkőctől — Isten hírével. Az melleskes, tud-e vagy csak konyit hozzá valamit. S a java csak úgy találmára érti a mester-séget, aztán — ami fő — ha valamije van, buszkén haza megy, s ott rogyest „műhelyt” nyit, s elkezd fuserálni; mert hát mit is csinálna egyebet?!

Lehet, hogy az anyagot „megtudja” vásárolni, s valahogy összerója, de a tapasztalatlan sıldó mester adja a munkát, ahogy veszik; mert hogy számítani s kell, arról halvány sejtélem sincs — bár később megkeserül. Ez az olesó seletjes cikk aztán leszorítja a jó munka árát is. Így aztán, aki érti, annak is potom áron kell elutkálni a munkát; most aztán hogy éljen ebből a családos iparos, bizony nagyon nyomorúságosan. Hozzá az anyag meg az élelem is egyre fölelmesen drágul.

Csoda-e hát, ha ma a eszmadia ipar olyan rosszul megy; csak a foltozás, talpálás, szóval a javítás a fő.

Hiába, mégis jobb volt, mikor megkövetelték, hogy a tanonc övek elteltével, még vándorolni kellett a legénynek, s ha aztán a remek munkával be bizonyította, hogy érti a dolgot; csak akkor ismerték el, hogy mester lehet. Valahogy ilyformán kellene most is intézkedni — mondják az öreg mesterek — mert hogy szabad ipar van, az nagyon jó, de meg valamelyest káros is, mert a most levő eszmadia ipar közel se áll a régihez.

A eszmadia iparuak a gyáripar meg annyira nem nagy ellensége, mint a cipészeknek, mert a gyári eszmadiát az a szegény munkás ember ugyan meg nem veszi; az a dologra, sárba nem való, amit igaz is! Tehát a eszmadia iparosok még mindig mentek a gyáripartól, aztán meg se megy az üzlet; hát mi is volna más a baj, mint amaz, t. i. tömérdek sok az értelmetlen iparos és szakmából. Az is baj, hogy a magyar viseletet teljesen elhagyták. Keserőn emlégetik is azt a régi jó időt az öreg nyugdíjnélküli eszmadiák. Nem is lesz nekik többé ilyen az a világ, ami volt, de nem am! Mindenki pantallós Úr akar lenni, nekik a magyar ruha, eszima parasztos

TALOSSY I.

HIREK.

A lendítő erő.

(v. h.) Hogy valamely testet mozgásba hozzunk, lendítő erőre van szükségünk. A lendítő erő legyőzi a holt pontot. Ez nemcsak minden nyugvó testben van meg, hanem az ember elmeében, gondolkodásban és viselkedésben is. A lendítő erőnek ép az a feladata, hogy a holt pontot a pigra massa-t a természetben, ép úgy mint a társadalomban legyőzze. Hol keressük a lendítő erőt? Eltávolodott az jobb hazába, hol könnyebb a munkája mint nálunk, hol kisebb lendület, kisebb energia szükséges mozgás és mozgalom előidézésére? Itt lát a vis inertiae olyan nagy, hogy még a lendítő erőt is legyőzi?

Nagyon irigy némely kanizsai olvia. Rosszul esik neki, ha látja a lendítő erő működésének eredményét másutt. Mert a tehetetlenség nem kedves látvány a kultúr-ember előtt. A tehetetlenség lomhán ránehezedik a közéletre és megrontja még a kedélyt is. Az élet tartalma nemcsak a gesztiból, nemcsak uói piperéből és kölcsönös megozoztatásból áll. Ezért nem is érdemes élni, az állannak adózni, a társadalomnak adózni és közterheket viselni. Mivel fog az élet lezárulni? A szép divatos ruha szőp, ha a nőt csinosabbá, odébbé, kívánatosabbá teszi. De ha csak hencegésből hordja? Csak azért, hogy irigye támadjon?

A hencegés utálatos szokás. Kis városban nem titok, kinek vannak százaszei. Tudjuk, kinek van módjában a park-klubbi hőlgyek életmódját utánozni. Minek hát a hencegés?

Az élet oly sok feladat megoldására kéri fel nemcsak az urakat, hanem a nőket is, hogy bizony szép feladat kínálkozik uton-utfélen. Csak meg kell közelíteni ezeket a dolgokat. Azt mondják, henek hát a hencegés? Igen, de hogyan? (Nyonyórdó füve ó'clock dresszen árulnak edésségeket. Hja, ha csak ebből állna a szegényügy megoldása! De ez nem oldja meg a kérdést. Miféle maradandó alkotásra hivatkozhatunk a téren a népkönyvben kívül? Nincs árvaházunk, nincs leteleltetésünk, nincs melegdél-szobánk, nincs öngök menhelye, nincs betyagoló intézményünk és nincs sok más.

Tekintsünk a leánynevelésre. Leányaink 14-ik életévükben kilépnék az iskolából és magán-úton studiroznak. Minő studium ez? Paródia! A műipar manapság oly nagy helyet foglal el társadalmi életünkben és ki kísérlette meg nálunk a műipar meghonosítását? Még azt se tudjuk, mi csoda fan terüen?

No, de elég a vádaskodásból. Nem kilakadásokkal akarjuk a mi társadalmunkat illetni. Ez balgaság volna. Jó tanácsok se kellenek, ki kéri erre fol a sajtó? Talakodas! Ha a társadalom nem akar, a sajtó hiába okoskodik és tervez. Legjobb csak maga ellen zudítja a közveleményt! Boesánatot! A sajtó csak arra a szerepre vállalkozik, mely a fényezőrt illeti a hadihajón. A fényező oda világít az ellenséges hajókra és elárulja ennek minden mozdulatát. Mi is csak fényt akarunk szórni a holt pontra, melynél minden törekves megfonklik. Hát ha valaki észre veszi a holt pontot és egy nagyot lendít a mi társadalmi életünk megállított kerekén?

Őszi időjárás.

„Itt van az ősz, itt van újra
S szép, mint mindig enyémekem
Tudja Isten, hogy mi okból
Szeretem, de szeretem.”

Bizonyosan nem ilyen, tölre leskelődő, hideg ősz volt az, mely Petőli lantját enyémekem ragadta. Valószínűleg fényes, de nem égető nap sugarait az álmos természetre. A levegőben a „Szsz Mária fátyolá”-nak foszlányai uszáltak, a sárgult levelek halkán, majdnem nesztelenül hullottak az anyaföldre. Nem ilyen idő ez a mostani. Kődös reggel, a nap csak néha mutatja arcát a felhők közül. Néha újra megereged az ég hideg könnye, hogy elsírassa a meleg nyarat. Sőt, hogy a panasz anall igazabban folyjon a didergő ajkakról, 26-án reggel még hőpály- bak is elég sürün szállingóztak a levegőben. Lesz-e vénasszonyok nyara, amely olyan jó alkalom vissza- idézni az igazi nyarat? Be szép volt, be elmúlt!

Izgalom a zsinagógában. A hosszú börtön elosztásán a zsidó templomban egy nőnek rosszulléte következtében nagy izgalom támadt, főleg azért, mivel a jelenlévő közönség higgadtabb része attól tartott, hogy az izgatottak lélekjelenlétüket elvesztve, pánikot fognak előidézni. Szerencsére azonban ez nem állott be. A főrabbi a szó-zékrlő nyugtatta meg a közönséget, hogy nincs baj. Már két évvel ezelőtt megírta lapunk, hogy a zsidó templomba háromszor annyi közönséget bocsátanak be, mint amennyi előér. Ez az állapot azonban éppen ilyen nagy ünnepeken az életbiztonságot veszélyezteti és végzetessé válhat.

Póttartalekosok bevonulása. F. é. október 3-án bevonult 8 heti kiképzésre 600 ca. és kir. 48. gyalogezredbeli póttartalekos. A régi gimnázium épületében lesznek elszállásolva. — Október 6-án pedig szintén 8 heti kiképzésre 400 m. kir. 30. honvédelmi gyalogezredbeli póttartalekos vonult be. Ezek a József-főherceg lakányában lesznek elhelyezve.

Fehér rabzolgák. Így nevezték magukat a helybeli szűz-segédék abban a beadványban, melyet a pénteki tanácsülésen tárgyaltak. A kérelem az volt, hogy engedjék meg a sátorosodóknak, hogy tényleg a helyszínen javítását előzőla külön szakgyeulesletben szervezkedhessenek. Mivel a beadott kérvény nem felelt meg a törvényes kellékeknek, a tanács elutasító választ adott.

Nem raktár, hanem modern palota. Arra a hírre, hogy az Erzsébet királyné-terem — melynek a város csinosága tekintetében még nagyon szép jövője van — egy új kőemeléses dohányraktárt építenek, a Zalai Közlöny szeptember tizenötödiki számában egy mérnöki munkatársunk tollából figyelemre méltó cikk jelent meg. A cikk azt a helyes észrevételt tette, hogy mitán, az ilyen épület tervezését leginkább a célravezőség szempont vezérelt és csak nagyon kis mértékben vannak tekintettel arra, hogy a város külső képe is csinosuljon az új épületekkel, az az észrevételt tette, hogy ilyen épületek nem szoktak díszes közepelték közelében felelteni. Király Sándor városi mérnök, a cikk megjelenése után feléle a szerkesztőknek kijelentette, hogy a cikkben kifejtett helyes észrevételeket már ők előre is hisztizották és az építkezés új formában történik, hogy az nem fogja a teret elcsúszítani. Sőt egyik lapársunk tegnapi száma az újságja, hogy a raktár helyébe modern kőemeléses palota épül. Király Sándor városi mérnök kijelentését mérnöki munkatársunk bizonyára örömmel veszi tudomásul és magunk is örülni fogunk, ha az új épület tényleg olyan kilsöt nyer, aminő munkatársunk szakképzettségén alapuló észrevételeinek megfelelő.

IV. Henrik szőlőlugasa. Fontainebleauban, a francia királyok híres nyaralóhelyén ma is lómlott ereszt, virágzik, sőt pompás gyümölcsöt is hajt egy óriási szőlőtőke, melyet a hagyomány szerint még IV. Henrik ültetett, az a jeles francia király, aki éppen olyan népszerű és szeretett atyja volt népének, mint az igazságos Mátyas király. A szőlőtőke indi vagy felklómeternyi hosszúságban húzódnak végig egy régi kőfalon és lassacskán terjednek az odaszegedett lécekre. Csodálatosan termékeny ez a szőlőlugas. Az idén is 17000 fűrt szőlő termett rajta, amiknek súlya összesen 2025 kilogramm. A francia állam árverésen szokott tulajdoni IV. Henrik király szőlőjén. Az idei árverés a napokban volt és a hatalmas lugas termés 2807 frankon kelt el.

Agonizálta a fa. Rozsi Pávics József kiskánizasi lakos fát szállított az esztergonyi erdőből Esztergonyra mellott a kocsis-művelt hallgató és ugy-lászik a rossz útból a kocsiját toltatta vállával, mert csak így kerülhetett a földül kocsis alá, melynek súlya teljesen összezsúrtta a szerencsétlen embert. Az esztergonyi kőereszműves kocsiá vettó észre a földül szerkezet, és az alatta levő holttestet, melyet a hullaházba szállítottak. Nagy szegénységben levő családja egyedül kénytelen volt vesztesége el a szorgalmas munkás emberben.

A szűret és a borhamisítás. Tekintettel a közelgő szűretre Darányi földmívelőügyi miniszter körrendeletben felhívta a törvényhatóságok alispánjait és polgármestereit, hogy kellő közhírrételet után figyelmeztessék a közönséget, arra a borhárványi tilalomra, hogy a mustba vagy borba valamint a kiejert törköly borba vizet önteni nem szabad, hogy a természetellen hirtörköly vagy gyümölcsborral összekeverni büntetés mellett tilos.

A Budapesti Napló. A Budapesti Napló az egyetlen radikális ellenzéki újság, amely a polgári munkának minden érdekeit bátran és hathatósan megvédi a publicisztika terén és ilyen módon előkészíti a polgári Magyarország kialakulását. Semmiféle érdekes csoportnak és semmiféle politikának hasznát és célját nem respektálja; politikai tudósításai ezért szenzációk és olvasóinak informáltsága pártatlan. A Budapesti Napló Szabadgondolat című állandó melléklete egyedül áll az egész világhoz hasonlóan és részlegül arra az örömré, amelyre a magyar kultúrátársadalom legjárt adja. Teljes közgazdasági tudósítást közöl mindennap és árara nézve a legolcsóbb a teljes tartalmat adó napilapok közül. Előfizetési ára egy évre 2-1 korona, félve 10 korona, negyedévre 5 korona, egy hóra 1 korona 40 fillér. Egyszeri szám ára 3 kr. Karácsonyra díszes naplári ad előfizetőinek. A Budapesti Naplóra bármely jappon meg lehet kezdeni az előfizetést. (Kiadóhivatal Kötvény utca 31. Mutatóvárszámot kívánatra azonnal küld a kiadóhivatal)

Aki a vonatból kiugrott. Megirták, hogy nem messze a nagykanizsai vasútállomástól egy földmívelő ember holttestét találták, aki a vonatból kiugrott. Zsebében egy Balaton-Keresztúrra szóló vasuti jegy volt, melyből arra következtettek, hogy az utirány eltervezésének lett a szerencsétlen áldozata. Csak a napokban állapították meg, hogy az illető Deli Péter kisapáti-i földmívelő.

Verekedés. A bor csak bor marad. Ha civil issza, küssel veredéki tálé, ha katona élvezi mértéklen túl, oldalfegyverrel akarja felnyársolni a világot. A Békéscsaba egyik mulatóhelyén sokat saadt be magába a jóból egy hónapig szakszervező és mikor a Fő-út Bányafőle cukrázást elé ért, hasonló gondolatú iparos főjékel találkozott, akiket káposzta-felknek nevezve, leakart szurni, kaszabolni. A kutyák élénk se voltak restek, neki az egy magyarok és tégzárakokkal ütöttek csak a fejét, hogy meg ne szuntuljon. Akkor aztán a sok kőeggetést igen vezett hadi, kerekelt oldottak. A veszélyesen megsebesült katonát a közös hadseregbeli készütség vitte a honvéd kasszarnyába. Mivel pedig az rendőri ass-i tencia nélkül történt, a rendőrség most erősebben áll bontva a vitéz civilek nyomát, vagyis nyomon.

Meghalt az állomás. Milkovics Viktor gráci nyugok szordán d. u. a baresi vonattal Kanizsára érkezett. Itt kiszállt obédelni, de mikor az ételremlétepett, hirtelen rosszul lett, összeesett és egyik vasuti alkalmazott karjaiban meghalt. A helyszínen megjelenő Dr. Goda Lipót városi orvos már a halált konstatale. Orvosságot és recepteket találtak nála, melyből kintnt, hogy szívhája volt. Ez illette meg Halálát a rendőrség megátáratozta (Grábca).

Katona és civil. Csáktornyan a Zrinyi kávéházban történt. Éjfél után 2 óra felé csak katonatisztek maradtak, egy másik asztalnál pedig Rosenberg R. odaváló kereskedő. A tiszték és a kereskedő között ok nélküli szóváltás keletkezett, mire az egyik hadnagy a helyén nyugodtan áll Rosenbergert megtunandó és kardjával arca megsebesítette. R. a tisztoktól feljelentette az ezredparancsnoknál.

Egy nagyon értékes kirakati tárgy. A Singer Co. varrógépgyár részv. társ. kirakatiúbu Nagykanizsa Deák Ferenc tér 2. szám jelenleg egy tanulmány, összes hölgyeket érdeklő nagyon értékes tableau van kiállítva, mely az összes hímzőtechnikák szépen csoportosítva mutatja be. Ezek: Gobelin, Grainir,

spanyol, arab, hímzés-munka, Áttört, Richelieu, elefantcsont, tomás, fillet guipure, tűlláthuzat, tűllhímzés-munka, pinto-urato és bolhóin technikák, továbbá perzsa a-pour, fehér, monogram, magas, lapos és sima dítes, bírszony, madeira-, arany- és bizanti zsanor-hímzések. Az összes munkák oly szabatosan és ízlelesen vannak elkészítve, hogy úgy tünik fel, mintha azok csak fáradsággal és nagy idővesztéssel lehettek elkészítve, pedig azok az eredeti Singer varrógépeken lettek könnyen és gyorsan csinálva. Azon hölgyek, kik ezen munkákra vonatkozólag bármilyen felvilágosítást óhajtanak, fent nevezett cég üzletelhelyiségében készséggel és díjmentesen kaphatnak. Ugyanott az egyes hímzési technikák a gépen egy hímző tanítónő által örömmel bemutattnak. Ezen kirakati látványosság megtekintését nem ajánlhatuk elegendő.

A Pesti Napló idei ajándéka. Az 1906. évi karácsonyi albuma kiállítása fényvörli felül fogja mutatni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötet különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. A Pesti Napló idei ajándékkönyve Rákóczi album lesz. Javárók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. Ka meg fog szalálni ebben a kör költészet és izzó muzsika. Nagyszabású festmények, előszögu illusztrációk kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színvonalú képekben fog remekelni. Díszes tartalomhoz müld lesz a keret. Bekötést a magyar iparművészet előszögu mestere-re bízzák. Ezt az új pártatlan dísz művet megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizet és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévesként, sőt havonta is eszközölhető a kívánatra külön értesítést küld e módoszatokat vonatkozólag a Pesti Napló kiadóhivatala Budapestben, VI. kerület, Andrássy-ut 27 sz.

Külös használatra. Testvérek fejedelmét csinos és kőszvényes bakok és minidennemü gyuladások a „Mollifera sorborezet”-szel gyogyítottak látnak sikerrel — Egy üveg ára 1800 kor. Székelydés naponta utasvelel Müll A. Gyógyrecept, c. és kir. udv. szállító által. Bék. I. Tuchlauben 9. A vitézi gyogyreceptekben és anyagkereskedésekben hátruzatlan Mollifera készítmény kerendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

A művészet-pártoló rendőrség?

Igaz történet a kulisszák mögött.

A rendőrlélegység panasza.

Csendes már az aréna környéke. A színtársulat elköltözött téli mulatóhelyébe. Nem gyulnak ki esteinket az aréndóul Franz jellegű vilámsági. Zajtalan, kihalt az aréna környéke. Még csak a két inspekciós rendőr sinesen ott esteinkint...

Minden este volt ott két rendőr. Megjelentek, mert egy szabályrendelet előírja, hogy nyilvános mulatóhelyeknél, szórakozási helyeknél, mint színház, cirksuz és hasonló dolgoknál, rendőrnek kell jelen lennie. Ez közrendészeti dolog, melynek nem az a célja, hogy a rendőrök végig nézzék Berger Zsigárd, vagy mondjuk kanizsai tónusban előadott — Faust operát, hanem, hogy szükség esetén jelen legyen a karhatalom.

A rendőrlélegységnek ez a szolgálata nem díjmentes. A szabályrendelet két koronában állapítja meg tejenkint a lélegység díját. Ez összeget a Zárútsai csepűrágó meg deficiencies buvetelkor is leszurkolja. Hasonlóan eszelekszik minden mulatóhely rendezőség,

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES-IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

vagy mondjuk a hangversenyző Kőry Klára, vagy a híres hegedűművész Kubelík — impresziója.

Helyesen. Szabályrendelet nem ismer kivételt. Ha megilleti a közrendűt a két korona, miért ne kapná meg. Pedig ezt elbírsá meg a — színházal is. Itt azonban már négy éve nem kapnak inspekciós díjat a körendőrök, kiknek Kóvessy Albert szingargató lett volna köteles a nekik, fejenként járó 2 korona díjat eszténkiut lefizetni. Ezt azonban nem tette. Igaz, a rendőrtiszviselők sem kapták meg a díjakat. Ez azonban nem esik oly súlyos elbírsás a, miut a szegény közrendűroknél.

— Hát miért nem kapták meg a díjat, kérdeni erre az olvasó? Hisz még Fekete Béla direktor is fizette ezt.

Ez kérem oly kérdés, melyre tán még Bernum, az agyonrakémozott gondolatolvasó sem tudna felvilágosítást adni. Felolelet kért már erre a rendőrlégénység is, kik közül ként-kétt, felváltva tett áróna inspekciót az előző napi újeli szolgálat után...

Nem sok ószegéről van szó. Négy év alatt mindössze közel ezerszáz koronáról...

Nagyon kíváncsiak vagyunk ennek az ingyen szolgálatnak történetére, melyre érdeklél vár feleletet a panasos rendőrlégénység, valószínűleg e sorok olvasói is.

Valóban érdekes kis története ez a színházi kulisszákban.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi levél.

Kóvessy Albert színtársulata esőtörtökön fejezte be nagykanizsai szereplését. Az idei szezon a negyedik, melyet a színtársulat Nagykanizsán töltött.

A krónikás kötelessége lenne, mint az ilyenkor már szokás, megírni a szezon méltatását, felidézni annak erkölcsi mérlegét. Nagyon könnyű a szezon méltatása. A krónikás röviden számolhat be, mert nincs semmi különös, amiről beszámolhat.

Az előadott darabok, kevés kivétellel, nem álltak valami magas színvonalon. A beígért ujdonságok elenyésző részét mutatta be a társulat.

A társulat személyzete hiányos volt. Nem láttunk a társulatnál drámai hősnőt, tár-salgási színésznőt, szubrett primadonnát, operett coloratur énekesnőt. Az első tenorista nem tudott magyarul, az opera énekesnők közül az egyiknek szintén ez volt a hibája. Emellett játéka teljesen élvezhetetlen volt. A másik énekesnő hangját veszítette és néhány szereplés után Abbáziába ment — „hangját keresni.” Hiába kerestünk másod tenoristát, jól szervezett, fegyelmezett kart, elfogadható, közepesen jó zenekart, diszleteket — ennek nyoma sem volt a társulatnál.

Amint ebből látjuk, sokkal több volt a hiány, mint az előző években. Ilyen színvonalon álló társulat még nem volt Kóvessyékénél, mert a hiányokat a meglevő elég jó orák nem tudták pótolni.

A színgyű bizottság a szezon elején észrevételt is tett a társulat hiányosságai ellen, de később, érthetetlen módon, elhaltgott.

A közönség nem igen pártolta a társulatot. Az egész helyiáras előadások alkalmával legtöbbször kongott az aréna az ürességtől és csak a színi szezon vége felé, az egész heti felhelyiáras repertoirt látogatta a közönség. Hogy akkor sárgy darabok voltak a műsoron — ez a közönség zűléseire vet rossz viágitást.

Nagyon, de nagyon szegényes az ideai színi szezon eredménye, melynek okaiat meg foglalkozni szokunk.

* Dunántúli Szakácskönyv címmel új szakácskönyv jelent meg alsó-zopori Nagy Ferencnél. Ez a munka szerencsésen egyesíti azokat az előnyeket, amelyeket hasonló könyveinkben csak részben találunk föl. Mert emellett, hogy a között főzörcépek rövid és világos formába ismerlelik a helyesen adagolt

ételek összetételét, azok egyszerűségi teljesen megbizható és sikerük föltétlenül biztos, mert kipóbálták. A főzés és sötés módja az elkészítés mikénte is oly alaposan van leírva, hogy főzni tanulók részére a Dunántúli Szakácskönyv valósgos tankönyv számba sorolható, szaksteren ismeretési révén pedig kiünő utmutató-kiprobált gazdaszertényok kezében is. A több mint 700 étel leírásán kívül egyéb hasznos tudnivalókat is tartalmazó a díszes kiállítású könyv ára köve 3 korona 60 fillár és megrendelhető a Palla részvény-társaságtól Budapesten, valamint minden könyvkereskedőnél és a szerzőnél Péntesokuton (Veszprémmegye), a ki a könyv értékesítése után fennmaradt listáza jövedelem 5% -át a Talipán-szövetésnek, a pedig a Gyermekvédő ligának ajánlja föl. Aki tehát megveszi, egyuttal hazas és emberbaráti cselekre utózik

TÖRVÉNYSZÉK.

A jegyzői kar panasza.

A törvényeszkői és járásbírsági jegyzők panaszos levéllel fordulnak a kartársákhöz, kiket esatlakozásra szólítanak fel a felhívás szövege ez:

Tisztelt kartársak!

Mindenek előtt kijelentjük, hogy a helyzetünk javítása érdekében megindult mozgalomhoz esatlakozunk, mert a felhozott sérelmek a valóságuk megfelelnek s azokat mielőbb orvoslandóknak tartjuk. Magunková tesszük tehát mindazon módokat, melyekkel a között felhívások, illetve körlevelek sőtleminket orvosolni kívánjuk s erre nézve különösen elfogadjuk a nagyváradi kir. törvényeszk jegyzői kara felhívásában 1-8. pont alatt foglalt módózatokat. Ismétlések elkerülésé végett ezeket egyenként fel nem soroljuk. Ezek között szerepel azonban egyik égető kérdésként az, hogy a kinevezéseknél esztent „szolgálati idő, a rangsor s ne az alacsonyabb vagy magasabb, hanem egyedül a törvényes képesítés legyen az irányadó.”

A hozzánk érkezett felhívásokban hiányzik ezen nagyfontosságú kívánalomnak némi indokolása, miért is erre nézve észreveteleinket megteenni kívánjuk. A rangsor szerinti kinevezést minden egyéb kívánalmak föle helyezendőnek tartjuk. Ha ugyanis a kinevezés rangsor szerint történne, akkor nem lennének kitéve olyan megfélepeseknek, melyeknek — fájdalom — az előző kormányok alatt, bőven volt részünk. A rangsor szerinti kinevezés mellett trthetőbb lenne a helyzetünk, mert nyugodtan várhatnánk sbban a tudatban, hogy bizonyos idő múlva a kinevezés sora mégis csak ránk kerül. Ilyen számítás készítése a jelenlegi kinevezési rendszer mellett ki van zárva, holott nagyon jól tudjuk, hogy bizony a soron kívül kinevezettek legnagyobb része kinevezetéstét egyáltalában nem a kíváló képességének, hanem a tulhatást, szerénységet nem ismerő a jogos érdeket megvető protekcionak és stróberőségnek köszönheti. A rangsor szerinti kinevezésnél különben az igazságszűgyminiszter is megszabhatná a protekcionokat orvosnyesítő nagyszámú zaklatóktól, akik ezzel idejének jelentékeny részét igénybe veszik; másoldairól pedig épen emiatt magunk az igazságszűgyminiszternek is — a protekció kiküszöbölése végett — a rangsor szerinti kinevezés mellett kellene állást foglalnunk. De nincs is értelme annak, hogy a kinevezés a rangsor neglilgálásával olyan nagy eltérésekkel eszközölhessék. Ezt ugyanis azzal, mintha a rangsor szerinti idősebb, de mellőzött pályázó a bírói képzettségnek nem volna birtokában, igazolni nem lehet. Pedig a mellőzés csakis ilyen indokkal volna igazolható. Mindnyáján jól tudjuk, hogy évek hosszú során át kell jegyzősökdötünk. Ha hozzávesszük ehhez, hogy e hosszú idő alatt köteleességünket mindenkor lelkiismereteszen teljesítjük, mit ezen testületnek közismert fegyelmelzetség igazol, már e tények is amellet szólnak, hogy a bírói képzettségnek nemcsak alakilag, — a diplomával — hanem valóban a minősítés minden kellékének megfelelően De ezen felül a jegyzővé való kinevezésnek már a kifogástalan szolgálat és minősítés lévén az alapja: éppen emellevő a bírói kinevezésnek az így előálló sorrend szerint kellene történnie. Semmivel sem lehet tehát a rangsörtől való azt a nagy eltérést indokolni, mely az eddigi kinevezéseket olyan nagy mértékben jellemzi. A felhozott okokból tehát kívánjuk, hogy a kinevezéseknél a rangsor legyen az irányadó. Ezzel kapcsolatban kell kiterjeszkednünk a minősítés kérdéseire is. A titkos minősítést eltorlandónek tartjuk.

Ugyanakkor, hogy a hivatalnok egész szolgálati ideje alatt nem tudja azt, hogy a működését felelővalói milyen mértékkel mérik s hogy e tekintetben bukott szemmel kell mennie azon az uton, amelyen előhaladói kíván. A minősítés nyilvánossága mellett akinek a minősítése valamelyik részben nem üti meg a mértéket, ezt az illetőnek a legtöbb esetben módjában áll helyrehozni; holott ellenkező esetben ez ki van zárva. Ezen kívül a titkos minősítés sokszor kegyhabházá-ra, azzal szemben pedig, akiben ez a tulajdonság hiányzik, visszaélésre vezet. Mig azonban a titkos minősítés végleg megszüntetve lenne, addig is kívánatosnak tartanók, hogy a minősítés akár övgyb beandandó kérelemre, akár a pályázati kérvényben kifejezett kérelem folytán, a kir. táblai minősítéssel együtt — utóbbi esetben a kérvény visszaadásakor — a pályázóval közöltesse. Ha pedig valaki többször eredménytelenül pályázik, nola már a rangsor szerinti kinevezése következik, ez esetben vele a minősítés kérelem nélkül is hivatalból közöltesse. Meg kell még emlékeztetni a joggyakornokok mostoha helyzetéről. Náluk is kinevezetéseknél lehetleg betartandó a szolgálati idő s hogy magukat ezíránt kellőképp tájékoztatásuk kívánjuk, hogy a joggyakornokok a rangsorba kinevezetéseknél sorrendjében felvessenek s így szolgálati idejük a nyilvánosság ellenőrzése alatt álljon. Egyben tudatjuk, hogy a kongresszuson való képviselőkkel Fülkery Ödön kir. törvényeszkői jegyzőt bíztuk meg, a felhozottakat rendkívül fontosnak tartván, kerelünk oda terjed, hogy ezeket a memorandum megfelelő indokolással kitömörítsék Nagykanizsán 1906. évi szeptember 9-én. Kartár-i üdvözléttel:

A nagykanizsai kir. törvényeszk és járásbírság jegyzői kara.

KÖZGAZDASÁG.

A „Kakonyai sorfészlihaló részvénytársaság” megalakulása.

Városunkban f. é. szept. hó 1-én a Gazdasági Takarékpénztár helyiségében a fenti címmel sorfészlihaló részvénytársaság alakult 1000 drb. 200 kor. névértékű névre kiállított részvény kibocsátásával.

Kakonya a déli vasút Mura-Keresztúr és Légrad állomásai között fekszik közvetlen a vasút mellett. Nagykanizsától vasuton 25 percnyre, kocsin 1 1/2 órányira. Mellette van a Somogy- és Zalamegyét a Muraközrel összekötő u. n. Kakonyai rév. Van kitűnő patakvíze, 36 föerőjű vízerővel, azon alkalmas malommal. Fekvése állategészségügyi szempontból kitűnő, talan, ugy, hogy a kívánt célra minden tekintetben elsőrendű, mintegy arra teremteték hiánytalanul.

Mivel a részvények teljesen jegyeztek, a megjelent tagok a társaság létesítését határozatra emelték és megállapították az alapszabályokat. Az alapítók az 1875. t. e. 183. §-a értelmében kineveztek elnöknek Berger Emil birodalmi lovagot és sőtjóri földbirtokost, alelnöknek Lengyel Sándor orosztonyi földbirtokost. Igazgatósági tagokul Gobenrieder Károlyt, Deutsch Hermann, Eperessy Gábert, Kemény Ödönt, Kuortzer Györgyot, Dr. Lóke Emil és alhadomborui Zalán Lipót Jápott.

A felgyelző bizottságba megválasztottak: Jerfy Adolf, Oessterreicher Bernát, Dr. Schwarz Adolf és Schwarz Ottó. Az alakuló gyűlésen Lengyel Sándor elnökolt, a jegyzőkönyvet pedig Kleinföld Ignác a Gazdasági Takarékpénztár főkönyvelője vezette.

Az igazgatóság előzőleg intézkedik, hogy a es. kir. szab. Déli Vaspálya r-társaság a kakonyai örháznál megálló és áru ki- és berakodási helyet létesítsen; ugyszintén gondoskodik arról, hogy a telep külön állategészségügyi területnek nyilvánítsassék, akkor a társaság azonnal megkezd működését.

Az igazgatóság székhelye Nagykanizsa és a nagykanizsai kir. törvényeszküel fog a r-társaság a cégjegyzékbe bevezetetteti. A társaság könyveinek vezetését és pénzkezelését a „Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár részvénytársaság Nagykanizsán” fogja elvállalni.

A soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

Hirdetmények. A nagykanizsa—lapolcai állami közút 13—14 km. szakaszán Galambok községben ujjépítendő 15. számú hid a) alépitményi és kapcsolatos munkáinak és b) vasfelszerkezeti munkáinak biztosítása céljából a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ajánlati versenytárgyalást hirdot. A 13.436 K. 28 fill. költségösszeeggel engedélyezett alépitményi munkákra vonatkozó versenytárgyalást október hó 3-án déli 12 órakor a zalaezersegi m. kir. államépítészeti hivatalnál, a vas-felszerkezetre vonatkozó versenytárgyalás pedig ugyanszokkor a kereskedelmi miniszterium I. C. szakosztályának tanácsstermében (II. Albrecht-ut 1. sz. 1. em.) fog megtartatni, mely két hivatalban a részletes föltételek is megteudhatók.

A szombathely—pinkafői állami közút Vasvármegyebe eső 29. 729*8 km. szakaszán ujjépítendő 30. számú Ciklin-patakliád a) alépitményi és kapcsolatos munkáinak, b) vasfelszerkezeti munkáinak biztosítása céljából a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur azt ajánlati versenytárgyalást hirdot. A 21.158 K. 1 fillér költségösszeeggel engedélyezett alépitményi munkákra vonatkozó versenytárgyalás f. évi október hó 8-án déli 12 órakor a szombathelyi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében fog megtartatni s ugyanoda lesznek a szabályszert zárt ajánlatok a jelzett időpontra benyújtandók. A részletes föltételek a hivatalnál tudhatók meg. A vasfelszerkezetre vonatkozó versenytárgyalás ugyanszok október hó 8-án déli 12 órakor fog a kereskedelmi miniszterium I. C. szakosztálya tanácsstermében (II. Albrecht-ut 1. szám 1. em.) megtartatni.

A pólai cs. és kir. tengerészeti hadiszertár részére az 1907. évben szükséges deszkák és staffik (jegenyefenyő- és vörösfenyőfából) tisztítósaprot, bőrúrt, marhalaggyu, közönséges mosószappan, fagygyertya, paraffin-gyertya, stearin és stearin-gyertya, seprók, cselekek és kofék, faszán, kátrány, szurok és gyanta, szelvény (munkásoköltönyöknek) takarékl, nyerskender-tömlők stb. hasznáráse céljából 1906. évi október hó 12-án d. u. 4 órakor ajánlati tárgyalás fog tartatni. A részletes hirdetmény kamaránk hivatali helyiségében megtekinthető.

Szerkesztői üzenetek.

— Abonyi Andor urnak Pusztajankaháza. A Z. K. f. hó 22-iki számában megjelent Kávéházban című versét Ön Gaspár Béla főmunkatársunk utján küldte be hozzánk, ki azt minden változtatás nélkül átadta. Mi azt nem fővárosi lapból vettük át, hanem kézirata után szöszereit és híren leköszöltük. A „komiz átalkitást” tehát Ön egyedül végezte. Szerény véleményünk szerint neve reputációjának nem mi ártunk, hanem egyedül Ön árt, különösen azszal az igazán „szokatlan” eljárással, hogy mint lapunk dolgozóitára más laphoz fordul nyiltelevél és nem ahhoz s laphoz, melynek munkatársa volt. A helyreigazítást a Z. K.-ben meg se kísérelte.

Főmunkatárs: **Gaspár Béla.**

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség

Blous-selyem
00 kr.-tól 11 ft 30"-ig méterenként, legelőbb újdonságok. — Hérménve és már elvámolva a hához szállítva.
— Nagy mintagyűjtemény aronnal. — Henneberg selyemgyár, Zórich.

Női kereskedelmi iskola tanfolyamra szükséges könyvek kaphatók Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében Nagykanizsán.

Értesítés.

Mayersberg Frida okl. táncztanító arról értesült lapunkat, hogy október hó 17-én a Casinó termében táncztanfolyamot nyit. (Bővebbet majd legközelebb e helyen is firtagazok utján.)

Franciát, németet magyarra fordít, és vice versa, Wajdits Béla, Sopron. Röttig és Fia könyvkiadó-vállalat Várkerület. Francia és német levelezés.

Nyilttér.

As e rozat alatt költöztetért sem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye-Lipóci Lithion-forrás
Salvator kitund sikeres baszállítók
vese-, húgyhólyag- és húgyvezetékének ellen, húgydara és vizelet nehézségének, a cukros húgyúrnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutjánál.
Húgyhajtó hatású!
Vitaminos! Kényszeresztés! Csakmennyel! Kapható gyógyszerkereskedésekben vagy a Szinye-Lipóci Lithion-forrásnál Sopronban.

H I R D E T É S E K.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,
mindennemű bőrkülsőgek

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyógybőrkátrány-szappanok az arondé tisztítónaként alkalmazhatók, a gyomorszáron való megkezelés után is. Utóhálósi bőrkülső, minden bőrkülsőnek használatára alkalmas.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
Mint gyógybőrkátrány-szappanok az arondé tisztítónaként alkalmazhatók, a gyomorszáron való megkezelés után is. Utóhálósi bőrkülső, minden bőrkülsőnek használatára alkalmas.

Berger-féle borax-szappan.
Mint gyógybőrkátrány-szappanok az arondé tisztítónaként alkalmazhatók, a gyomorszáron való megkezelés után is. Utóhálósi bőrkülső, minden bőrkülsőnek használatára alkalmas.

Rektár Nagykanizsán: Prágó Béla gyógyszerár
valamint Magyarországon több gyógytárásban.

Rektár Nagykanizsán: Prágó Béla gyógyszerár
valamint Magyarországon több gyógytárásban.

Dizsítetek otthonotokat télen, kerteteket tavaszszal valódi

Haarlemi víréghagymákkal!
8 koronáért (= 4 holland forint) postautalvánnyal, bér- és vámmentesen küldünk Ausztria-Magyarországra kedvelt Normalgyűjteményünket. 30 Hyacinthát üvegek vagy 40 et eserepek részére, avagy 50-et kerti ültetésre, avagy 150 darabot szobának 45 eserepre, vagy 250 darabos gyűjteményt kert részére, vagy egy 240 darabból álló gyűjteményt szoba és kert részére (tartalmaz Hyacinthák, tulipánok, nárcissok, orocus, seillák és gyöngyvirágokból álló pompás választékot).

Gazdagon illusztrált, sok tenyésztésre vonatkozó tudnivalókkal ellátott főirjegyzéket, amely a gyűjtemények részletezését tartalmazza, ingyen és bérmentve. **Blumenzwiebelzüchterei, „Ruis ter Duin” (A. G.) NOORDWIJK, Haarlem (Holland)**

1507 1906. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbíróságnak 1906. évi V. 793/1. számú végzése következtében Dr. Biach Ernő bécsi ügyvéd által képviselt Cosmanos r. t. javára Irmelr József utóda nagykanizsai lakos ellen 514 kor. 73 fill. s jár. erejéig 1906. évi augusztus hó 7-án fonatosított kielégítési végrehajtás után felfoglalt és 2800 kor. becsült vásznak, pokrócok, szőnyegek, zsebkendők stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.
Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbíróság 1906. évi V. 793/2. számú végzése folytán 514 kor. 73 fill. tőkekövetelés, ennek 1906. évi február hó 28. napjától járó 6% kamatai, 13% váltó díja és eddig összesen 48 kor. 24 fillérből bírólag már megállapított költségek erejéig Nagykanizsán a helyszínen leendő eszközlésére
1906. évi október hó 2. napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzítés mellett, a legtöbbet igénynek becsárón alul is le fognak adatni.
Kelt Nagykanizsán, 1906. évi szeptember hó 20. Maximovits György kir. bír. végrehajtó

Védjegy: „Horgony”
A Liniment Capsici comp., a Bergny-Pain-Expeller pilléta
Mely rögzőnát bizonyult házaser, mely már több mint 38 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, reumatiz és meghűléseket bedorzóhatékon használva.
Figyelmesztés: Súlyos bántóitványok miatt bővebbítőkör óvatossá legyünk és csak olyan ügyet fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzévelel ellátott dobozba van oszmozolva. Ár: üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ugyasólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Tórk József gyógyszerár, Szegedben.
Richter gyógyszerárta az „Árany oroszlánhoz”, Prágában, Kitevelhetetése 6000. Mindennapi aszküide.

Jobban tisztít minden másfém-tisztító szernél.
Tisztíts csak Globusz fémfiszítókvonatot
A legjobb tisztítószere világon
St.-Loui világtalálkítás 1904. „Grand Prix”

Mintakép a legelőbb újdonságok. — Hérménve és már elvámolva a hához szállítva.
IFJ. WAJDITS JOZSEF
Nagykanizsán.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
évésre
páratlan.

A PESTI NAPLO UJ KARACSONYI AJANDEKA.

A Pesti Napló karácsonyi albumának sorozata a magyar génus java kincselnek gyűjteménye. Irodalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemcsak díszes formában mutatja be a Pesti Napló előfizetőinek. Valamennyi csemégy-szamba ment a magyar könyvtáron Náluk szelvé, előkelőbb, értékesebb díszmunkák nem igen jelennek meg. S a Pesti Napló az ő albumait ajándékkal adja előfizetőinek.

A Pesti Napló idei ajándéka az 1906. évi karácsonyi albuma meg fog felelni a Pesti Napló díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállításra fényesül felül fogja mutatni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje külön volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyik remek díszművek voltak. — A Pesti Napló idei ajándékkönyve

RAKÓCZI ALBUM

Lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökeres irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismerteni fogja a nagy kor hőseit, ünneppajzsi és igalmas heteknapjait. Iszó törekvéseit, lobogó indulatát, mélyrege hangulatát, dicsőiséget és szenvedését. Javasló fogják megírni a nagy szabadságharc eleven kronikáját. És meg fog örökléni ellen a költőien a kor költészetét és iszó muszáját. A dalnokot és a tárogatót is tanúságla idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képeben, rajtban ábrázolja azt a szentéges hőskort.

Nagyszabású festmények, előszó illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorostó művészet egész sor több

színyomasu képpen

függ remekélen. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar ípművészet előszóga mestereére bízzuk. Haad feljelen meg a remekmű nemestartalmának a küldő megjelenése is.

Ezt az új páratlan dísz ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve, aki karácsonyig legalább egy félelvi újat helyeztet és egy további félelvi előfizetése magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módosításra vonatkozólag

A PESTI NAPLO kiadóhivatala, Bpest. Andrássy-ut 27.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyed-
évre 7 kor., egy hóra 2 kor., 40 fillér — Mutatványszámot
szivesen küldünk.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a leginkább gyomor- és alveitbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhég, rögsöt székrekedés, májgátlalom, vértelűs, aranyér és a legkülönbözőbb nőbetegségek ellen, e jeles hárszemek értékek óta mindig nagyobb elterjedést szerect. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamlaltások törvényileg fenyttetnek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét tünteti fel, s A. Moll-féle SOS-borszesz feliratu ónosattal van záva. A Moll-féle SOS-borszesz nevatesen mint fájdalomcsillapító bedőbródiés szor kösvény, euz és a megűllet egyéb következményeivel legismertesebb népszer.

Egy ónosott eredeti doboz ára 1 korona 80 fillér.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint késziték gyermek és hólyg szappant a bőrkímélő ápolására gyermekek a felnőttek részére. — Ára darabonként 40 f. 10 darab 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszékhely:

Moll A. gyógyszerész. cs. és kír. udvari szállító által, Bécs, Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postautánvét mollettel teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan „MOLL A.” aláírásával és védjegyével ellátott készitményeket kerüli.

Raktár Nagykánizsán: Rosenfeld Adolf Fiai.

Schicht-szappan

„SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPANT

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kules” védjeggyel legyen ellátva.

BERÉNY JÓZSEF ÉS FIA

Nagykánizsán.

Alapították 1866. Saját Műhely. Alapították 1888. JEGYGYÜRÜK saját készitményem mindenkor nagy választékban készen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óráláncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészletekben.

Eladás részletfizetés mellett is! Javítások és új munkák gyorsan készitettek.

A gyermekek kiválóan fejlődnek vele és nem szenvednek emésztési zavarban. Kihűnően bevált hányás, bélfurur, husmenés s.b. esetén. A bel- és külföldön sok ezer orvos ajánlja.

Legjobb táplálék egészséges és gyomorhajos gyermekeknek. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Diet. tápláló szerek gyára. KUFEKÉ R. Wien I. és Bergedorf-Hamburg.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykánizsán.